

NAFARROAKO PARLAMENTUKO

ALDIZKARI OFIZIALA

V. legegintzaldia

Iruñean, 2000ko abenduaren 15ean

111 ZK.

A U R K I B I D E A

A SAILA:

Foru Lege Proiektuak:

—Tributuei buruzko Foru Lege Orokorra. Osoko Bilkurak onetsia ([2. or.](#)).

H SAILA:

Bestelako Testu Arau Emaileak:

—Nafarroako Foru Komunitateko Arartekoa aukeratzeko arauak. Hautagaiak aurkezteko epearen luzapena ([48. or.](#)).

A saila:
FORU LEGE PROIEKTUAK

Tributuei buruzko Foru Lege Orokorra

OSOKO BILKURAK ONETSIA

Nafarroako Parlamentuak, 2000ko azaroaren 30ean egindako Osoko Bilkuran, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorra onetsi zuen.

Biltzarreko Erregelamenduko 143. artikuluan ezarritakoa betez, argitara dadin agindu da.

Iruñean, 2000ko abenduaren 12an

Lehendakaria: José Luis Castejón Garrués

Tributuei buruzko Foru Lege Orokorra

I Aurrekariak eta oinarriak

Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrak Nafarroako oinarritzko araua izan behar du Tributuen ordenamenduan, funtsezko zubia baita zergadunen eta Foru Komunitatearen Zerga Administrazioaren artean. Honako alderdi garrantzi handiko hauek arautzen ditu: zergagaiaren definizioa, tributuen sailkapena, tributu gaietako lege-haustek eta zehapenak eta tributuak aplikatzeko prozedurak oin hartuko duten printzipioak, hau da, kudeaketa, ikuskatzea eta diru bilketa. Deskribatzen ere ditu tributu egintzak errebisatzeko bide ekonomiko-administratiboaren lerro nagusiak.

Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren 45.2 artikulua ezartzen du ezen "Nafarroak baduela eskumena bere tributu erregimena mantendu, ezarri eta arautzeko, kasuko Hitzarmen Ekonomikoan agintzen dena ezertan galarazi gabe."

Lege testu horrek aipatzen du Foru Komunitateak baduela ahalmena "bere tributu erregimena" ezartzeko. Hortaz, Nafarroak tributu desberdinak erregulatzeko botere konkretu batzuk ez ezik, bere tributu erregimena mantendu eta arautzeko eskumena ere badu, eta bai tributuentzako ordenamendu juridiko propioa ere, batasun eta sistema bat izateko moduan, autointegratzeko gaitasuna eta osotasunerako joera duena. Alta, Nafarroako zerga autonomia hori Estatuaren sistemarekin bateratu behar da eta hartarako hain zuzen Hitzarmen Ekonomikoa dago. Hau da, Foru Komunitateko zerga autonomia ez dator hitzarmen Ekonomikotik; bera du erabide.

Foru Lege honek hutsune larri bat betetzen du Foru Komunitateko arau sisteman, harridura sortzeko modukoa baita tributuei buruzko ordenamendu juridiko batek bere giltzarria falta izatea, bere harkantoia, bi ezaugarriok izan behar bailituzke Tributuentzako Lege Orokorrak batek.

Egia da Konstituzioaren 149.3 artikulua heldu dela falta nabarmen horren aringarri, zeinak baitio "Estatuaren zuzenbidea, beti ere, autonomi erkidegoen zuzenbide-hutsuneen betegarri izanen da." Hala ere, izaera horrek gatazkabide asko eta handiak eman ditu, zeren nahiz eta Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetzeari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren 40.3 artikulua azpimarratzen duen Nafarroak bere zuzenbiderik ez duen tokian Estatuaren zuzenbidea izanen dela betegarri, betegarritasun hori ez da hain automatikoa, Nafarroako tributu-ordenamendua ez baita arau-pilatze hutsa, erregimen juridikoa baizik, eta Estatuaren arauetara jo baino lehen, arau-integratzaio batera jo behar baita.

Bestetik, Administrazio Publikoen Araubide Juridikoari eta Guztiendako Administrazio Prozedurari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legeak herritarren oinarritzko eskubideak osorik beretzen ditu, zeinak otsailaren 26ko Zergadunen Eskubide eta Bermeei buruzko 1/1998 Legearen bidez sartu baitira Estatuaren tributu ordenamenduan.

Bi arauok promulgatzea aurrerapauso nabarmena da Zerga Administrazioaren eta zergadunen arteko oreka bat lortu beharrezko bidean, segurtasun juridikoa handitzen baitu eta zerga eginkizunak betetzea errazten.

Gauzak horrela, foru lege honen bidez formalki erantsi nahi zaizkio Nafarroako ordenamendu juridikoari zergadunen eskubide berme horiek guztiak, halatan non Nafarroako zergadunek gutxienez Estatukoek duten babes maila bera izanen duten.

Hartarako, foru lege honetan bateratu nahi izan dira Nafarroako tributu sistemaren alderdi orokorrak, eta haiekin batera bai eta tributudunen eskubide eta berme oinarritzakoak, lege testu bakar batek segurtasun juridiko handiagoa ematen baitu eta aplikatzea errazagotzen.

Hitzarmen Ekonomikoaren 7. artikuluko 1. idatz-zatiak ezartzen du Foru Komunitateak tributu Lege Orokorreko terminologia eta kontzeptuen arabera moldatuko duela bere tributu araudia.

Ildo horretatik, otsailaren 26ko Zergadunen Eskubide eta Bermeei buruzko 1/1998 Legearen 1.1. artikulua aditzera ematen du "lege honek arautzen dituela zergadunek dituzten eskubide-berme oinarritzakoak tributu administrazioekiko harremanetan, eta haiei guztiei aplikatuko zaiela".

Aurreko gogoetak eginik, bada, eta arauaren beharra frogaturik, aipatu behar da foru lege honi zer ondorio berritzaile eta bizkortzaile eman nahi zaizkion. Izan ere, tributuei buruzko Foru Lege Orokorra Nafarroan tributuak aplikatzeko ardatz izanen da, eta tributu prozedurak errotik berritzeko abiapuntu. Horrek zergadunaren segurtasun juridikoa handitu eta tributu administrazioa jardunbideak gaurkotuko ditu teknologia berrietara moldatuz. Ildo horretatik, garatu egingen da Administrazio Publikoen Araubide Juridikoari eta Guztien Administrazio Prozedurari buruzko azaroaren 26ko 30/1992 Legearen 45. artikulua, arautzen baitu baliabide informatiko eta telematikoak nola bereganatu zergadunei Nafarroako Zerga Administrazioarekiko harremanak errazteko.

Esan dezagun denboraren joanak, batetik, eta Estatuaren arauetan izan diren aldaketa larriek, bestetik, nolabait ere zaharkitu egin dutela Nafarroako tributu araudiak tributuen aplikazioaz agintzen duena, eta horrek berekin dakar aplikazio horrek operatibitatea eta efikazia galtzea.

Foru Lege honekin errotik erreformatu nahi da Foru Komunitateko tributuen kudeaketa. Horretarako ezinbesteko aldaketak egin beharko dira zerga ikuskapeneko prozedura arauetan eta bai Nafarroako bide ekonomiko-administratiboan ere. Beharrezkoa izanen ere da marko berria itxurtzea tributu zehapenak ezartzeko eta hainbat testu banandutan dauden diru biltze arauak multzotu eta sistematizatzea.

Ildo horretatik, hasi beharko da aztertzen, halaber, zer ondorio izanen dituen tributuen kudeaketarekin lotura duten beste zenbait figura abiarazteak edo erreformatzeak, hala nola entzunaldi-ko tramitearen prozedura mugatzea, konprobazio laburtua, tributuen gaineko kontsulta, zuzenez kontrako diru sarrerak itzultzea, autolikidazioen inpuñazioa, tributu atxikipen eta egozpen egin-tzak errebisatzea, tributu zor bat betearaztea ete-teko aurkezten diren berme-kostuen itzultzea eta abar.

Hartarako, foru lege honek 2001eko apirilaren 1 arte ez du indarririk hartuko, aukera izateko Parlamentuan tramitatzen ari den artean eta vacatio legis delako aldian behar bezala gogo eman ahal izateko zer aldaketa behar diren antolamenduan eta araudian, eta bai aldi berean "Administrazio-ko bideak" premia berrioi erantzuteko moduan jarri.

Egia bada ere arau honek gehiengo baten borondate politikoa duela abiaburu, ez da ahaztu behar, bestetik, izaera teknikoa duela, esan nahi baita garatzen dituela Nafarroako tributu sistemaren oinarritzako printzipioak. Halaber, behar adinako malgutasuna ere eman nahi zaio gero batean tributu bakoitzaren legeetan izaten diren aldaketek gehiagi ez eragiteko. Izan ere, tributu bakoitzeko araudiaren eta Tributuei buruzko Foru Lege Orokorren arteko harreman orekatua izan behar du gobernabide Nafarroako Foru Komunitatearen tributu egiturak.

Foru Lege hau itxuratzeko, azken hilabeteetan gogoeta eta eztabaida ugari izan dira. Bertan, bai Nafarroako tributu administrazio-ko teknikariak nola Nafarroako Unibertsitate Publikoko Finantza eta Zerga Zuzenbidearen Departamentuek hartu dute parte. Iritzia eskatu ere zaie Nafarroako zerga ogasuneko administrazio unitateei, eta bai Idazkaritza Teknikoari, eta Zerga Gaietako txosten eta Ebazpenak emateko Erakundeari. Iritzi truke handia izan ere da beste tributu Administrazio batzuekin.

Foru Legeak honako egitura du: lau titulu, 159 artikulua, zazpi xedapen gehigarri, xedapen indargabetzaile bat eta bi azken xedapen.

Aski foru lege luzea delarik, titulu, kapitulu eta ataletan banatu da, erabilera errazagokoa izan dadin. Bestalde, zehazki arautu nahi izan ditugu hainbat gai, eta horrek, Foru Legearen testua luzatu egiten badu ere, tributudunen segurtasun juridikoa handitu ere egiten du.

II

Tributu ordenamenduaren eta haren aplikazioaren printzipio orokorrak

I. tituluak Nafarroako tributu ordenamenduaren oinarritzko printzipioei buruzko arauak garatzen ditu, bere barnean tributudunen eskubide orokorrak ere bilduz.

Foru Legeak Foru Komunitateko tributu sistemaren erregimen juridikoaren oinarritzko printzipioak garatzen ditu. Kontuan harturik toki entitateak autonomoak direla eta Nafarroako Toki Ogasunei buruzko martxoaren 10eko 2/1995 Foru Legeak Tributuei buruzko Lege Orokor baten gai oinarritzko gehientsuenak jorratzen dituela, hala nola kudeaketarako prozedura, tributu likidazioak, diru bilketa, hausteak eta zehapenak eta abar, ontzat eman da gauzak bere horretan uztea. Ildo horretatik, foru legearen 1.2 artikulua aditzera ematen du foru lege honetako aginduak Nafarroako Toki Entitateen tributuei ere aplikatuko zaizkiela, haien araudi berariazkoak besterik agintzen ez duen guztian.

Tributu gaitako erregelamendu ahalmena Nafarroako Gobernuari dagokio, eta Ekonomi eta Ogasun kontseilariak zilegi du ahalmen hori lege eta erregelamendu arauak betearazi eta aplikatzeko erabiltzea. Tributuen kudeaketa Ekonomi eta Ogasun Departamentuari dagokio.

9. artikulua deskribatzen du tributudunak zer eskubide orokor dituen eta eskubide horiek gero banaka garatzen dira gainerako artikuluetan. Hona aipagarrienak: errekerimendu egin beharrik ez izatea zuzenez kontrako diru sarrerak itzultzea eta dirua ofizioz eta berandutza interesak pagatuz itzultzea lortzeko; tributu egintzak etenarazteko aurkeztu bermeen kostua kobratzeko eskubidea, egintza horiek bidegabekotzat deklaratzeko direnean, entzunaldi tramitean mintzatzeko eskubidea, erosi edo eskualdatu beharreko ondasun higiezin baliorei buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, konprobazio eta ikertze egintzen izaerari eta irisbideari buruzko informazioa jasotzeko eskubidea, prozeduren tramitazioa zertan den jakiteko eskubidea, Administrazioaren eginbeharra ekitaldi bakoitzaren lehen hiruhilekoan aurreko urtean aldatu diren Lege eta Foru Dekretuen testua argitaratzeko, Administrazioaren informazioa emateko obligazioa administrazio irizpideen gainean, kontsulta aipagarrienen gainean eta Zerga Gaitako txosten eta Ebazpenak emateko Erakundearen ebazpenetatik interes handiena dutenen gainean.

Foru Legeak "tributudun" terminoa sartzen du 9.3. artikuluan; haren barnean sartzen dira subjektu pasiboak, erantzuleak, oinordekoak, ordezkariak, tributu administrazioari informazioa emateko edo lagun egiteko obligazioa dutenak eta tributu prozedura batean interesatu edo alderdi izaera duen beste edozein pertsona.

II. titulua tributu arauen gainean ari da eta bi kapitulu ditu: lehenbizikoari Printzipio Orokorrak deritza, eta bigarrenak arauen aplikazioa hartzen du aintzat.

I. kapituluak lau alderdi ardurazko arautzen ditu: Nafarroako tributu zuzenbidearen iturriak zein diren, zer gai arautu behar dituen foru lege honek, Nafarroako araudia eta Estatuarena nola ezkondu, eta nola tributuei buruzko arauak ematen dituzten foru lege eta Erregelamenduek hala eman behar duten aditzera beren tituluan eta kasuko artikuluen errubrikan.

II. kapituluak tributu arauak non noiz aplikatu behar diren finkatzen du, eta bai nola interpretatu behar diren ere.

III

Tributuak

III. tituluak honako alderdiak jorratzen ditu denak ere garrantzi handikoak: tributuen sailkapena, zergaia, tributudunak, tributu zorra eta hausteak eta zehapenak. Sei kapitulu ditu.

Haietako lehenbizikoak tributua sailkatzen ditu: zergak, tasak eta kontribuzio bereziak.

II. kapitulu zergaiaz ari da eta honela definitzen du: foru legeak tributu bakoitza itxuratzeke finkatzen duen kasu juridikoa, gertatzean tributu emateko obligazioa sortzen duena.

Legeak egitez definitzen duen kasuaren izaera juridikoaren arabera eskatuko da tributua, interpretazio funtzional edo ekonomikoa defendatzen duten teoretatik urrunduz.

III. kapituluak arautzen du tributudunak nor diren, foru legearen 9.3 artikulua agintzen duenarekin bat.

Kapitulu honek bost atal ditu. 1. atalak subjektu pasiboak hartzen ditu aintzat, haien barnean zergadunak, ordezkariak, atxikitzaileak eta konturako sarrerak egin behar dituztenak daudela.

2. atalak arautzen du erantzuleen erregimen juridikoa; 3.ak oinordekoak eta eskuratzaileak hartzen ditu aintzat.

4. atalak arautzen ditu jarduteko gaitasuna eta ordezkaritza. 5. atalak arautzen du helbide fiskalaren erregulazioa.

Titulu honetako IV. kapitulu zergaiaz ari da eta hiru atal ditu.

1. atalak oinarria finkatzeko sistemak hartzen ditu aintzat; tributu bakoitzarentzat bere foru legeak finkatuko ditu. Estimazio zuzeneko, objektiboko eta zeharbidekoa izan daitezke.

Kapitulu horretako 2. atala balioen konprobazioaz ari da eta bi artikuluko ditu, haietako bat balioak konprobatzeko baliabideen gainekoa eta bestea aldez aurreko balorazio hitzarmenen gainekoa.

3. atalak likidazio oinarria definitzen du: zerga oinarriari tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen dituen kenketak egin ondoko emaitza.

III. tituluko V. kapitulua tributu zorraz ari da eta bost atal ditu.

1. atalak honako kontzeptuak arautzen ditu: karga tasa, kuota eta tributu zorra.

Karga tasak, proportzionalak izan nahiz progresiboak, likidazio oinarriari aplikatuko zaizkio kuota finkatzeko.

Tributu zorraren osagaiak dira kuota, konturako paguak nahiz pagu zatikatuak, atxikitako dirutzak edo konturako sarrerengatik atxiki beharko zirenak.

Zilegi izanen da, halaber, tributu zorraren osagai izatea legez eska daitezkeen errekariguak; haien arteko aipagarrienak dira epe kanpo errekerimendurik gabe egindako aitorpenetatik heldu direnak, eta bai berandutza interesa ere, premiamendu errekarigua eta diruzko zehapenak.

Berandutza interesa kalkulatzeko, diruaren legezko interesa hartu eta ehuneko 25 erantsiko zaio, foru lege batek besterik agintzen ez badu.

2. atala tributu zorraren pagamenduaz ari da. Zilegi izanen da dirutan nahiz efektu tinbredunez pagatzea. Zilegi izanen ere da Espainiako Ondare Historikoko ondasunak entregatuz pagatzea edo honetarako propio Nafarroako Gobernuak interes sozial edo kulturelektzat deklaritzen dituen edo Foru Komunitatearentzat bereziki interesgarritzat jotzen diren beste ondasunak entregatuz.

3. atala preskripzioaz ari da eta preskripzioaren epea, kontatzeko modua, etendura eta ofiziozko aplikazioa zehazten ditu.

Lau urtetan finkatzen da tributu zorra zehazteko preskripzio epea, likidatutako tributu zorra pagatzea exigitzeko, zehapenak ezartzeko eta zuzenez kontrako diru sarrerak berreskuratze eskubidea izateko.

4. atalak aurreikusten du tributu zorrak iraungitzeo, izanen direla beste modu batzuk, haien

arteak konpentsazioa, tributu zorren barkamena eta kaudimengabezia frogatua.

5. atalean arautzen diren bermeak kredituen lehentasunari dagozkie, legezko hipoteka isilbidezkoa deritzana eta gordetze eskubidea.

III. tituluko VI. kapitulua tributu hauste eta zehapenez ari da. Bi atal ditu, hurrenez hurren hausteen eta zehapenen gainekoak.

Ezin gehiagoko ardura duen gaia da iruzurra kontrako borrokan eta lege honetan aldaketa handia hartzen du Foru Komunitatean gaur indar duen araudiaren alderako.

Foru legeak honako printzipioak egiten ditu bere, besteak beste: legalitatea, tipizitatea, erruduntasuna edo erantzukizuna, zehagarritasuna, preskripzioa eta araurik mesedegarrienaren atzeragina. Honen asmoa da tributu zehapenei buruzko zuzenbidea hurbiltzea Zuzenbide Penala gobernatzen duten oinarrizko printzipioetara. Ildo horretatik aipatzen da arau-haustearen halabeharrezko erruduntasuna eta erantzukizun objektiboa baztertzen da.

Tributu gaietako arau-haustearen kontzeptua 66. artikuluan arautzen da: "Foru Legeetan tipifikatzen eta zehatzen diren egintzak eta egintza ezak dira tributu gaietako arau hauste eta zehapen. Tributu gaietako arau hausteak zehatzekoak dira utzikeria hutsezkoak badira ere. Zergadunen jokaera berez on beharrezkoa dela suposatzen da."

Arau-hauste bakun deritzenak formazko egin-beharren urratzeak dira, ez baitute berekin ekartzen diru sarrerak gutxitzea, zeina baita arau-hauste larrien ezaugarria. Gainera ez-betetze horiek arau-hauste bakuntzat sailkatu ahal izateko, ez da erabili behar zehapena graduatzeko irizpidez.

Zehapen larriak bost ataletan biltzen dira:

– Borondatez pagatzeko aldiak ez sartzea tributu zor osoa edo haren parte bat, non eta foru lege proiektuko 52. artikuluan arabera egiten ez den (hau da, non eta epe kanpoko eta aurretiazko errekerimendurik gabeko diru sarrera bat egiten ez den) edo premiamenduzko errekarigua aplikatzea bidezkoa den.

– Ez aurkeztea, epe kanpo eta aurretiazko errekerimendu eginik aurkeztea edo osagabe edo oker aurkeztea tributu administrazioak autolikidazio prozeduraz eskatzen ez diren tributuen likidazioa egin ahal izateko behar dituen aitorpenak edo dokumentuak.

– Zuzenez kontra onura fiskalak, salbuespenak, desgrabazioak edo itzultzeak lortu edo izatea.

– Bide denaz kontra partida positibo edo negatiboak edo zerga kredituak finkatzea, gero bateko aitorpenetako, norbereetako nahiz besterenetako, oinarrian edo kuotan kendu nahiz konpentsatu beharrekoak.

– Gardentasun fiskalaren araubideko entitateek errealtatearekin bat ez datozen zerga oinarriak finkatzea edo sozioei egotzi beharreko kopuruak deklaratzeko.

Kapitulu honetako 2. atala tributu zehapenez ari da eta zehapen horien sailkapen bat du hasiera, diruzkoak eta ez diruzkoak bereizten dituela:

– Diruzko isun finkoa nahiz proportzionala. Sartu behar eta sartu ez diren kopuruei aplikatuko zaie edo zuzenez kontra izandako onura edo itzuli zenbatekoari.

– Bost urtetarainoko epean galtzea laguntza publikoak jasotzeko aukera eta onura fiskalak izateko eskubidea.

– Bost urtetarainoko epean debeku izatea Foru Komunitatearen Administrazioarekin edo beste inolako erakunde publikorekin kontratuak egitea.

– Urtebeterainoko epean etetea lanbide ofizialetako eta kargu nahiz enplegu publikoetan ari zela.

Zehapen prozeduraz den bezainbatean, 70. artikulua jasotzen ditu oinarrizko alderdiak. Arau-hauslearen tributu egoera ikertzeko eratu dena ez beste espediente bat tramitatu beharko da, eta arau-hausleak entzunaldirako eskubidea izanen du. Espedientea ebazteko luzeeneko epea sei hilekoa izanen da eta zilegi izanen da zehapena ezartzeko egintzaren kontra erreklamazio apartekoa jartzea. Zehapenak betearaztea besterik gabe etenik geratuko da, bermea aportatu beharrik gabe, kasurako errekurtsioa aurkeztean eta ez da zilegi izanen betearaztea administrazio bidean imotzen diren arte.

Arau-hauste bakunen zehapen tipologiari dagokionez, kasu orokor bat hartu behar da abiatu, zeren bete ez dena formazko eginbehar bat delarik, arau-hauste bakoitzak isun finko bat izanen du zehapentzat, duen larritasunaren arabera, nahiz eta batzuetan gehieneko muga batzuk ezartzen diren. Foru legeak xehero azaltzen ditu zehapenak.

Arau-hauste larriek diruzko isun bat izanen dute zehapen, sartu ez diren kopuruen edo zuzenez kontra izandako onuren arabera.

IV Tributuen kudeaketa

Titulu honen helburua da tributuen kudeaketa erregulatzea eta zazpi kapitulutik banaturik dago.

I. kapituluak xedapen orokorrak jasotzen ditu eta hasieran espreski ebazteko obligazioaz eta tributu egintzen arrazoiez ari da.

Ondoren, foru legeak hainbat eskubide arautzen ditu tributudunaren jarrera sendotzen dutenak, eta bai kudeaketa prozeduran duen partehartzea, adiera zabalean:

– Prozeduraren tramitazioa zertan den jakiteko eskubidea eta espedientea osatzen duten dokumentuen kopia erdiesteko eskubidea, kasu tasatuetan izan ezik.

– Tributua kudeatzeko prozedurak tramitatzeko ari diren langileak nor diren jakiteko eskubidea.

– Berak aurkeztu dituen aitorpenen ziurtagiriak edo bertako alderdi jakin baten gainekoak erdiesteko eskubidea.

– Kasurako den araudiak eskatu gabeko dokumenturik ez aurkezteko eskubidea, eta bai lehenetik aurkeztu duen eta kasuaz arduratzen den Administrazioak bere esku duen dokumenturik ez aurkezteko eskubidea.

– Administrazioaren egintzak tributudunaren-tzat erraz-arinenak izateko moduan egin daitezen eskubidea, horrek ez badie kalterik egiten tributu eginbeharrek betetzeari.

– Kudeaketa prozedura guztietan entzunaldia izateko eskubidea salbu eta prozeduran ez bada jasotzen ez eta kontutan hartzen interesatuak aurkeztu dituen beste alegazio eta probarik.

II. kapituluak tributudunari informazioa eta laguntza eman behar diren gaineko alderdiak jasotzen ditu.

III. kapituluak tributua kudeatzeko prozeduraz ari da eta hiru atal ditu. Haietako lehenbizikoak prozedura hasteko bideak jorratzen ditu eta bitartean: tributudunaren aitorpenaz edo tributudunaren autolikidazioaz, batetik, eta administrazio erakundearen konprobatze eta ikertze lanaz, bestetik.

2. atala konprobazioaz eta ikerketaz ari da. Lan hori egiteko aztertu egingen dira dokumentuak, liburuak, fakturak, frogagiriak eta kontabilitateko idazpenak eta bai zer ere beste aurrekari beharko baita tributua finkatzeko.

III. kapitulu honetako 3. atala frogaz ari da eta printzipio orokortzat ezartzen du ezen inork bere eskubidea baliatzen badu, frogatu beharko dituela eskubide horren oinarri diren gertaerak, eta hartarako honako frogabideen eta frogak baloratzeko bideen gaineko arauak aplikatuko dira: Nafarroako Zuzenbide Zibilarren Bildumakoak, Kode Zibilekoak eta Auziperatze Zibilar buruzko Legekoak.

IV. kapituluak tributu likidazioak arautzen ditu eta behin-behineko eta behin betikotzat sailkatzen.

V. kapituluak tributuen bilketaz ari da. Gai horretan begiratu egiten da gaurko itxurapena: hau da, bereizi egiten da borondatezko aldian pagatzen den edo betearazteko aldian pagatzen den tributua. Borondatezko aldiko pagamendua foru legeko 52. artikulua arautzen du, eta 116.3 artikulua ezartzen du noiz hasiko den betearazte aldia.

Lehenbizi, aipatzen ditu Ikuskaritzaren eginkizunak: zergagaien ikerketa, zerga oinarrien integrazio behin betikoa, estimazio zuzeneko, objektibo nahiz zeharbidekoaren bidez, eta pertsona nahiz erakundeen gaineko ikertze ekintzak egitea. Berririk, ordea, beste zerbait du legeak: hemendik aurrera Ikuskaritzak zilegi izanen du konprobazio eta ikertze ekintzen ondoriozko tributu likidazioak erregulamendu bidez ezartzen den moduan egitea.

Egintzen edukiari dagokionez, beste berritasun bat ere bada, ez baitira aurrerakoan egindako arau-hausteak ez eta kasurako zehapenak aipatu beharko, erabat bereizik utzi baitira konprobazio prozedura eta zehapen prozedura, espediente bana eginaz. Beraz, arau-hauste eta zehapenei dagokien guztia zehapen espedienteari erantsiko zaio.

Tributudun bati ikuskatze partziala egiten bazaio, zilegi izanen du tributu administrazioari eskatzea konprobazio hori ikuskatu beharreko tributu eta ekitaldiaren gainean oro har egitea.

Azkenik, foru legeak hamabi hileko epe luzeezkoa ezartzen du ikuskapenak egiteko. Zilegi izanen da epe hori zenbait kasu jakinetan beste hamabi hiletarako luzatzea, erregulamendu bidez ezartzen diren irispeidea eta baldintzak emanaz.

IV. tituluko VII. kapituluak arautzen du administrazio bideko egintzak nola errebisatu.

1. atalak garatzen ditu errebisiorako prozedura bereziak. Lehenbizi egintza deusezen errebisioa aipatzen du; Ekonomi eta Ogasun kontseilariari dagokio, aurrez Nafarroako Kontseiluak irizpena emanik, deusez deklaratzeko araubide juridikoari

eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak horretarako ezartzen dituen baldintzak dituzten egintzak.

Preskribitu ez duten artean, zilegi izanen da Ekonomi eta Ogasun kontseilariak errebisatzea tributu kudeaketako bidean eman diren egintzak, legea nabarmenki urratzen badute edo frogatzen berri batzuek agertzen ematen badituzte tributu administrazioak errebisatu beharreko egintza eman zuen denboran erabat ezagutzen ez zituen zergagai elementuak.

2. atalak egintzak errebisatzeko arau orokorrak jorratzen ditu eta egintzaren betearaztea nola eten aipatzen du eta bai tributu zorraren betearaztea eteteko aurkeztu diren bermeen kostuak nola itzularazi.

3. atalak arautzen du tributu egintzen kontrako berraztertze errekurtsua; errekurtsu hori aukerakoa izanen da eta errekurtsorek egintza eman zuen erakundean jarriko da. Erakunde horrek izanen du ebazteko eskumena. Berraztertze errekurtsua espreski edo presuntzioz ebatzi ez den artean, interesatuak ez du zilegi izanen erreklamazio ekonomiko-administratiborik jartzea. Berraztertze errekurtsua ezetsitzat hartuko da baldin eta, jarri zenetik hilabeteko epean, horri buruzko ebazpen espresurik ez bada jakinarazi. Berraztertze errekurtsuak beste errekurtsu batzuk jartzeko epeak eteten ditu.

4. atalak arautzen ditu inpugnazio ekonomiko-administratiboak eta bi modalitate ezartzen: erreklamazio ekonomiko-administratiboa eta berrikusketako errekurtsu ez ohikoa. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak kudeatzea, Nafarroako Gobernuari dagokio, zeinak zilegi izanen duen eginkizun horiek delegatzea hartarako sortutako organo bati. Nafarroako Gobernuaren ebazpenek administrazio bidea agortuko dute eta administrazioarekiko auzi bidean errekurritu ahal izanen dira.

Xedapen gehigarrietan Nafarroako Ogasun Publikoaren hainbat alderdi aldatzen dira, tributu kudeaketaren gainekoak eta berandutza interesaren gainekoak. Aldatzen ere dira Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legea, Sozietateen eta Balio Erantsiaren Zergari buruzko Foru Legea ofiziozko itzulketen gaian.

I. TITULUA

Ordenamenduaren printzipio orokorrak eta tributudunen eskubideak

1. artikulua. Helburua.

1. Foru lege honek Nafarroako Foru Komunitatearen tributu sistemaren erregimen juridikoa osa-

tzen duten oinarritzko printzipioak eta funtsezko arauak garatzen ditu eta tributu guztiek aplikatzeko dituzten arau komunak ezartzen.

2. Foru lege honen aginduak Nafarroako Toki Entitateetako tributuei ere aplikatzen zaizkie, horietako bakoitzaren berariazko arauak besterik agintzen ez badute.

2. artikulua. Tributu ahalmena.

Foru Komunitateak badu ahalmena bere tributu erregimena mantendu, ezarri eta arautzeko, Nafarroako Foru Eraentza Birrezarri eta Hobetze-ari buruzko 13/1982 Lege Organikoaren eta Hitzarmen Ekonomikoaren printzipioei jarraituz.

3. artikulua. Printzipio orokorrak.

1. Tributuen antolamenduak tributudunen ahalmen ekonomikoa hartu behar du oinarri, eta bai justizia, orokortasuna, berdintasuna, progresibitatea, tributu zamaren banaketa bidezkoa eta konfiskaziorik eza ere.

2. Tributu sistema aplikatzeko, orokortasuna, proportzionalitatea, eraginkortasuna eta formazko eginbeharrak betetzeak sortzen dituen kostu zeharbidekoak ahalik gutxien izatearen printzipioak hartuko diraoinarri. Halaber, foru lege honek ezartzen dituen tributudunaren eskubide eta bermeak errespetatzea segurtatuko da.

4. artikulua. Tributuen helburuak.

1. Tributuek, diru sarrera publikoak lortzeko bide ez ezik, politika ekonomiko orokorraren tresna ere izan behar dute, gizartearen egonkortasun eta aurrerapenaren mesedetan lan egin eta errenta hobeki banatzen lagundu.

2. Foru Komunitateko tributuen bidez lorturiko etekinak komunitatearen gastu orokorrak asetzeko erabiliko dira, non eta foru lege batek beste erabilera jakin bat esleitzen ez dien.

5. artikulua. Zuzenbide publikoko entitateak.

Udalek, legeek ezarritako mugen barruan, tributuak ezarri eta eskatu ahalgo dituzte eta haien kudeaketa hitzartu Nafarroako Foru Ogasunarekin.

Zuzenbide publikoko gainerako entitateek ez dute zilegi izanzen tributuak ezartzea, baina bai eskatzea, Legeak hala agintzen duenean.

6. artikulua. Erregelamendu ahalmena eta tributu kudeaketa.

1. Tributu gaietako erregelamendu ahalmena Nafarroako Gobernuari dagokio. Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, halaber, erabili eginen du

ahalmen hori lege eta erregelamenduzko arauak aplikatu eta betearazten dituela.

2. Tributuen kudeaketa Ekonomi eta Ogasun Departamentuari dagokio, eta horretarako sortutako erakunde publikoei eskuordetu ahalko die.

7. artikulua. Aurkatzea.

Zilegi izanen da erregelamendu ahalmenaren erabilera eta tributu gaietako kudeaketa egintzak administrazio eta jurisdikzio bideetan aurkatzea xedapen indardunek agintzen duten moduan.

8. artikulua. Legezkotasun presuntzioa. Bete-araztea.

Tributu administrazioak ematen dituen egin-tzek legezkotasun presuntzioa dute eta haiek deuseztatzeko bide bakarra ofiziozko errebisioa edo egoki diren errekursoak izanen dira.

Halaber berehala betearaztekoak izanen dira, foru lege honetan xedatzen denaren arabera.

9. artikulua. Tributudunen eskubide orokorrak.

1. Honakoak dira tributudunaren eskubide orokorrak:

a) Eskubidea du tributu administrazioak informazioa eta laguntza eman diezazkion bere tributu betebeharrak betetzeko eta betebeharrak horien eduki eta irispidetaren gainean.

b) Eskubidea du itzul dakizkion zuzenez kontra egindako diru sarrerak eta ofizioz tokatzen direnak, eta orduan foru lege honetako 50.2.c) artikulua aurreikusten duen berandutza interesa paga dakion, hartarako errekerimendurik egin gabe ere.

c) Eskubidea du paga dakion, foru lege honek agintzen duen moduan, tributu zor baten bete-araztea eteteko jarri dituen abal eta beste bermeen kostua, epai edo administrazio ebazpen irmo batek zor hori zuzenez kontratatzat deklaratu bezain laster.

d) Eskubidea du partedun den prozeduren tramitazioa zertan den jakiteko.

e) Eskubidea du bera interesatua den tributu kudeaketako prozedurak tramitatzeko ardura duten agintari eta langileen identitatea ezagutzeko.

f) Eskubidea du berak aurkezten dituen aitorpenen ziurtagiria eta kopia eskatzeko.

g) Eskubidea du lehendik aurkezturik dituen eta Administrazioak bere esku dituen dokumentuak berriz ez aurkezteko.

h) Eskubidea du, legeek agintzen duten moduan, tributu administrazioak lortu dituen

datuak, txostenak edo aurrekariak sekretuak izateko. Ez da zilegi izanen horiek erabiltzea Administrazioak kudeatu behar dituen tributu edo baliabideak egitez aplikatzeko baizik, eta ezin izanen zaizkie hirugarrenei laga edo jakinarazi, legeek aurreikusiriko kasuetan salbu. Kasu horietan, informazio horren lagapen edo jakinarazpenaren berri emanen zaio tributudunari, sekretu judizialaren menpe dagoen kasuetan izan ezik.

i) Eskubidea du tributu administrazioaren langileek behar bezalako errespetuz eta begiramenez trata dezaten.

j) Tributu administrazioaren egintza batek tributudunak parte hartzea behar badu, tributudunak eskubidea du arinena zaion moduan egin dadin.

k) Eskubidea du alegazioak egin eta dokumentuak aurkezteko, eta erakunde eskudunak horiek kontuan hartzeko kasuan kasuko ebazpen proposamena idazterakoan.

l) Eskubidea du entzunaldiaren tramitean mintzatzeko, ebazpena eman baino lehen.

m) Eskubidea du informazioa jasotzeko erosi edo eskualdatuko diren ondasun higiezinak duten balioaren gainean.

n) Eskubidea du tributu ikuskaritza konprobatzen edo ikertzen hastean, informazioa jasotzeko konprobatze-ikertze horien izaera eta irispidearen gainean, eta bai ekintza horiek dirauteino dituen eskubide-betebeharren gainean eta ekintza horiek foru lege honek agintzen dituen epeetan egin daitezen.

2. Artikulu honetan islatzen diren eskubideek ez dituzte galarazten ordenamenduaren gainontzekoak aitortzen dituen eskubideak.

3. Foru lege honetan tributudunak aipatzen direnean, ulertzen da bertan subjektu pasiboak, erantzuleak, tributu zor bateko oinordekoak, legezko ordezkariak nahiz borondatezkoak, tributu administrazioari laguntza edo informazioa emateko obligazioa dutenak eta tributu prozedura batean interesatu edo alderdi izaera daukan beste edozein pertsona ere sartzen direla.

II. TITULUA

Tributu arauak

I. KAPITULUA

Printzipio orokorrak

10. artikulua. Tributu zuzenbidearen iturriak

1. Tributuek zein ere izaera duten, honakoak izanen dituzte araubide:

a) Hitzarmen ekonomikoa.

b) Foru lege hau eta bere osagarri diren lege mailako beste xedapen guztiak.

c) Tributu bakoitzari buruzko berariazko foru legeak.

d) Foru lege hau garatzeko ematen diren erregelamenduak eta tributu bakoitzak bere dituenak.

e) Nafarroako Gobernuak eta Ekonomi eta Ogasun kontseilariak ematen dituzten erregelamenduzko beste xedapenak.

2. Hutsune betegarri izanen dira araubide komuneko tributu arauak, administrazio zuzenbideko xedapen orokorrak, foru ordenamendu zibil-leko arauak eta zuzenbide komuneko gainerakoak.

3. Aurreko ataletan xedatu denak ez du galarazten Estatuak sinatu dituen eta barne ordenamenduaren osagai bihurtu diren nazioarteko hitzarmen edo itunetan xedatzen denik ezer.

11. artikulua. Foru lege bidez arautuko diren gaiak.

Honako hauek foru lege baten bidez arautuko dira betiere:

a) Zergagaitza, subjektu pasiboa, erantzulea, oinarria, karga tasa, sortzapena eta tributu zorren zuzenean eragiten duten beste elementu guztien zehaztapena.

b) Salbuespenak, murrizketak eta beste tributu hobariak ezarri, kendu eta denboran luzatzea.

c) Arau-hauste eta zehapenak, foru lege honetako 67. artikulua xedatzen duena ezertan galarazi gabe.

d) Preskribitzeko eta iraungitzeko epeak.

e) Barkamenak, beherapenak edo moratoriak ematea.

f) Tributu gaitako ikuskatzailatza edo kontu-hartzailetza iraunkorrak ezartzea zenbait ustiakuntza edo jarduera ekonomiko motatan.

g) Partikularrek tributu likidazioko eragiketarako egiteko duten obligazioa.

12. artikulua. Bateratzea.

Esku ematen zaio Nafarroako Gobernuari behar diren arau behin-behineko guztiak emateko Hitzarmen Ekonomikoak hala aginduta Estatuaren araudi substantibo eta formazko beraren arabera gobernatu behar diren tributuetarako.

Arau horiek atzeraeragina ere izan dezakete, haien indarraldia eta arau haiek errespetatu behar

dituzten araubide komuneko arauen indarraldia une berean has daitezen.

Arau horiek foru legearen maila izan behar badute, Nafarroako Parlamentuari bidaliko zaizkio onetsi eta hurrengo hamar egunetan, hark behin betiko onets ditzan.

13. artikulua. Tributuei buruzko araudia.

1. Foru legeek eta tributu gaiez ari diren erregelamenduek hala eman beharko dute espreski aditzera beren izenburuan eta kasuan kasuko artikuluen errubrikan.

2. Foru legeek eta tributu arauak aldatzen dituzten erregelamenduek indargabetu diren arauen zerrenda osoa edukiko dute eta aldatu direnen testu berria.

II. KAPITULUA **Arauen aplikazioa**

14. artikulua. Indar hartzea.

1. Foru Komunitateko tributu arauak, berek beste zerbait agintzen ez badute, Nafarroako Aldizkari Ofizialean osorik argitaratu eta hogeigun buruan indar hartuko dute.

2. Tributu gaietako arau-hauste eta zehapenen erregimenari buruzko arauak, eta bai errekarquei buruzkoek ere, atzeraeragina izanen dute euren aplikazioa interesatuentzat mesedegarri bada.

15. artikulua. Aplikazio eremua.

Foru Komunitateko erakundeek emandako tributu arauak bertako eta Estatuko lurraldean dira bete beharrekoak, Hitzarmen Ekonomikoan ezartzen diren bateratze irizpideek xedaturikoari jarraituz.

Legeak kasu bakoitzean xedatzen duena salbu, tributuak honako printzipioen arabera aplikatuko dira:

a) Pertsona fisiko nahiz juridikoen egoitza, delako karga pertsonala denean.

b) Lurraldea, gainerako tributuetan, eta bereziki haien helburua delarik produktua, ondarea, ustiategi ekonomikoak edo ondasun trafikoa.

16. artikulua. Interpretazioa.

1. Tributu arauak Zuzenbidean onarturik dau den printzipioen arabera interpretatuko dira.

2. Tributu ordenamenduak definitzen ez dituen artean, bere arauetako terminoak adiera juridikoa, teknikoan edo ohikoan, ulertuko dira.

3. Ez da analogiarik onartuko zergagaiaren, salbuespenaren edo hobarien eremua hertsiki duena baino zabalagoa izateko.

4. Araua interpretatzean zalantzarik baldin badago, tributudunari onuragarrien gertatzen zaion irizpidea aplikatuko da.

17. artikulua. Lege iruzurra.

1. Lege iruzurra galarazteko, ez da ulertuko zergagaiaren eremua zabaldu denik kargatzen dena direlarik tributu ez pagatzeko asmotan egindako jarduera, egintza edo negozio juridikoak, beste helburu baterako emandako arauen testuez baliaturik, betiere zergagaiak sortzen duena adinako emaitza sortzen badute. Tributu legeko iruzurra espediente berezian deklaratu beharko da, bertan interesatuari entzunaldia emanik.

2. Tributu legearen iruzurrez egindako jarduerak, egintzek edo negozioek ez dute galaraziko ihes egin nahi zaion tributu araua aplikatzea, ez eta sortuko haien bidez erdietsi nahi ziren abantaila fiskalak.

3. Lege iruzurrezko espediente bereziaren bidez egiten diren likidazioetan, ihes egin nahi izan zaion tributu araua aplikatuko da eta tokatzen diren berandutza interesak likidatuko, eta ondorio hauetarako, soilik, ez da zehapenik ezarriko.

18. artikulua. Simulazioa.

Egintza edo negozio simulatu batean, kargatu beharreko zergagaia parteek benetan egin dutena izanen da, zein ere forma edo izen juridiko erabili duten interesatuek.

III. TITULUA **Tributuak**

I. KAPITULUA **Tributu motak**

19. artikulua. Sailkapena.

1. Tributuak honela sailkatzen dira: zergak, tasak eta kontribuzio bereziak.

a) Zergak kontraprestaziorik gabe eskatutako tributuak dira. Horien zergagaia hauexek dira: ondare bat eduki, ondasunak zirkularazi edo errenta eskuratu edo gastatzeagatik subjektu pasiboaren zerga gaitasuna agertzen duten negozio, egintza edo gertaera juridiko edo ekonomikoak.

b) Tasa izeneko tributuen zergagaia da jabari publikoaren erabilera pribatiboa edo aprobetxamendu berezia, zerbitzuak ematea edo zuzenbide publikoko erregimenean jarduerak egitea, berariaz

subjektu pasiboari eragin edo onura berezia ekarzen diotenean, baldin eta inguruabar hauetako edozein gertatzen bada:

Lehenbizikoa. Zerbitzu edo jarduerak ez izatea administratuek beren oldez eskatu beharrekoak. Hartarako honako eskaerak ez dira hartuko administratuek beren oldez eskatutzat:

Lege edo erregelamendu xedapenek inposatzen dituztenean.

Eskatzen diren ondasun, zerbitzu edo jarduerak ezinbestekoak direnean eskatzailearen bizitza pribatu nahiz sozialerako.

Bigarrena. Sektore pribatuak emanak ez izatea, arau indardunen arabera sektore publikoaren aldeko erreserba ezarririk egon ala ez.

c) Kontribuzio bereziak izeneko tributuen zergaia da subjektu pasiboak erdiestea onura bat edo bere ondasunen balioa gehitzea, obra publikoak egin edo zerbitzu publikoak ezarri edo gehitzearen ondorioz.

2. Zerga dira, halaber, ordainarazpen parafiskalak deitutakoak, subjektu pasiboari eragiten edo onura ekartzen dioten Administrazioaren zerbitzu edo egintzak bereziki aintzat hartu gabe eskatzen direnean.

II. KAPITULUA

Zergaia

20. artikulua. Kontzeptua.

1. Zergaia legeak tributua bakoitza itxuratze-ko finkatzen duen aurrebaldintza juridikoa da, zeina gertatzeak sortzen baitu tributua eman beharra.

2. Tributua eskatzeko, aintzat hartuko da zer izaera juridiko duen legeak definitzen duen egitateko aurrebaldintzak, zein ere forma edo izen eman dizkieten interesatuek, eta baliogabetzeko moduko akatsak baldin baditu ere.

3. Foru legeak osatu egin lezake zergaia-aren definizio konkretua, tribututik libre dauden kasuak aipatuz.

III. KAPITULUA

Tributudunak

1. atala

Subjektu pasiboa

21. artikulua. Subjektu pasiboa.

Subjektu pasiboa da foru legearen arabera tributua prestazioak egitera beharturik dagoen per-

tsona fisiko nahiz juridikoa, dela zergadun gisa, ordezkio gisa, atxikitzaile edo konturako sarrerak egiteko obligatiodun gisa.

22. artikulua. Zergaduna.

Zergagaiak sortzen duen tributua zama foru lege bidez ezartzen zaion pertsona fisiko nahiz juridikoa da zergaduna.

Foru Legeak hala aginduta tributua-aren zama jasan behar duen pertsona beti izanen da zergadun, zama besteri helarazten badio ere.

23. artikulua. Ordezkoa.

Zergadunaren ordezkioa izanen da foru legeak hala aginduta eta haren ordezkio tributua obligazio-aren prestazio material eta formalak egitera beharturik dagoen subjektu pasiboa.

24. artikulua. Atxikitzailea eta konturako sarrera egiteko obligazioa duena.

Atxikitzailea da zein ere subjektu pasibo, ordaintzen dituen errentak direla-eta, beharturik baitago, foru legeak hala aginduta, diru kopuru jakin batzuk edekitzera zerga baten konturako pagu gisa, bere gain hartuz diru kopuru horren sarrera egiteko obligazio nagusia eta bai ezartzen diren beste obligazio osagarriak ere. Errenta horiek gauzak ordaintzen badira, zilegi izanen da foru legeak sarrera bat egiteko obligazioa ezartzea zerga baten konturako pagu gisa.

25. artikulua. Nortasun juridikorik gabeko erakundeak.

Hala ezartzen duten foru legeetan subjektu pasibo izanen dira herentzia jasogabeak, ondasun komunitateak eta, nortasun juridikorik izan gabe, tributua ezar dakioken unitate ekonomiko edo ondare bereizia osatzen duten gainerako entitateak.

26. artikulua. Titularren konkurrentzia.

Zergagaian bi titular edo gehiagoren konkurrentzia badago, biek izanen dute obligazio solidarioa Nafarroako Ogasun Publikoarekiko, non eta tributua bakoitzaren foru lege berariazkoak besterik agintzen ez duen.

27. artikulua. Obligazioak.

1. Subjektu pasibo guztien obligazio nagusia da tributua zorra pagatzea. Beharturik daude, halaber, tributua bakoitzerako eskatzen diren aitorpen eta komunikazio guztiak egitera.

2. Subjektu pasiboek kontabilitate eta erregistro liburuak eta kasuan-kasuan ezartzen diren beste dokumentuak erabili eta gorde behar dituzte; bide eman behar dute ikuskatze eta egiaztape-

nak egiteko eta Administrazioari zergagaiarekin lotura duten datuak, txostenak, aurrekariak eta frogagiriak helarazi behar dizkiote.

3. Aurreko idatz-zatiak aipatu dituen betebeharrak, osagarri diren neurrian, ezin eskatuko dira behin obligazio nagusia konplitzeko administrazio akzioaren preskripzio epea iragan ondoren.

28. artikulua. Tributu obligazioari buruz xedatu ezina.

Tributudunaren posizioa eta tributu obligazioaren gainontzeko elementuak ezin izanen dira partikularren egintzen edo hitzarmenen bidez aldatu. Egintza edo hitzarmen horiek ez dute administrazioarekiko ondorioz izanen, haien ondorio juridiko-pribatuak ezertan galarazi gabe.

2. atala

Erantzuleak

29. artikulua. Araubide orokorra.

1. Zilegi izanen da foru legeak beste pertsona batzuk deklaratzeko tributu zorraren erantzule solidario edo subsidiario, subjektu pasibo edo zordun nagusien ondoan.

2. Lege batek ez badu besterik espreski agintzen, erantzukizuna beti subsidiarioa izanen da.

3. Erantzukizunak tributu zor osoa hartuko du, zehapenak izan ezik. Hala ere, erantzukizunak zehapenak ere hartuko ditu erantzuleak tributu gaietako arau-hauste batean parte hartzeak sortu badu erantzukizun hori.

Erantzuleari premiamenduzko errenergia eskatu ahalko zaio hurrengo idatz-zatiko hirugarren lehenaldiko kasuan bakarrik.

4. Nolanahi ere, erantzuleei tributu zorra paga dezatela eskatzeko administrazio akzioa desbideratzeko, administrazio egintza bat beharko da, eta hartan, interesatuari entzunaldia eman ondoren, erantzukizuna deklaratu eta haren irispidea finkatu beharko da.

Egintza hori jakinarazi egiten zaie, likidazioaren elementu funtsezkoak adieraziz, erregelamendu bidez finkatzen den moduan, eta ordutik aurrera zordun nagusiaren eskubide guztiak izanen dituzte.

Ordainketa egiteko erantzuleak duen borondatezko aldia iragan eta pagamendua egin ez bada, erantzukizuna automatikoki zabalduko da foru lege honetako 117. artikulua aipatzen duen errenergia, eta premiamendu bidean eskatuko da zorra.

5. Administrazio akzioa erantzule subsidiarioetara desbideratzeko, aurretiaz zordun nagusia eta beste erantzule solidarioak huts egindakotzat deklaratu beharko dira, deklarazio hori baino lehen lege aurreikusten den markoan har daitezkeen kautelazko neurriak ezertan galarazi gabe.

6. Zor beraren erantzule solidario edo subsidiarioak bi edo gehiago badira, zilegi izanen da zor hori haietako edozeini osorik eskatzea.

7. Erantzuleak eskubidea izanen du berak ordaindutako edo bere ondarearen kargura berdinduriko kuota zordun nagusiari (dela zergaduna, ordezkia edo tributu zorraren oinordekoa) eskatzeko. Pertsona batzuek gradu bereko erantzukizuna, solidarioa edo subsidiarioa, daukatela deklaratu baldin bada, kuota ordaindu dutenek atzerabideko akzioa erabili ahalko dute gainontzeko erantzuleen aurka.

30. artikulua. Erantzukizun solidarioko zenbait kasu berezi.

1. Tributu obligazioen erantzule solidario izanen dira tributu gaietako arau-hauste baten egile edo laguntzaile izan diren pertsona guztiak.

2. Aitorpena bateratua baldin bada, taldeko sozietateak tributu zorraren erantzule solidario izanen dira, zehapenak salbu.

3. Foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen entitate juridiko edo ekonomikoen partaide edo titularkideak entitate horien tributu obligazioen erantzule solidario izanen dira, haietan duten parteen proportzioan.

31. artikulua. Ustiategiak edo jarduera ekonomikoak eskuratzearen ondoriozko erantzuleak.

1. Zilegi izanen da pertsona fisiko nahiz juridikoak eta foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen erakundeak ustiategi eta jarduera ekonomikoetan aritzearen ondorioz sortzen diren tributu zor eta erantzukizunak edozein arrazoiengatik haietan hurrengo titular edo erabiltzaile bihurtzen denari eskatzea, legedi zibilak herentzia eskuratzeko xedatzen duena ezertan galarazi gabe.

2. Erantzukizunak hartzen ditu ustiategi edo jardueretan aritzearen ondoriozko zor likidatuak eta likidatzeko daudenak, haietatik lorturiko errentak barne.

3. Eskuratzailaren erantzukizuna solidarioa da eta ez du transmititzaila bere tributu obligazioetatik askatzen.

4. Ustiategi edo jarduera ekonomikoaren titulartasuna eskuratu nahi duenak zilegi izanen du,

oraingo titularra ados badago, Administrazioari eskatzea ustiategi edo jardueran aritzeak sortu dituen tributu zor eta erantzukizunen ziurtagiri xehetua. Ziurtagiri horren edukia negatiboa bada edo bi hilabeteko epean luzatzen ez bada, artikulua honetan ezartzen den erantzukizunetik libre egonen da hura.

32. artikulua. Erantzukizun subsidiarioko kasu bereziak.

1. Tributuen arloko arau-hauste bakunen eta –persona juridikoek egindako arau-hauste larrien kasuan– tributu zor osoaren erantzule subsidiario izanen dira horien administratzaileak, ez badituzte egin hautsitako tributu obligazioak betetzeko haiei dagozkien ekintza beharrezkoak, haien menpekoei obligazioak ez betetzea onartzen badute edo arau-hauste horiek ahalbidetu dituzten erabakiak hartu badituzte.

Halaber, eta edozein kasutan, administratzaileak izanen dira erantzule subsidiario beren jarduerari utzi dioten pertsona juridikoek betetzeko dituzten tributu obligazioetarako.

Agindu honetan aurreikusten denak ez die ezertan eragiten tributuei buruzko legedia indardunak aurreikusten dituen beste erantzukizun kasuei.

2. Erantzule subsidiarioak izanen dira kiebraz, konkurtso, sozietate eta oro har entitateen sindikoak, kontu-hartzaileak edo likidatzaileak, baldin, utzikieriaz edo fede txarrez, egoera horiek izan baino lehen sortu ziren tributu obligazioak, kasuan kasuko subjektu pasiboei egoztekoak, osorik betetzeko behar ziren kudeaketak egin ez badiutze.

3. atala **Oinordekoak eta tributupeko** **ondasunen eskuratzaileak**

33. artikulua. Tributu arloko eskubide eta betebeharren oinordekoak.

1. Mortis causa oinordekoak hildakoaren tokian subrogatuko dira eta betekizun dauden tributu obligazioen erantzule izanen dira, herentzia eskuratzeko legedia zibilak xedatzen duenaren ondoriozko mugekin. Zehapenik ez da inoiz eskualdatu ahalko.

2. Sozietate edo entitate desegin eta likidatuaren kasuan, betekizun dauden haien tributu obligazioak sozioei edo kapitalaren partaideei eskualdatuko zaizkie, zeinak haien erantzule solidario izanen baitira, zer likidazio kuota esleitu zaien, haren balioaren mugaraino.

34. artikulua. Ondasun atxikien eskuratzaileak.

1. Foru legeak hala aginduta tributu zorrari atxikiak dauden ondasunak eskuratzen dituztenek, haiekin ordainduko dute tributu akzioa desbideratzearen ondorioz, baldin zorra ordaindu ez bada.

2. Tributu akzioa ondasun atxikien kontra desbideratzeko, Administrazio egintza beharko da, erregelamenduak agindu bezala jakinarazia, eta ondasun-eskuratzaileak zilegi izanen du pagatzea, akzioari aurrera egiten uztea edo egindako likidazioaren kontra nahiz desbideratze horren zilegitasunaren kontra erreklamatzeko.

3. Desbideratzearen muga izanen da foru legeak ondasunen atxikipena zehaztean ezarritakoa.

4. atala **Jarduteko gaitasuna**

35. artikulua. Nork duen jarduteko gaitasuna.

Tributu gaitetan, Zuzenbide Pribatuko arauen arabera jarduteko gaitasun hori duten pertsonak ez ezik, adin txikikoek ere izanen dute gaitasuna, ordenamendu juridikoaren arabera haien gaineko guraso boterea edo tutoretza duten pertsonak lagundu gabe zilegi dituzten jarduerak sortzen dituzten tributu harremanetarako.

36. artikulua. Ordezkaritza.

1. Jarduteko gaitasuna duen tributudunak zilegi izanen du ordezkari baten bidez egintzak egi-tea, eta ordezkari horri zuzenduko zaizkio administrazioaren ondorengo egintzak besterik agintzen ez den artean.

2. Errekurtsoak edo erreklamazioak jartzeko, haiek edozein pausotan bertan behera uzteko eta tributudun baten izenean eskubide bati uko egiteko, ordezkaritza frogatu beharko da, eta hartarako behar adinako ahalordea erakutsi dokumentu publiko nahiz notarioak legitimaturiko sinadura duen dokumentu pribatu bat aurkeztuz edo Administrazio organo eskudunaren aurrean agertuz. Tramite hutseko egintzetarako ordezkaritza eman-tzat joko da.

3. Ordezkaritzarik ez badago ere edo behar adina frogatu ez bada ere, kasuko egintza egintzat hartuko da, frogabide hori aurkeztean bada edo duen akatsa zuzentzen bada Administrazio organoak hartarako eman behar duen hamar eguneko epean.

4. Unitate ekonomiko edo ondare bereizi diren entitate, elkarte, herentzia jasogabe eta ondasun

komunitateen kasuan, haien ordezkari diharduenak izanen du ordezkaritza, modu fede-emailean frogatzen bada; inor ez badute izendatu ordezkari, itxuraz kudeaketa edo zuzendaritza lanetan ari-tzen dena hartuko da halakotzat, eta halakorik ez bada, entitatea edo komunitatea osatzen duten bazkide edo partaideetako edozein.

5. Jarduteko gaitasunik ez duten tributudunek beren legezko ordezkarien bidez eginen dituzte egintzak.

5. atala **Helbide fiskala**

37. artikulua. Araubide orokorra.

1. Tributu gaietarako helbidea hauxe izanen da:

a) Pertsona fisikoen kasuan, haien ohiko bizi-lekua.

b) Pertsona juridikoentzat, sozietatearen helbidea, betiere baldin eta administrazio kudeaketa eta negozioen zuzendaritza egitez eta benetan bertan zentralizaturik badago. Bestela kudeaketa edo zuzendaritza hori kokaturik dagoen lekua hartuko da.

2. Helbide fiskala Nafarroan duten tributudunak beharturik daude helbide hori tributu administrazioari jakinaraztera. Tributudunak helbide fiskal hori deklaratu ez badu, bera titular duen edozein eraikin edo ustategirena hartuko da halakotzat.

3. Tributuduna helbidez aldatzen bada, hala eman beharko dio aditzera tributu administrazioari, hartarako aitorten espresua eginez. Aldaketak ez du Administrazio horrekiko ondorioz izanen harik eta delako tributu aitortpena aurkeztu arte. Administrazioak zilegi izanen du tributu helbidea zuzentzea kasurako konprobazio bat eginez.

Helbide aldaketa deklaratu ez bada, aurreko lerrokadan xedatu den bezala, tributudunak azken deklaratu duen helbidea edo edozein tributu agiritan jarri duena hartuko da helbidetzat ondorio guztietarako, baita jakinarazpenetarako ere.

38. artikulua. Kasu bereziak.

Tributu administrazioak zilegi izanen du helbide fiskala Nafarroaz kanpo duten subjektu pasiboak Nafarroan helbidea duen ordezkari bat izendatzeko eskatzea, harekin izateko harremanak.

Aurreko lerrokadan xedatu denak ez du ezer-tan galarazten araubide komuneko legediak Espainian egoitzarik ez dutenentzat agintzen duena.

IV. KAPITULUA **Oinarria**

1. atala **Zerga oinarria nola finkatu**

39. artikulua. Araubideak.

1. Tributu bakoitzaren foru lege berariazkoak finkatuko du zer bide eta metodo erabiliko diren zerga oinarria finkatzeko, honako araubideetan:

a) Zuzeneko estimazioa

b) Estimazio objektiboa

c) Zeharbideko estimazioa

2. Subjektu pasiboak zilegi izanen du, hartarako frogak aurkeztuz, aurreko idatz-zatiko a) eta c) letretako araubideek ezartzen dituzten oinarriak ezeztatzea.

40. artikulua. Zuzeneko estimazioa.

Tributu oinarriak zuzeneko estimazioaren araubidean finkatzea Administrazioari dagokio eta hartarako, aurkeztu diren aitorten edo dokumentuak edo administrazioak egiaztaturiko liburu eta erreregistroetan jasotzen diren datuak erabiliko ditu.

41. artikulua. Estimazio objektiboa.

Estimazio objektiboko araubidea subjektu pasiboek hala nahi badute erabiliko da, tributu bakoitzaren foru lege berariazkoak hala xedatzen duenean.

42. artikulua. Zeharbideko estimazioa.

Subjektu pasiboek aitortpenik aurkeztu ez edo aurkeztu dituztenetan Administrazioak ez baditu aurkitzen zerga oinarrien edo etekinen estimazio osoa egiteko behar dituen datuak, edo subjektu pasiboek trabaz, aitzakiaz, edo ukoz ezintzen badute ikuskatze lana, edo beren kontabilitate obligazioak nabarmenki betetzen ez badituzte, orduan oinarriak edo etekinak zeharbideko estimazio araubidean finkatuko dira, hartarako bide hauetako bat erabiliz:

a) Kasurako ardurako diren datuak eta aurrekariak aplikatuz.

b) Ondasun eta errenta horien existentzia zeharbidez frogatzen duten elementuak erabiliz, eta kasuko sektore ekonomikoan normalak diren diru sarrera, salmenta, kostu eta etekinena frogatzen dutenak ere bai, tributu gaietarako konparatu behar diren produkzio unitateen edo famili unitateen tamaina aintzat hartuta.

c) Kasuan kasuko zergadunen zeinu, indize edo moduluak baloratuz antzeko edo pareko

kasuetarako eskura dauden datu eta aurrekarien arabera.

43. artikulua. Zeharbideko estimazioaren prozedura.

1. Zeharbideko araubidearen aplikazioa tributu ikuskaritzaren lanak eragin badu, subjektu pasiboaren tributu egoera erregularizatzeko aktekin batera honako puntuei buruzko txosten arrazoitua aurkeztuko da:

a) Zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzea ekarri duten arrazoiak.

b) Ikuskatu beharreko subjektuaren nahitaezko kontabilitatea eta erregistroak zertan diren.

c) Oinarriak edo etekinak finkatzeko hautatu diren bideen zergatia.

d) Aurrekoetan oinarrituz egin diren kalkulu eta estimazioak.

Kasuko txostenarekin batera hasitako aktak haien izaera eta motaren araberrako prozeduran tramitatuko dira.

2. Tributu ikuskaritza tarteko izan ez den kasuetan, kudeaketa organo eskudunak administrazio egintza emanen du tributu oinarri eta likidazioa finkatzeko, eta bai hala jakinaraziko ere interesatuari, foru lege honetako 113 eta 114. artikuluek aipatzen dituzten baldintzekin eta aurreko idatz-zatiko a), c) eta d) letretako datuak adieraziz.

3. Zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzeko ez da behar hori deklaratzeko duen administrazio egintzarik, nahiz horrek ez duen galarazten handik eratorritako egintza eta likidazioen kontra errekursoak jartzea. Jarritako errekursoetan zilegi izanen da zeharbideko estimazioaren araubidea aplikatzea bide zen ala ez eztabaidatzea.

2. atala

Balioen egiaztapena

44. artikulua. Egiaztapen bideak

1. Tributu administrazioak zilegi izanen du errenta, produktu, ondasun eta zerga oinarriaren beste elementuen balioa egiaztatzea honako bide hauek erabiliz:

a) Etekinen kapitalizazioa edo egozpena egitea tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen duen ehunekoari, edo erregistro fiskal ofizialetan ageri diren balioen araberrako estimazioa egitea.

b) Merkatuko prezio batez bestekoak.

c) Espainiako nahiz atzerriko merkatuetako kotizazioak.

d) Administrazioako perituen irizpena.

e) Kontradikziozko peritu tasazioa.

f) Tributu bakoitzari buruzko foru legeak berraz zehazten duen beste edozein bide.

2. Subjektu pasiboak zilegi izanen du, edozein kasutan ere, kontradikziozko peritu tasazioa egitaraztea, balioen egiaztapen fiskala egiteari buruz aurreko idatz-zatian aipatu diren beste prozedurak zuzentzeko. Horretarako epea hauxe izanen da: administrazioak egiaztaturiko balioetan oinarrituz eginiko likidazioaren kontra edo, hala aurreikusia badago, behar bezala jakinarazitako balio-egiaztapeneko egintzaren kontra bidezkoa den lehen erreklamazioa egitekoa.

Kontradikziozko peritu tasazioa egitea erabaki delarik, erregelamendu bidez ezarri den moduan, peritu horiek ez badira bat etortzen ondasun edo eskubideen balioen gainean eta Administrazio-ko perituak egindako tasazioa ez bada subjektu pasiboarenak egindakoa baino 100eko 10 altuagoa eta ez badu 20.000.000 pezeta gehiago egiten, azken hori hartuko da likidazio oinarritzat.

Administrazioako perituaren tasazioak muga hori gainditzen badu, hirugarren peritu bat izendatuko da. Hartarako, Ekonomi eta Ogasun Departamentuak urteroko urtarilean eskatuko die lanbide elkargoei eta legeztaritutako lanbide elkarte edo lanbide korporazioei zerrenda bat bidal dezatela hirugarren peritu aritzeko prest dauden kideekin. Jendaurreko zozketa eginda zerrenda bakoitzetik bat hautatuta, harengandik hasita eginen dira izendapenak, hurrenkera korrelatiboan, baloratu beharreko ondasun eta eskubideak nolakoak diren aintzat harturik eta beti ere izendapenari uko egiten ez bazaio behar adinako arrazoi batengatik.

Baloratu beharreko ondasun eta eskubideen izaera dela eta ez badago lanbide elkargo eskudunik edo hirugarren peritu aritzeko prest dagoen profesionalik, Espainiako Bankuari eskatuko zaio kasuko erregistro ofizialean inskribaturiko tasazio sozietate bat izenda dezala.

Administrazioako perituak lege indardunek agindu bezalako lansaria jasoko du. Subjektu pasiboaren peritua subjektu pasiboak pagatuko du. Hirugarren perituak egindako tasazioa ordainduko du hirugarren perituak egindako tasaziotik kuantitatiboki gehien urruntzen den tasazioa egin duen perituaren alderdiak; kuantitatiboki neurri berean urruntzen badira, erdi bana ordainduko dute. Hirugarren perituaren tasazioa deklaraturako balioa

baino txikiagoa bada, subjektu pasiboak eskubidea izanen du gordailuak sortu dizkion gastuak itzul dakizkion.

Hirugarren perituak zilegi izanen du eskatzea ezen, bere lana hasi baino lehen, bere lansarien zenbatekoaren adinako hornidura egin dadila. Hartarako 10 eguneko epean gordailu bat egingen da Foru Komunitateko Diruzaintzan. Alderdietako edozeinek ez badu gordailu hori egiten, ulertuko da onartzen duela beste alderdiaren perituak egindako balorazioa, zein ere den bi balorazioen arteko aldea.

Hirugarren perituak bere balorazioa entregatu duelarik tributu administrazioan, hala emanen zaio aditzera interesatuari eta aldi berean 15 eguneko epea emanen, bidezkoa bada, bere karguko lansarien pagamendua frogatzeko. Bidezkoa bada, baimena emanen da Foru Komunitateko Diruzaintzan gordailututako lansari-hornidura erabiltzeko.

3. Tributu bakoitzari buruzko arauak gidatuko dute artikuluko honetako 1. idatz-zatian aipaturiko egiaztapen bideen aplikazioa.

45. artikulua. Balorazioari buruzko alde zurreko erabakiak.

1. Subjektu pasiboek Tributu Administrazioari eskatu ahal izanen diote, tributu bakoitzari buruzko arauak halakorik aurreikusten duenean, alde zurretik eta era loteslean zehatz dezan errenten, produktuen, ondasunen, gastuen eta zergagaien gainerako elementuen balorazioa, ondorio fisikaletarako.

2. Eskari hori idatziz aurkeztu beharko da, zergaia gauzatu baino lehen, edo, kasua bada, tributu bakoitzari buruzko arauetan ezartzen diren epeetan, eta harekin batera subjektu pasiboak egindako balorazio proposamen bat ere aurkeztu beharko da.

3. Tributu administrazioak zilegi izanen du subjektu pasiboak deklaratu dituen inguruabarrak eta egitatezko elementuak egiaztatzea.

4. Tributu administrazioaren balorazioa idatziz emanen da, aditzera emanez balorazioa loteslea dela, egitatezko zer baldintzari buruzkoa den, eta zer zergari aplikatzen zaion, tributu bakoitzaren araudiak finkatzen dituen epeak eta prozedura errespetatuz. Tributu administrazioak ez badu esandako epe horietan erantzuten, ulertuko da subjektu pasiboak proposatzen dituen balioak onartzen direla.

5. Legea aldatzen ez bada, edo balorazioaren oinarri izandako egoera ekonomikoa nabarmen aldatzen ez bada, erabakian adierazitako balioak

aplikatu beharko dizkio tributu administrazioak subjektu pasiboari.

6. Erabakiak luzeenez hiru urteko indarraldia izanen du, bera ezartzen duen araudian besterik agintzen ez bada.

7. Subjektu pasiboek ez dute zilegi izanen inolako errekurtsorik jartzea agindu honetan arautzen diren erabakien kontra, nahiz eta zilegi duten errekurtsioa jartzea ondoren eman litezkeen likidazioen kontra.

3. atala **Likidazio oinarria**

46. artikulua. Kontzeptua.

Likidazio oinarria da zerga oinarriari, kasua bada, tributu bakoitzaren foru legeak ezartzen dituen murrizketak egin ondorengo emaitza.

V. KAPITULUA **Tributu zorra**

1. atala **Karga tasa, kuota eta tributu zorra**

47. artikulua. Karga tasak.

Karga tasatzat hartuko dira kasuan kasuko likidazio oinarriari kuota zehazteko aplikatu behar zaizkion tasa proportzional edo progresiboak.

48. artikulua. Tributu kuota.

Tributu kuota zehaztu ahalko da aplikatzekoa den karga tasaren arabera, foru legeetan horretarako ezarritako kopuru finkoaren arabera, edo, aldi berean, bi prozedura horien bidez.

49. artikulua. Tributu kuota ofizioz murriztea.

Tributu kuota ofizioz murriztu beharko da karga tasak aplikatzearen ondorioz haxe gertatzen denean: oinarriaren gehikuntza bati dagokion kuota-zatia handiagoa izatea gehikuntza hori baino. Murrizketak, gutxienez ere, alde horren adinakoa izan beharko du. Arau honen salbuespen dira tributu zorra efektu tinbredunen bidez ordaindu behar deneko kasuak.

50. artikulua. Tributu zorra.

1. Tributu zorraren osagai dira foru lege honetako 48. artikuluko aipatzen duen kuota, konturako paguak edo pagu zatikatuak, atxikitako kopuruak edo atxiki beharko zirenak eta konturako diru sarrerak.

Honako hauek ere, zein bere kasuan, tributu zorraren osagai izanen dira:

a) Oinarri edo kuoten gainean legez eska daitezkeen errekarquak, dela Foru Komunitatearen alde edo beste ente publiko baten alde.

b) Foru lege honetako 52. artikuluko 3. idatzatian aurreikusten diren errekarquak.

c) Berandutza interesa; alegia, interes horren sortzapen-aldian zehar diruak duen legezko interes indarduna, 100eko 25ean gehitua, foru legeak beste zerbait agintzen ez badu.

d) Premiamenduzko errekarqua.

e) Diruzko zehapenak.

2. atala Ordainketa

51. artikulua. Ordaintzeko moduak.

1. Tributu zorra esku-dirutan edo efektu tinbredunakerabiliz pagatu ahalko da, erregelamendu bidez zer agintzen den.

2. Tributu zor bat esku-dirutan pagatu dela ulertzen da haren zenbatekoa Foru Komunitateko Diruzaintzan, Bilketa bulegoetan edo behar bezalako baimena eta hura hartzeko eskumena duten entitateetan sartu denean.

3. Efektu tinbredunak erabiltzen badira, ulertuko da tributu zorra pagatu dela efektu horiek erregelamenduz agintzen den moduan erabiltzen direnean.

4. Zilegi izanen da tributu zorra pagatzeko Espainiako Ondare Historikoaren osagai diren ondasunak entregatzea, Ondasun Higigarrien Inbentario Orokorrean edo Interes Kulturalako Ondasunen Erregistro Orokorrean inskribaturik badaude, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan.

Halaber, zilegi izanen da tributu zorra pagatzeko Nafarroako Gobernuak horretarako propio interes kulturaleratzat deklaraturiko edo Foru Komunitatearentzat interes berezikotzat jotako bestelako ondasunak entregatzea.

52. artikulua. Epeak eta errekarquak.

1. Pagamendua eginen da tributua arautzen duen araudiak ezartzen duen epean, eta, halakorik ezean, diru bilketari buruzko araudiak ezartzen duen epean.

2. Pagamendua egiteko jarritako epea iragan eta pagatu ez bada, berandutza interesa hasiko da sortzen.

Halaber, berandutza interesa eskatuko da egintza betearaztea eteten den kasuetan eta edo nolako geroratze, zatikatze edo luzamenduetan.

3. Epez kanpo eta aurretiazko errekerimendurik gabe aurkeztu autolikidazioei edo aitorpen-likidazioei dagozkien diru sarrerek eta epez kanpo eta aurretiazko errekerimendurik gabe aurkeztu aitorpenetatik eratorritako likidazioek honako errekarquak izanen dituzte:

a) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko hiru hilabeteetan 100eko 5eko errekarqua ezarriko da. Berandutza interesa eta bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko.

b) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko laugarren hilabeteetik hamabigarrenera bitarte, 100eko 10eko errekarqua aplikatuko da. Berandutza interesa eta bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko.

c) Aurkeztu eta diru sarrera egiteko borondatezko epea bukatu ondoko hamabigarren hilabeteetik aurrera, 100eko 20ko errekarqua aplikatuko da. Bestela eska zitezkeen zehapenak ez dira aplikatuko, baina berandutza interesak bai.

Tributudunek ez badute diru sarrera egin epez kanpoko aitorpen-likidazioa edo autolikidazioa aurkeztearekin batera, errekarqu horiek bateragarriak izanen dira foru lege honetako 117. artikuluan jasotako premiamenduzko errekarquarekin.

4. Diru bilketari buruzko araudiak ezarritako kasuetan eta moduan, tributu administrazioak tributu zorren ordainketa geroratu edo zatikatu ahal du, baldin eta zordunaren egoera ekonomiko-finantzarioak ez badio uzten, aldi batean, ordainketari epe barruan aurre egiten.

Geroratu edo zatikatutako zorrak diru bilketaren araudian aurreikusten den moduan bermatu beharko dira, salbu eta kasu hauetan:

a) Zor horiek erregelamenduz finkatzen diren kopuruak baino gutxiagokoak direnean.

b) Zordunaren ondasunak ez direnean aski zorra bermatzeko eta haren ondarea exekutatzeak nabarmen eraginen badio kasuan kasuko jardura ekonomikoko produkzio gaitasuna eta enplegu maila mantentzeari, edo Foru Komunitatearen interesei kalte handiak ekarriko badizkie.

53. artikulua. Tributu zorren autonomia.

1. Tributu zorrak autonomoak dira.

2. Tributudun berak tributu zor bat baino gehiago metatu, eta nahitaezko exekuzioa eginik ere zor guztiak ezin badira erabat berdindu, tributu administrazioak, hurrengo idatz-zatian xedatzen den kasuan salbu, kreditu zaharrenari aplikatuko

dio pagua, eta zahartasun hori finkatzeko eskagarri izan zeneko data hartuko da.

3. Geroagoko mugaeguna duen zor bat kobratzeak ez dio eskubiderik kentzen Foru Komunitateari, pagatu gabe dauden edo diru sarrera egin gabe daukaten lehenagoko zorren kopurua jasotzeko.

54. artikulua. Tributu zorren kontsignazioa.

Tributudunek zilegi izanen dute tributu zorren zenbatekoa eta, kasua bada, erregelamendu arauen ariora sorturiko kostuak ere, Foru Komunitateko Diruzaintzan kontsignatzea, eta hortik eratorriko dira erregelamendu arauak xedatzen dituzten ondorio askatzaile edo etenarazleak.

3. atala **Preskripzioa**

55. artikulua. Epeak.

Honako ondasun eta eskubideek lau urteren buruan preskribituko dute:

a) Administrazioak likidazioa eginez tributu zorra zehazteko duen eskubidea.

b) Likidatu diren tributu zorrak pagatzea eskatzeko akzioa.

c) Tributu zehapenak ezartzeko akzioa.

d) Zuzenez kontra egindako diru sarrerak itzultzeko eskubidea.

56. artikulua. Kontaketa.

Preskripzio epea aurreko artikulua aipatzen dituen kasuetan honela hasiko da kontaktzen:

a) kasuan, aitorpena aurkezteko erregelamenduzko epea bukatzen den egunetik; b) kasuan, borondatezko pagamendua egiteko epea bukatzen den egunetik; c) kasuan, arau-hausteak egin ziren egunetik; eta d) kasuan, zuzenez kontrako diru sarrera egin zen egunetik.

57. artikulua. Etendura.

1. 55. artikuluko a), b) eta c) letrek aipatzen dituzten preskripzio epeak honako kasuetan eteten dira:

a) Subjektu pasiboa formalki jakinaren gainean dela egindako edozein Administrazio egintza dela medio, zergagai bakoitzak sortu duen tributua ezagutu, erregulatu, ikuskatu, segurtatu, egiaztatzea, likidatu eta biltzea helburu.

b) Edonolako erreklamazio edo errekursoak jartzen badira.

c) Zorra pagatu edo likidatzeko helburuz subjektu pasiboak egiten duen edozein ekintzaren bidez.

2. 55. artikuluko d) letrek aipatzen duen preskripzio epea eten egingen da subjektu pasiboak zuzenez kontrako diru sarrera itzularazteko asmoz egiten duen edozein egintza fede-emaileren bidez, edo zuzenez kontrako diru sarrera hori badela aitortzen duen edozein administrazio egintzaren bidez.

58. artikulua. Aplikazioa.

Preskripzioa ofizioz aplikatuko da, subjektu pasiboak hura aipatu edo salbuespen gisa alegatu behar izan gabe.

4. atala **Iraungitzeko bestelako bideak**

59. artikulua. Konpentsazioa.

1. Zilegi izanen da tributu zorrak konpentsazioz osorik edo partez iraungitzea, erregelamendu bidez ezartzen diren baldintzetan:

a) Tributudunei edozein tributuren ondorioz zuzenez kontrako diru sarrerak egiteagatik zuzenez dagozkien eta administrazio egintza irmo baten bidez aitortutako kredituekin.

b) Administrazio egintza irmo baten bidez tributudun berari aitortu zaizkion kredituekin.

c) Tributu bakoitzaren araudi berariazkoaren arabera tributu administrazioak ofizioz egin behar dituen itzulketekin.

2. Nafarroako toki entitateek Foru Komunitatearekin dituzketen tributu zorrak konpentsazio bidez iraungi ahalko dira, osorik nahiz partzialki, erregelamendu bidez ezartzen den moduan.

60. artikulua. Tributu zorren barkamena.

Tributu zorrak foru lege bidez soilik barkatu ahaliko dira, eta orduan ere bertan xedatzen diren zenbatekoan eta baldintzetan baizik ez dira barkatuko.

61. artikulua. Kaudimengabezia frogatua.

Subjektu pasiboaren eta beste erantzuleen kaudimengabezia frogatua dela medio tributu zorra ez bada ordaindu ahal izan kasuko prozedura exekutiboan, kobraezin deklaratu da, behin-behinekoz, behar den zenbatekoan, preskripzio epearen barnean errehabilitatzen ez den bitartean.

5. atala **Berreak**

62. artikulua. Kredituen lehentasuna.

Foru Komunitateak lehentasuna izanen du mugaeguna pasa duten eta pagatu ez diren tributu kredituak kobratzeko, beti ere baldin beste hartzekodunak ez badira jabari, bahi, hipoteka edo Foru Komunitatearen eskubidea hasi zen data baino lehendik kasurako erregistroan inskribatutako beste eskubide erreal baten ondoriozko hartzekodun, foru lege honetako 63 eta 64. artikuluetan xedatzen dena ezertan galarazi gabe.

63. artikulua. Legezko hipoteka isilbidezkoa.

Erregistro publiko batean inskriba daitezkeen ondasun edo eskubideak edo haien produktu zuzenekoak, egiazkoak nahiz ustezkoak, aldiro kargatzen dituzten tributuetan, Foru Komunitateak lehentasuna izanen du beste edozein hartzekodun edo eskuratzaileraren aurretik, baita horiek administrazioaren kobratze akzioa gauzatzen ari den urteko eta haren aurreko urteko zor pagatu gabeak kobratzeko eskubideak inskribatu badituzte ere.

64. artikulua. Atxikipena.

1. Eskualdatutako ondasun eta eskubideak, eskualdaketa, eskuratze edo inportazio horiek kargatzen dituzten tributuei dagozkien diru kopuru likidatu nahiz likidatu gabeen ordainketaren erantzukizunari atxikiak egonen dira, zein ere den haien edukitzailea, salbu edukitzaile hori erregistroko fede publikoak babesturiko hirugarren bat denean edo frogatzen denean ondasunak fede onez eta titulu justuz eskuratu direla edo merkataritza- edo industria-establezimendu batean, ondasun higigarri inskribaezinen kasuan.

2. Tributu bakoitza arautzen duen foru legeak salbuespen bat edo hobari bat ematen badu, eta onura horrek behin betikoz indar hartzeko baldintza bada subjektu pasiboak foru legeak eskatzen duen betekizun bat gero batean betetzea, tributu administrazioak agertzera emanen du onura fiskalik izan ez balitz egin beharko zen likidazioaren zenbateko osoa, eta hala jasoko da orri bazterreko atxikipen ohar batean erregistro publikoetan.

65. artikulua. Gordetze eskubidea.

Foru Komunitateak beste inork baino lehena-goko gordetze eskubidea izanen du beren gaineko trafiko eta zirkulazio tributuetan tramitatu eta ordainarazteko aurkezten diren salgaiei dagokie-nez, eta hori likidatutako kredituaren kasuko zenbatekoan, haren pagamendua behar adina segurtatzen ez bada.

VI. KAPITULUA

Tributu gaietako arau-hausteak eta zehapenak

1. atala

Arau-hausteak

66. artikulua. Araubide orokorra.

1. Tributu gaietako arau-hauste dira foru legeetan tipifikatzen diren egintzak eta egintza ezak. Tributu gaietako arau-hausteak utzikeria hutsezkoak direnean ere zehatzekoak dira.

Zergadunen jokabideak fede oneko izatearen presuntzioa dauka.

Tributu administrazioari dagokio frogatzea tributu gaietako arau-hausteetan arau-hauslearen erruduntasuna finkatzen duten inguruabarrak gertatu direla.

2. Tributu gaietako arau-hauste eta zehapenak foru lege honek eta gainerako tributu arauak gobernaturiko dituzte.

3. Arau hausle izanen dira pertsona fisiko edo juridikoak eta foru lege honetako 25. artikulua aipatzen dituen erakundeak, baldin eta foru legeetan arau hauste gisa tipifikaturik dauden egintza edo egintza ezak egiten badituzte. Berezik, honako hauek:

a) Tributuen subjektu pasiboak: zergadunak, ordezkioak, atxikitzaileak edo konturako sarrera egitera behartuta daudenak.

b) Aitorpen bateratuko araubidean, sozietate nagusia.

c) Gardentasun fiskalaren araubideko entitateak.

d) Tributu administrazioari informazioa edo laguntza eman behar diotenak, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluetan eta tributu bakoitzaren arauetan finkatu denaren arabera.

e) Jarduteko gaitasunik gabeko tributudunen legezko ordezkaria.

4. Honako kasuetan, foru legeetan sailkatu diren egintzek edo egintza ezak dute sortuko tributu gaietako arau-haustearen erantzukizunik:

a) Tributu gaietan jarduteko gaitasunik ez dutenek eginak direnean.

b) Ezinbestez egin direnean.

c) Talde erabaki baten ondoriozkoak direnean, beren botoa salbatu zutenentzat edo erabakia hartu zen bileran izan ez zirenentzat.

d) Tributu obligazioak eta eginbeharrak betetzeko behar adinako arreta jarri denean. Behar

adinako arreta jarri dela juzkatuko da, bereziki, zergadunak aitorpen egiazko eta osoa aurkeztu duenean eta, kasua bada, autolikidazioa egin duenean, arauaren interpretazio arrazoizko baten babesean.

e) Tributudunen jokabidea tributu administrazioak argitarapen, komunikazio eta kontsulten gaineko erantzunetan agertu dituen irizpideen araberrakoa izan denean foru lege honetan ezarri bezalako moduan.

5. Aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen kasuetan, subjektu pasiboen edo gainerako tributudunen tributu egoera erregularizatzen denean, kasuko berandutza interesa ere eskatuko da, bide diren kuotaz, atxikipen edo konturako sarreraz, itzulketaz, onura fiskalaz eta errekarquez gain.

6. Tributu administrazioak juzkatzen badu arau-haustea Ogasun Publikoaren kontrako delitu izan daitekeela, erruduntasun testigantza jurisdikzio eskudunari helaraziko dio eta ez dio aurrera eraginen administrazio prozedurari Epaileak epai irmoa eman, egintzak largetsi edo artxibatu edo Ministerio Fiskalak espediente itzultzen ez duen artean.

Epailearen kondenazio-epaiak ezindu egingen du administrazio zehapenak ezartzea.

Delitu zantzurik antzeman ez bada, tributu administrazioak aurrera eraginen dio zehapen espedienteari, auzitegiek frogatutzat eman dituzten gertaerak oinarri.

67. artikulua. Arau-hauste bakunak.

1. Arau-hauste bakuna da edozein pertsonari tributuen kudeaketatik eskatzen zaizkion tributu obligazio edo eginbeharrak ez betetzea, subjektu pasiboa izan ala ez izan, arau-hauste larri edo zehapena graduatzeko osagai ez direnean.

Bereziki, honako portaerak dira arau-hauste bakun:

a) Aitorpenik ez aurkeztea edo aitorpen falsuak, osagabeak edo okerdunak aurkeztea.

b) Ez betetzea tributu gaitan eragina duten datuak, txostenak edo aurrekariak emateko obligazioa, hirugarrenekin izandako harreman ekonomiko, profesional edo finantzarioetatik heldu dena, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluetan finkatzen den bezala.

c) Kontabilitate, erregistro eta zentsu izaerako obligazioak ez betetzea.

d) Fakturazio obligazioa ez betetzea eta, oro har, frogagiriak edo balio bereko agiriak jaulki,

entregatu eta kontserbatzeko obligazioa ez betetzea.

e) Identifikazio Fiskaleko Zenbakia erabili eta jakinarazteko obligazioa ez betetzea.

f) Tributu administrazioaren jokaera trabaz, aitzakiaz edo ukoz ezintzea, kudeaketa, ikuskatze edo bilketa aldietan.

2. Tributu bakoitzaren foru legeek zilegi izanen dute arau-hauste bakunen kasuak tipifikatzea bakoitzaren kudeaketak dituen izaera eta ezaugarrien arabera. Zilegi izanen da ezaugarri horiek tributuen gaineko erregelamenduek zehaztea, foru legeak ezartzen dituen mugen barrenean.

3. Bestalde, foru lege hau garatzeko erregelamenduek zilegi izanen dute zehaztea, lege honen mugen barrenean, zer arau-hauste eta zehapen dagozkion arestian aipatu egin behar orokorrak ez betetzeari.

68. artikulua. Arau-hauste larriak

Honako portaerak dira arau-hauste larri:

a) Erregelamendu bidez ezarri diren epeetan tributu zorra osorik edo partez ez sartzea, non eta foru lege honetako 52.3 artikuluaen arabera erregularizatzen ez den edo foru lege honetako 117. artikulua agintzen duena aplikatzea tokatzen ez den.

b) Ez aurkeztea, epez kanpo eta tributu administrazioak errekerimendua eginda aurkeztea edo gaizki edo osatu gabe aurkeztea tributu administrazioak autolikidazio bidez eskatzen ez diren tributua likidatu ahal izateko behar dituen aitorpenak edo dokumentuak.

c) Onura fiskalak, salbuespenak, desgrabazioak edo itzulketak zuzenez kontra lortu edo gozatzeta.

d) Bide denaz kontra kontusail negatiboak nahiz positiboak edo zerga kredituak finkatzea, gero bateko norberaren edo hirugarrenen aitorpenen kuotan edo oinarrian kendu edo konpentsatu beharrekoak.

e) Gardentasun fiskaleko araubidepean dauden sozietateengatik, egiazkoak ez diren zerga oinarriak finkatu edo sozioei egotzi beharreko kopuruak deklaratzeta.

2. atala **Zehapenak**

69. artikulua. Zehapen motak.

Tributu gaitetako arau-hausteak zehatzeko honako bideak erabiliko dira, zein bere kasuan:

1. Diruzko isuna, finkoa edo proportzionala.

Diruzko isun proportzionala, foru lege honetako 77. artikuluko 1 eta 2. idatz-zatiko kasu berezietan izan ezik, tributu kuotari eta, kasua bada, foru lege honetako 50.2.a) artikulua aipatzen dituen errekauei, sartu gabe geratu diren kopuruei edo zuzenez kontra izandako onura edo itzulketen kopuruari aplikatuko zaie.

2. Bost urterainoko epean aukera guztiak galtzea subentzio edo dirulaguntza publikoak erdiesateko eta onura edo pizgarri fiskalak izateko esku-bidea ere bai.

3. Bost urterainoko epean debeku izatea Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste erakunde publikoekin kontratuak egiteko.

4. Urtebeterainoko epean etenik izatea lanbide ofizial, enplegu edo kargu publikoetako jarduna.

Hartarako, honakoak hartuko dira lanbide ofizialtzat: jabetzaren erregistratzaileak, notarioak, merkataritzako artekari ofizialak eta nork ere, funtzio publikoetan arituz, ez baitu lansaririk jasotzen Estatutik, autonomia erikidegoetatik, toki entitateetatik edo zuzenbide publikoko korporazioetatik.

70. artikulua. Zehatzeko eskumena duten organoak eta zehapen prozedura.

1. Honakoek erabaki eta ezarriko dituzte tributu gaietako zehapenak:

a) Nafarroako Gobernuak, zehapen horiek honakoetakoak badira: enplegu edo kargu publikoetan jardutea etetea, onura edo pizgarri fiskalak izateko eskubidea galtzea, subentzio edo dirulaguntza publikoak izateko aukera galtzea, edo Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste erakunde publiko batekin kontratuak egiteko debekua.

Lanbide ofizialetan aritzea eteteko bada zehapena, Estatuko Administrazioako organo eskudunera joko da.

b) Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, zehapena arau-hauste bakunen ondoriozko dirutako isuna bada.

c) Tributuen edo, kasua bada, horien konturako ordainketen ondoriozko diru sarreraren behin-behineko edo behin betiko likidazioak egiteko administrazio egintzak eman behar dituzten organoek, zehapena arau hauste larrien ondoriozko diruzko isuna bada.

2. Tributu zehapenak ezartzeko, subjektu arau-hauslearen tributu egoera ikertu edo konprobatzeko eratzen den espediente ez, beste espediente bat erabiliko da, zeinean beti ere interesa-

tua entzuna izanen baita kasuan kasuko ebazpena eman aurretik.

3. Zehapen prozedura batean subjektu arau-hauslearen edo erantzulearen tributu egoera ikertu edo konprobatzeko eratu den espedientetik ateratako datuak, frogak edo inguruabarrak erabili behar badira, horiek denak formalki erantsi behar zaizkio zehapen espedienteari azken horri dagoen entzunaldi tramitea egin baino lehen.

4. Zehapen espedientea ebazteko luzeeneko epea sei hilabetekoa izanen da.

5. Zilegi izanen da zehapena ezartzen duen egintzaren kontra aparteko errekurso edo erreklamazioa jartzea, baina zergadunak tributu kuota ere aurkatzen badu, bi errekurso edo erreklamazioak metatu eginen dira.

6. Tributu zehapenak betearaztea besterik gabe etenen da bermea aurkeztu beharrik gabe, baldin eta behar den denboran eta moduan aurkeztu bada haien kontra bide den errekurso edo administrazio erreklamazioa eta ez da zilegi izanen zehapenak betearaztea harik eta administrazio bidean irimotzen diren arte.

7. Isunez beste zehapenak ezartzeko, subjektu arau-hauslearen tributu egoera erregularizatzeko eta kasuari dagozkion isunak ezartzeko eratu espediente ez den eta horren menpekoez ez den beste espediente bat erabiliko da. Funtzionario eskudunak hala proposatuta hasiko da eta bertan, betiere, entzunaldia emanen zaio interesatuari, kasuko ebazpena eman baino lehen.

71. artikulua. Zehapenen graduazioa.

1. Tributu zehapenak kasuan-kasuan honakoak aintzat hartuta graduatuko dira:

a) Tributu gaietako arau-hausteak behin eta berriz egin diren.

Arau-hauste larri batean inguruabar hau gertatzen bada, gutxienezko zehapenaren ehunekoa 10etik 50 puntura bitarte gehituko da.

b) Tributu administrazioaren ikerketa lanei trabak jarri edo aurka egin zaien.

Arau-hauste larri batean inguruabar hau gertatzen bada, zehapenaren ehunekoa 10etik 50 puntura bitarte gehituko da.

c) Arau-haustea egitean iruzurrezko bideak erabili badira edo beste norbait tarteko egin bada. Hemen ezartzen denerako, nagusiki honakoak hartuko dira iruzurrezko bidetzat: kontabilitatean anomalia substantzialak egotea eta faktura, frogagiri edo beste dokumentu faltsu edo faltsutuak erabiltzea.

Inguruabar hori arau-hauste larri batean gertatzen bada, zehapenaren ehunekoa 20tik 75 puntura bitarte gehituko da.

d) Aitorpenak aurkeztu gabez edo aitorpen osagabeak edo okerrak aurkeztuz Administrazioari ezkutatzea tributu zorra zehazteko behar dituen datuak, eta horren ondorioz tributu zorra gutxiagotzea.

Inguruabar hori arau-hauste larri batean gertatzen bada, zehapenaren ehunekoa 10 puntutik 25era bitarte gehituko da.

e) Formazko edo laguntza emateko betebeharrak nor bere kabuz ez betetzea edo berandu betetzea.

f) Zer garrantzi duten, tributu kudeaketaren eraginkortasunari dagokionez, eman ez diren datu, txosten edo aurrekariak eta, oro har, formazko eginbeharrak, kontabilitate edo erregistro eginbeharrak eta tributu administrazioari informazioa edo laguntza emateko obligazioa bete izan ezak.

2. Graduazio irizpideak aldi berean aplika daitezke.

Aurreko idatz-zatiko e) eta f) letretan finkatu diren irizpideak ez dira erabiliko arau-hauste bakunen zehapenak graduatzeko baizik. Idatz-zati horretako d) leturan ezarritako irizpidea arau-hauste larrien zehapenak graduatzeko baizik ez da erabiliko.

Erregelamendu bidez zehaztuko da graduazio irizpide bakoitzaren aplikazioa.

3. Tributu gaietako arau-hauste larriengatik zehapenen zenbatekoa 100eko 40 gutxituko da subjektu arau-hausleak edo, kasua bada, erantzuleak, aditzera ematen badu ados dagoela egin zaion erregularizazio eta zehapen proposamenarekin.

72. artikulua. Arau-hauste bakunen zehapenak.

1. Arau-hauste bakun bakoitzak 1.000tik 150.000 mila pezeta bitarteko isuna hartuko du, hurrengo idatz-zatietan agintzen dena salbu.

2. Tributu gaietan eragina duten datuak, txostenak edo aurrekariak emateko betebeharra, foru lege honetako 103 eta 104. artikuluek aipatua, ez betetzeagatik, dela oro har eskatzen direnean dela norbanako bati eskatzen zaizkionean, 1.000tik 200.000 pezetara bitarteko isuna jarriko da kasuko aitorpenetan agertu behar zen edo izandako errekerimenduen ondoren aurkeztu behar zen datu eman gabeko, faltsutu edo oker bakoitzeko. Ezarritako zehapena, dena den, ez da

izanen subjektu arau-hausleak arau-haustea egin duen momentuaren aurreko urte naturalean izan duen operazio bolumenaren ehuneko 3 baino gehiagokoa. Gehieneko muga hori 5.000.000 pezetakoa izanen da aurreko urte naturaletan operaziorik izan ez denean, aurreko urte naturala jardueraren hasierakoa zenean edo produkzio zikloa nabarmen irregularra denean. Eskatu diren datuak ez baziren subjektu arau-hauslearen enpresa- edo lanbide-jarduera bati buruzkoak, ezarritako zehapenaren gehieneko muga ez da izanen 300.000 pezeta baino gehiagokoa.

Subjektu arau-hausleak jarritako traba dela medio edo bere kontabilitate eginbeharrak edo formazkoak ez betetzeagatik tributu administrazioak ezin badu erdietsi eskatu duen informazioa, ez eta informazio horrek zenbat datu izan behar lituzkeen jakin ere, hasieran egindako arau-hauste bakunari jarriko zaion isuna ez da izanen subjektu arau-hausleak arau-haustea egin momentuaren aurreko urte naturalean izan duen operazio bolumenaren 100eko 5 baino gehiagokoa, eta inongo kasutan ez 150.000 pezeta baino gutxiagokoa. Gehieneko muga 8.000.000 pezetakoa izanen da aurreko urte naturaletan operaziorik izan ez bada edo aurreko urte naturala jardueraren hasierakoa bada edo produkzio zikloa nabarmen irregularra bada. Datuak ez badira subjektu arau-hauslearen enpresa- edo lanbide-jarduera bati buruzkoak, gehieneko muga hori 500.000 pezetakoa izanen da.

3. Kasuan-kasuan 25.000 pezetatik 1.000.000 pezetara bitarteko isunak jarriko zaizkie honako arau-hausteei:

a) Arau fiskalek eskatzen dituzten kontabilitate eta erregistroetan operazio bat edo gehiago falta izatea edo faltsuak izatea.

b) Berez tokatzen zaiena ez, beste esangura bat duten kontuak erabiltzea, tributu egoera konprobatzea zailtzeko moduan.

c) Tributu aitorpenetan oker transkribaturik egotea nahitaezko liburu eta erregistroetan ageri diren datuak.

d) Kontabilitatea izateko edo erregistroak izateko obligazioa, arau fiskalek agindua, ez betetzea.

e) Lau hilabete baino gehiago berandutzea arau fiskalek agindu bezalako kontabilitatea eta erregistroak eramaten.

f) Jarduera eta ekitaldi bererako kontabilitate bat baino gehiago eramatea, enpresaren benetako egoera jakitea ezintzeko moduan.

g) Tributu administrazioak eskatu dituen kontabilitate froga eta agiriak ez aurkeztea edo erakutsi nahi eza.

4. Enpresa- nahiz lanbide-jardueren esparruan zentsu-gaietarako eragina duten datuak emateko obligazioa ez betetzeak 1.000tik 150.000 pezetara bitarteko isuna izanen du.

5. Zehatu diren tributu gaietako arau-hauste bakunak enpresariak edo profesionalek egin behar duten bezala fakturak luzatu eta entregatu eta hala tokatzen bada tributu kuoten egozpena kontsignatu beharra ez betetzea edo gaizki betetzea izan bada, artikuluko 1. idatz-zatiak agintzen duena aplikatuz jartzen diren isun guztien zenbatekoa ez da izanen kasuko arau-hausteei sortu dituzten operazioen kontraprestazio guztien zenbatekoaren 100eko 5 baino gehiagoa.

Subjektu arau-hausleak oro har ez baditu bete aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen tributu kudeaketan laguntza emateko obligazioak, edo tributu administrazioak ezin badu harengatik jakin zenbat operazio, fakturak edo antzeko agirik sortu duten arau-hauste bakun bat, arau-hauste bakun bakar baten erantzuleztat hartuko da eta 25.000 pezetatik eta konprobazioak hartu duen aldian izan dituen operazioen bolumenaren 100eko 5era bitarteko isuna jarriko zaio.

6. Inork, bere tributu harremanetan edo tributu gaietarako ardura duten harremanetan, ez badu bere identifikazio fiskaleko zenbakia erabili edo eman, erregelamenduak agintzen duen bezala, 1.000tik 150.000 pezetara bitarteko isuna izanen du. Zehapen hau bakarka ezarriko da, egin den arau-hauste bakun bakoitzeko. Hala ere, subjektu arau-hausleak oro har bete ez badu laguntza emateko obligazioa, arau-hauste bakun bakar baten erantzule dela juzkatu eta 25.000tik 500.000ra bitarteko isuna jarriko zaio, edo ez betetze hori lanbide- edo enpresa-jarduera batean ari zela egin bada, konprobazioak hartu duen aldian izan dituen operazioen bolumenaren 100eko 5ekoa.

Kreditu erakunde batek ez baditu betetzen kontu edo operazio bat gaizki identifikatzeagatik berariaz dagozkion betebeharrak, 1988ko Nafarroako aurrekontu orokorreko buruzko maiatzaren 12ko 3/1988 Foru Legeko 72. artikuluko 2. zenbakiak agintzen duen bezala, zuzenez kontra ordaindu edo kargatutako zenbatekoen 100eko 5eko isuna jarriko zaio, eta gutxienez 150.000 pezeta, edo operazioa edo gordailua ezereztatu behar bazuen, 150.000tik 1.000.000 pezetara bitartekoa.

Eramailereantzako txeeen libramenduan edo ordainketan identifikazio fiskaleko zenbakia jarri beharra ez betetzeak ondorioaren itxurazko balioaren 100eko 5eko isuna izanen du eta gutxienez 150.000 pezeta.

Kreditu erakundeek ez badituzte aurkezten titularrak bere identifikazio fiskaleko zenbakia aurkeztu ez duen kontuen edo beste operazioen gaineko aitorpenak edo komunikazioak, edo bertan agertu behar duten datuak falta badira edo oker badaude, artikuluko 2. idatz-zatiak aurreikusten duen moduan zehatuko dira.

Tributu gaietako Ikuskaritza edo Diru bilketaren ekintzari traba, aitzakia edo uko egiten bazaio, dokumentu, liburu, fitxategi, faktura, frogagiri eta idazpenak, kontabilitate nagusikoak zein osagarrikoak, programa, sistema operatibo eta kontrolekoak eta aurkeztu edo eman beharreko datuak dauzkaten beste edozein aurrekari edo informazio ikertzearen gainean, eta bai traba, aitzakia edo uko egiten bazaio aurkeztu aitorpen edo zerrendak konprobatu edo konpultsatzeari, 50.000tik 1.000.000 pezetara bitarteko isuna jarriko zaio.

73. artikulua. Arau-hauste bakunen zehapen osagarriak.

Zilegi izanen da aurreko artikuluen 2. idatz-zatian ezarri diren arau-hausteari, 1.000.000 pezetatik gorako isunaz zehatzen direnak, horrez gain ere zehatzea, egindako arau-haustetik tributu kudeaketarako ardura handia duten ondorioak sortzen badira. Osagarritzko zehapena izanen da bi urtetarainoko epean galtzea kasurako diren onura edo pizgarri fiskalak izateko eskubidea eta subentzio edo dirulaguntza publikoak lortzeko aukera, eta bai, halaber, denbora ber horretan Foru Komunitateko Administrazioarekin eta beste ente publikoekin kontratuak egiteko debekua.

74. artikulua. Kreditu erakundeetako kargudunen zehapenak.

Subjektu arau-hauslea kreditu erakunde bat izaten bada, foru lege honetako 72. artikuluko 7. idatz-zatiaren arabera tokatzen diren zehapenez gain, zilegi izanen da Kreditu Erakundearen Diziplinari eta Kontu-hartzeari buruzko uztailaren 29ko 26/1988 Legeko 12 eta 13. artikuluetan aurreikusten diren zehapenak ezartzea erakunde horietan administrazio edo zuzendaritza kargudunei, lege ber horren arabera arau-hausteen erantzule badi-ra.

75. artikulua. Agintari, funtzionario edo lanbide ofizialetan aritzen diren pertsonen zehapenak.

Subjektu arau-hausleak agintariak, funtzionarioak edo lanbide ofizialean aritzen direnak badira,

eta beti ere egindako arau-haustetik tributu kudeaketaren efikaziarako irispide handiko ondorioak heldu badira, foru lege honetako 72. artikuluko 2. idatz-zatiak agintzen duen isunak hilabeteko etendura ere ekarriko du berekin 1.500.000 pezetatik gorako bada, sei hilabeteko etendura 6.000.000tik gorakoa bada, eta urtebetekoa 30.000.000tik gorakoa bada.

76. artikulua. Arau-hauste larrien zehapenak.

1. Tributu arloko arau-hauste larriak diru isun proportzionalen bitartez zehatuko dira, hots, foru lege honen 69. artikuluko 1. idatz-zatian aipatzen diren zenbatekoen ehuneko 50etik 150era bitarte, hurrengo artikuluan xedatutakoa izan ezik, eta ez da galaraziko foru lege honen 71. artikuluan 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena.

2. Halaber, pagatzeko borondatezko epea bukatzen denetik tributu-egoera erregulatzen duen likidazioa egiten den egunera arte igarotzen den denboragatik berandutza interesak eskatzen ahal dira.

3. Tributu gaietako arau-hauste larriari dago-kion kalte ekonomikoaren zenbatekoa sartu beharko ziren zenbatekoen 100eko 50 baino handiagoa baldin bada, 5.000.000 pezetatik gorakoa denean, eta gainera, foru lege honen 71. artikuluan 1. idatz-zatiko b) edo c) letretan aurreikusiriko inguruabarren bat suertatuz gero, arau-haustea egin dutenei zehapen hauek jartzen ahal zaizkie:

a) Bost urteko epean, dirulaguntza edo laguntza publikoak lortzeko aukera galtzea, bai eta onura edo pizgarri fiskalak eskuratzeko eskubidea ere.

b) Bost urteko epean, Foru Komunitateko Administrazioarekin edo beste entitate publikoekin kontratuak egiteko debekua.

77. artikulua. Beste zehapen batzuk, arau-hauste larriengatik.

1. Arau-haustea egiten badira etorkizuneko aitorpenen, -norberaren edo hirugarrenen- zerga oinarrian konpentsatu edo kendu beharreko zenbateko, gastu edo kontusail negatiboen zehaztapenaren arloan, zehatuko dira aipatu kontzeptuen zenbatekoaren 100eko 10eko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

Arau-hausteen funtsa baldin bada kuotan konpentsatu beharreko kontusailak edo itxurazko tributu kredituak behar ez bezala konprobatzea, zehatuko dira behar bezala konprobatu ez diren zenbatekoen 100eko 15eko diru isun proportzio-

nalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

Idatz-zati honetan aurreikusitakoari jarraikiz ezarritako zehapenak kenkari izan daitezke ondoren eginiko arau-hausteengatik jartzen ahal diren arau-hausteetatik, aipatu kontzeptuak konpentsatuz edo kenduz, edo horien ondoriozko itzulketak lortuz.

2. Gardentasun fiskaleko araubideko entitateei zehapen hauek jarriko zaizkie:

a) Bazkideen zerga oinarriari egotzi beharreko zenbatekoen eta aitortutakoaren arteko diferentziaren 100eko 20tik 60ra arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

b) Kenkari, hobari eta atxikipenen egozpenen kasuan, bidezkoak ez diren zenbatekoen 100eko 50etik 150era arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

3. Tributu egotziak, gauzazko pagamenduei edo edozein motatako zergaren kontura atxikitako nahiz atxiki beharko ziren zenbatekoei dagozkien konturako dirusarrerak ez sartzegatik eginiko arau-hauste larriak zehatuko dira 100eko 75etik 150era arteko diru isun proportzionalarekin, foru lege honen 71. artikuluko 3. idatz-zatian ezarritako murriztapena galarazi gabe.

78. artikulua. Erantzukizunaren amaiera.

Arau-hausteen ondoriozko erantzukizuna amaituko da zehapena ordaindu edo bete delako, preskripzioagatik edo arau-hauslea hil delako.

IV. TITULUA **Tributu arloko kudeaketa**

I. KAPITULUA **Xedapen orokorrak**

79. artikulua. Ebatzi beharra.

1. Tributu arloko Administrazioa behartua dago tributu arloko kudeaketa prozeduretan, ofizioz nahiz parte baten eskariz irekitzen diren horietan, planteatzen diren auzi guztiak espreski ebaztera, eskubideez baliatzeari dagozkien prozeduretakoak izan ezik, horiek jakinaraztea besterik ez baita eginen, eta iraungipena, prozeduraren gaiaren gerora sortutako galera, interesatuen ukoa edo atzera egitea gertatuz gero.

Hala ere, interesatuak espreski eskatzen denean inguruabar hauetako bat gertatu dela tributu administrazioak deklara dezala, hura eskaera

horri buruzko ebazpena ematera behartua egonen da.

2. Likidazio egintzak, balioa frogatzekoak, errekursoak eta erreklamazioak ebaztekoak, tributu arloko kudeaketa egintzen exekuzioa eteteari uko egiten diotenak, zehapenak ezartzekoak, eta indarra duen araudian ezartzen diren guztiak, arrazoiak izanen dira, egitateak eta eskubide oinarriak aipatzen direla.

80. artikulua. Prozeduren tramitazioaren egoera. Dokumentuen kopia.

Tributu arloko kudeaketa prozedura batean parte den tributudunak jakiterik izanen du, edozein momentutan, prozeduraren tramitazioa nola dagoen. Era berean, espedientean ageri diren dokumentuen -ebazpena emateko orduan organo eskudunak kontuan izan beharreko horien- kopia ere lortzerik izanen du, non ez dituzten hirugarrenen interesak edo beste pertsona batzuen intimitatea ukitzen edo legeak ez duen horrela xedatzen. Konprobazio eta ikerketetan, kopia horiek emanen dira interesatuaren entzunaldi tramitean, foru lege honen 86. artikulua dioen arabera.

81. artikulua. Prozeduren tramitazioaz arduratzaren diren identifikazioa.

Tributudunek eskubidea izanen dute jakiteko tributu arloko Administrazioari zein agintari eta langileren ardurapean ari diren tramitatzen berek parte duten tributu arloko prozedurak.

82. artikulua. Aitorpen eta dokumentuak aurkeztu direla konprobatzen duten ziurtagiriak eta kopiak luzatzea.

Tributudunek eskubidea izanen dute berek aurkeztutako tributu aitorpenen ziurtagiriak edo horietan bildutako datu konkretuak eskuratzeko. Era berean, dokumentuak tributu administrazioan aurkeztu direla konprobatzeko, bai eta aurkeztearen data ere, tributudunek eskubidea dute horien kopia zigitatua eskuratzeko, betiere jatorrizkoekin batera eramaten badituzte elkarrekin erkatzeko eta, dokumentu horiek espedienteari atxiki beharrekoak ez direnean, jatorrizko horiek itzultzea eskatzen ahal dute.

83. artikulua. Dokumentuen aurkezpena.

Tributudunek zilegi dute tributu arloko kudeaketaren prozedurari aplikatu beharreko araudiak eskatzen ez dituen dokumentuen aurkezpenari uko egitea. Eskubidea dute, gainera, berek jada aurkeztu eta Administrazio jardulearen esku dauden dokumentuak ez eramateko.

Administrazio hark ahalmena izanen du, edo nola ere, interesatuari eskatzeko berretsi ditzala

berariazko datu propioak edo hirugarrenekoak, lehendik aurkeztuak, dokumentu horietan ageri direnak.

84. artikulua. Tributu administrazioaren obligazioa eskubideak erabiltzeko aukera emateko.

Tributu administrazioak, une oroz, eskubideak erabiltzeko eta betekizunak betetzeko aukera emanen dio tributudunari.

Tributudunen eskuhartzea eskatzen duten tributu administrazioari ekintzak burutu beharko dira haiei ahalik eta zergarik arinena ekar lekiekeen moduan, non eta horrek tributu arloko obligazioak betetzea galarazten ez duen.

85. artikulua. Alegazioak.

Tributudunek zilegi izanen dute -entzunaldi tramitea egin edo, hala denean, ebazpen proposamena erredaktatu aitzineko tributu arloko kudeaketa prozeduraren edozein momentutan- alegazioak egitea eta dokumentuak edo iritzia osatzeko beste datu batzuk eramatea, zeinak kontuan hartuko baitituzte organo eskudunek ebazpen proposamena erredaktatzeko unean.

86. artikulua. Interesatuaren entzunaldi tramitea.

1. Tributu arloko kudeaketa prozedura orotan interesatuaren entzunaldi tramitea izanen da ebazpena eman aurretik.

2. Entzunaldi tramitea saihesten ahal da prozeduran ageri ez eta ebazpenean kontuan hartzen ere ez direnean interesatuak aipatutako egitateak, alegazioak eta frogak baizik.

87. artikulua. Epeak.

1. Tributu arloko kudeaketa prozedurei buruz ebazpena emateko sei hilabeteko epea egonen da, aplikatzekoa den araudiak beste epe bat jartzen ez badu. Prozeduran izaten diren atzerapek, Administrazioa bera errudun ez denean, ebazpena emateko epea eten eginen dute.

2. Parte baten eskariz irekitako prozeduretan ebazpena emateko epea organo eskudunak espreski diktatu gabe bukatzen bada, berariazko araudiak ezarritako ondorioak sortuko dira. Horretarako, tributu arloko kudeaketa prozedura orok araututa beharko du izan dagokion isiltasun administrazioaren araubidea.

3. Aurreko aurreikuspenetik bazterturik gelditzen da premiamenduzko prozedura, zeinaren ekintzak luzatzen ahal dira kobrantzako epea bukatzen den arte.

4. Tributu arloko kudeaketaren erregelamenduan adieraziko dira tramite bakoitzerako epeak.

Administrazioak epeak ez betetzeak ez du berekin ekarriko akzio administratiboaren iraungipena, baina subjektu pasiboek aukera izanen dute kexu bidez erreklamatzeko.

Kexu bidez ere erreklamatzetik bada tramitazio akatsen kontra eta, bereziki, prozedura geldiaraztea edo gaiari buruzko behin betiko ebazpena eman aurretik konpon daitezkeen tramiteak ezegitea eragin dezaketen akatsen kontra.

Kexa kontuan hartzearen ondorioz, horretarako arrazoirik badago, diziplina espedientea irekiko zaio erantzukizuna duen funtzionarioari.

88. artikulua. Ofiziozko itzulketak.

Tributu administrazioak ofizio bidez itzuliko ditu bidezko diren zenbatekoak, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari, Sozietateen gaineko Zergari eta Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko berariazko araudian ezarritakoaren arabera. Tributu bakoitza erregulatzen duten arauetan ezarritako epea eta, nolana ere, sei hilabete epea iragan bada tributu administrazioari egotz lekiokkeen kausagatik itzuli beharrekoa pagatzea agindu gabe, zergadunak eskubidea izanen du foru lege honen 50.2.c) artikuluan araututako berandutza interesa kobratzeko, horretarako errekerimendurik egin beharrik gabe. Hortaz, interes hori sortuko da tributu administrazioak behin-behineko likidazioa egiteko duen epea bukatzen denean dagokion itzulketak pagatzea agintzen den egunerako arte.

89. artikulua. Administrazio organoak.

1. Administrazioak tributu arloan dauzkan eginkizunak burutuko dira haren bi arloak bereiziz: kudeaketakoak, likidaziorako eta diru bilketarako, eta kudeaketa haren kontra jartzen ahal diren errekurso nahiz erreklamazioei buruzko ebazpeneak. Eginkizun horiek organo desberdinen ardurapean jarriko dira.

2. Organo desberdinen arloari (likidazio nahiz diru bilketa arlokoa izan edo errekurso nahiz erreklamazioak ebazteko) dagokion eskumena zehaztuko da bakoitzaren erregelamenduzko arauen barnean.

90. artikulua. Gizarte lankidetzak.

1. Tributuak kudeatzeko gizarte lankidetzak gauzatzeko, tributu administrazioak akordioak sinatuko ditu gizarte, lan, enpresa edo lanbideetako sektore edo interesen ordezkari diren entitate, instituzio eta erakundeekin.

Lankidetzak hori ondoko gaietara bideratzen ahal da:

a) Informazio eta zabalkunde kanpainak.

b) Tributu arloko heziketa.

c) Tributu arloko obligazioak eta betekizunak errazago betetzea.

d) Aitorpenak egiteko laguntza ematea.

e) Tributu oinarrien estimazio objektiboaren araubidea.

2. Gizarte lankidetzak, halaber, tributuen erreforma eraginaren duten printzipioen eraketan burutzen ahal da, aurreko 1 idatz-zatiak aipatzen dituen entitate, instituzio eta erakundeek parte hartuz.

II. KAPITULUA

Tributudunari informazioa eta laguntza ematea

91. artikulua. Informazioa eta laguntza.

1. Tributu administrazioak behar duten laguntza eta eskubideei buruzko informazioa emanen die tributudunei.

Eginbehar hori bideratzeko ondoko ekintza hauek erabiliko dira: tributuen arloko arauen testu eguneratuak argitaratzea, jakinarazpenak igortzea, tributuen arloko kontsultei erantzutea eta balorazioak egiteko aurretiazko erabakiak hartzea.

2. Foru legeek ezarritako moduan, tributu arloko arau-hausteen erantzukizunetik salbu geldituko dira aurreko idatz-zatiak aipatutako argitalpen, jakinarazpen eta kontsulten erantzunetan tributu administrazioak adierazitako irizpideetara beren ekintza egokitzen duten tributudunak.

92. artikulua. Argitalpenak.

1. Ekonomi eta Ogasun kontseilariak, ekitaldi bakoitzeko lehen hiru hilabetean, tributu arloko lege eta foru dekretuen testu eguneratu osoak argitaratzea erabaki eta aginduko du, baldin eta aurreko ekitaldian indarra zuten testuetan aldaketak sartu badira. Gainera, ekitaldi horretan onetsitako tributu xedapen guztien zerrenda epe eta modu berean argitaratzeko agindua emanen du.

2. Aldiro-aldiri argitara emanen ditu argitara, kasu bakoitzean egoki juzkatzen diren prozeduren bidez, kontsulten erantzunak eta garrantzi eta eragin handieneko ebazpen ekonomikoak eta administratiboak.

3. Tributu administrazioak interesatuen eskura jarri beharko du, haiek hala eskatuta, kontsulta edo ebazpen konkretuen testu osoa, baina horie-

tan ageri diren pertsonak identifikatzeko bide ematen duten datu guztiak kenduz.

93. artikulua. Jakinarazpenak.

Tributu administrazioak tributuen araudia aplikatzeko dauden irizpide administratiboei buruzko informazioa emanen die tributudunei, jendearentzat irekita dauden bulegoetan, aipatu irizpideak biltzen dituzten informatika baseak haien esku jarriko ditu, kontsulta ditzaten eta sektore, jarduerara edo errenta iturri jakin batzuen tributazioari buruzko informazioa emateko jakinarazpenak igorriko ditu.

94. artikulua. Tributu gaietako kontsultak.

1. Tributudunek kontsultak egiten ahal dizkiote tributu administrazioari, behar bezala dokumentatuak, kasu bakoitzean egokitzen den tributu kalifikazioaren, araubidearen edo sailkapenaren gainean.

Kontsultak egiteko, tributudunek idazkia bidaliko diote organo eskudunari, hark erantzuna eman dezan, eta idazki horretan, planteatutako auziari lotuta, ulertzeko moduan eta behar den tamainan, ondoko hauek azalduko dira:

a) Kasuaren aurrekariak eta inguruabarrak.

b) Aplikatzekoa den tributuen araudiak sortzen dituen zalantzak.

c) Tributu administrazioak iritzi bat eratzeko lagungarri izan dezakeen gainerako datuak eta elementuak.

2. Tributudunak, baldin berak egindako kontsultaren erantzuna jaso ondotik, tributu obligazioak haren arabera bete izan baditu, ez du erantzukizunik izanen, bidezkoak diren kuotak, zenbatekoak, errekarquak eta berandutza interesak zertu beharra galarazi gabe, betiere, kontsulta egin bada zergagaia gertatu aitzin edo aitortpena egiteko epearen barnean, eta artikulua honen 1 idatz-zatiko a) eta c) letretan adierazitako inguruabar, aurrekari eta gainerako datuetan aldaketarik izan ez bada.

3. Era berean, behar bezala dokumentatutako kontsultak egiteko gai dira ondoko hauek: lanbide elkargoak, ganbara ofizialak, erakunde patronalak, sindikatuak, kontsumitzaileen elkarteak, enpresariaren elkarteak eta lanbide erakundeak, bai eta aipatutako erakunde edo entitate horiek biltzen dituzten federazioak, orokorrean beren kide edo bazkideak ukitzen dituzten aferak direnean.

Ez dute erantzukizunik izanen, aurreko idatzazitiaren zentzuan, aipatu kontsulten erantzunari

lotuz beren tributu obligazioak bete dituzten tributudunek.

4. Idatzizko kontsulten erantzuna loteslea izanen da tributu administrazioarentzat kasu hauek gertatzen direnean:

a) Enpresen aktiboetako inbertsioak, kontsulta egiten bada inbertsioa gauzatu aurretik.

b) Inbertsiorako pizgarri fiskalak, denbora baterako edo kointura baten ondorioz ezarritakoak.

c) Komunitate barneko eragiketak, Europako Batasuneko estatu kideetako enpresek burututakoak.

d) Tributuen legeek edo komunitateko erregelamenduek horrela aurreikusten dutenean.

e) Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen X. tituluko IX. kapitulua enpresa berrantolatze eragiketetan interpretatu eta aplikatzea.

f) Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen 66. artikuluan aurreikusitako pizgarrien berariazko proiektu eta kasuetan interpretatu eta aplikatzea.

g) Atzerriko baloreen edukitzarako entitateei dagokienez Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen ezarritako araubidea interpretatu eta aplikatzea.

Erregelamenduz zehaztuko dira aurreko letretan aurreikusitako kasuen norainokoak eta kontsulta horiek tramitatzeko eta erantzuteko prozedura.

5. Loteslea izanen da, halaber, erregelamenduz zehazten den eran, idatzizko kontsulten erantzuna, ondokoak egile direnean:

a) Enpresak edo langileen ordezkariak, Administrazio eskudunak baimendutako enplegua erregulatzeko espedienteen ondoriozko tributu araubideari eta enpresako langile guztiak ukitzen dituzten gizarte aurreikuspeneko sistemen ezarpen edo aldaketei dagokienez.

b) Kreditu eta aseguru entitateak, atxikipen kontratuen bitartez denei eskaintzen zaizkien bizi aseguruei eta aktibo finantzarioei dagokienez, kontsulta egin baldin bada haiek zabaldu eta hedatu aitzin.

c) Kolektibo bereiztuak edo gertakari, egitate nahiz ekintza puntualak ukitzen dituen beste edozein kontsulta, 94. artikuluan adierazitako moduan eginikoa, loteslea izanen da tributu administrazioarentzat.

6. Aurreko 4 eta 5. idatz-zatietan jaso diren kontsulta lotesleen kasuan, salbu eta legeak aldatzen badira edo kasuari aplikatzekoa den jurisprudentzia baldin badago, tributu administrazioa behartua dago erantzunean adierazitako irizpideak kontsulta egileari aplikatzera, baldin eta kontsulta egin bada zergagaia sortu baino lehen edo aitorten egilearentzako zegoen epean, eta artikuluhonon 1. idatz-zatiko a) eta c) letretan azaldutako inguruabar, aurrekari eta gainerako datuak aldatu ez badira.

III. KAPITULUA

Tributu kudeaketaren prozedura

1. atala

Hasiera eta tramiteak

95. artikulua. Hasteko erak.

Tributuen kudeaketari hasiera eman:

a) Aitorpena egitean, aitorten-likidazioa edo autolikidazioa, edo tributudunaren ekimenez, foru lege honen 27. artikulua dioenari jarraikiz.

b) Administrazio organoen konprobazio eta ikerketaren ondorioz.

96. artikulua. Tributuen aitorpena.

1. Tributu aitorpena izanen da zergagai baten inguruabarrak edo osagaiak gertatu direla tributu administrazioari adierazi edo aitortzen dion edozein dokumentu.

2. Aitorpen bat tributu bulego batean aurkezteak ez du berez zergaren jatorria onartzen edo ontzat jotzen dela adierazten.

3. Tributu aitorpena dela ulertuko da zergagaia ageri edo osatzen duten dokumentuak Administrazioari aurkeztea.

97. artikulua. Salaketa publikoa.

1. Salaketa publikoak ez du zerikusirik tributu administrazioarekin lankidetzan aritu behararekin, foru lege honen 103 eta 104. artikuluekin bat. Salaketa publikoa egin dezakete tributu arloan jarduteko gaitasuna duten pertsona fisikoek nahiz juridikoek, haiek ezagutzen dituzten egitate edo egoeren gainean, baldin eta tributuen kudeaketan eragina izan dezaketen tributu hauste edo bestelako hausteak izan badaitezke.

2. Salaketa bat jasotzen denean, organo eskudunei igorriko zaie bidezko ekintzak egin ditzan.

3. Arrazoi aski gabeko salaketak besterik gabe artxibatuko dira.

4. Salaketaren ondorioz hasitako ekintza administrazioan ez da interesatutzat hartuko eta ez du zilegi izan salaketaren emaitzekin loturiko errekursoak edo erreklamazioak jartzea.

98. artikulua. Tributu administrazioak aitortpenak eskatzeko duen eskubidea.

Tributu administrazioak eskatzen ahal ditu aitortpenak, aitorten-likidazioak, horien zabaltzea eta horietan ageri diren aurrekarien justifikazioa, bai eta hautemandako akatsak zuzentzea ere, tributua likidatzeko eta konprobatzeko beharrezkoa denean.

99. artikulua. Jakinarazpenak.

1. Tributuen kudeaketa, likidazio, konprobazio, ikerketa eta diru bilketako prozeduretan, jakinarazpenak egiteko edozein bide erabiliko da, baldin eta interesatuak edo haren ordezkariak jakinarazpena jaso izanaren konstantzia eta dataren, jakinarazpena jasotzen duenaren identitatearen eta jakinarazitako egintzaren edukiaren konstantzia izatea ahalbidetzen badu bide hark.

Egindako jakinarazpenaren konprobazioa espedienteari erantsiko zaio.

2. Jakinarazpena igorriko da interesatuak edo haren ordezkariak propio adierazitako helbidera edo tokira. Hori posible ez bada, horretarako egoia den beste edozein tokitara, eta edozein bide erabiliz, aurreko idatz-zatian xedatutakoaren arabera.

3. Interesatuak edo haren ordezkariak jakinarazpena errefusatzan dutenean, jakinarazpena egiteko ahaleginaren gorabeherak agerraraziko dira espedientean, eta legezko ondorio guztietarako egindakotzat hartuko da.

4. Bi aldiz saiatuta ere tributu administrazioari lepora ezin dakizkiokeen arrazoiengatik jakinarazpena ezin bazaio egin interesatuari edo haren ordezkariari, gertaera hori espedientean agerraraziko da, jakinarazpena egiteko ahaleginen gorabeherak azalduz. Horrelakoetan, jakinarazpena agerraldian egin dakion, interesatuari edo haren ordezkariari hitzordua jarriko zaio iragarkien bidez. Interesatu bakoitzarentzako iragarkia behin bakarrik argitaratuko da, Nafarroako Aldizkari Ofizialean eta haren azken helbide ezagunari dagokion Udaleko iragarki oholean.

Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratzen denean, egiteko dauden jakinarazpenen zerrenda agertuko da, honakoak azalduz: tributuduna edo haren ordezkaria, arrazoitzen duen prozedura, tramitazioaz arduratzen den organoa, eta horien hartzailak jakinarazpena jasotzeko non eta zein

epetan agertu behar duen. Nolanahi ere, agerraldia hamar eguneko epean eginen da, iragarkia Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu eta biharamunetik kontatzen hasita. Epe hori agerraldia egin gabe bukatzen bada, jakinarazpena egingdakotzat joko da legezko ondorio guztietarako agertzeko adierazitako epea bukatu eta hurrengo egunetik aitzina.

100. artikulua. Akats materialen edo egitatekoen zuzenketa.

Kudeaketa prozeduran, foru lege honen 143. artikuluan akats materialen, aritmetikoen edo egitatekoen gainean ageri diren arauak aplikatuko dira.

2. atala

Konprobazioa eta ikerketa

101. artikulua. Ahalmenak.

1. Tributu administrazioak zergagaia osatzen edo baldintzatzen duten egitateak, egintzak, egoerak, jarduerak, ustiaketak eta gainerako ingurubarrak konprobatu eta ikertuko ditu.

2. Konprobazioa iritsi daiteke tributu aitortpenetan agertutako egintza, elementu eta balorazio guztietara, eta zerga oinarrien estimazioa bildezake, foru lege honen 44. artikulua aipatzen dituen baliabideak erabiliz.

3. Ikerketak ukituko du tributudunak aitortu ez edo partzialki aitortutako zergagaia. Era berean, tributudunak berak likidatu beharreko zergagaiak ere ukituko ditu.

102. artikulua. Baliabideak.

Tributuen konprobazioa eta ikerketa burutzeko aztertuko dira tributudunaren dokumentuak, liburuak, fitxategiak, fakturak, frogagiriak eta idazpenak, kontabilitate nagusikoak nahiz laguntzailekoak, eta orobat ikuskatuko dira ondasunak, elementuak, ustiapenak eta tributu administrazioari eman beharreko beste aurrekari edo argibideak ere, edo tributua zehazteko beharrezkoak direnak.

103. artikulua. Kolaboratu beharra.

1. Pertsona fisiko edo juridiko oro, publiko nahiz pribatu, behartua dago tributu administrazioari tributu arloan eragina duten era guztietako datu, txosten edo aurrekariak ematera, beste pertsonetikiko harreman ekonomiko, profesional edo finantzarioen ondoriozkoak.

Aurreko lerrokan aurreikusitakoarekin bat, hauek bereziki:

a) Atxikitzaileak eta konturako dirusarrera egin behar dutenak behartuta daude, lan etekinaren, kapitalaren, ondare gehikuntzaren eta enpresa- edo lanbide-jardueren arloko etekinengatik beste pertsonen pagatutako zenbatekoen zerrendak aurkeztera.

b) Etekin horiek notatu eta tributu administrazioari adieraztera behartuta daude sozietateak, elkarteak, lanbide elkargoak eta beste entitate batzuk, zeinen eginkizunen artean baitaude lansari profesionalak edo jabetza intelektualeko edo industrialeko edo egileen lansariak beren bazkide, elkartekide edo elkargoko kideen kontura kobrantzak egitea.

Obligazio bera izanen dute kapitalen merkatuan kaptazio, kokatze, lagapen edo bitartekotza jarduerengatik lansari profesionalen edo komisioren kobrantzan kudeaketa edo eskuhartzeak lege, estatutuaren arabera edo ohikotasunez burutzen dituzten pertsonen edo entitateen, banku entitateak, kreditu-entitateak nahiz bitartekotza finantzario orokorrekoak barne.

c) Tributu administrazioari, exekuzio aldiaren, zordunen dirua eskudirutan, kontuetan, baloreetan edo beste ondasunetan gordailatzen duten pertsonak edo entitateak behartuta daude derrigorrezko diru bilketako organoen informazioa ematera eta haiek beren legezko eginkizunetan eskatzen dietena betetzera.

2. Aurreko idatz-zatiak aipatzen dituen obligazioak bete beharko dira, izaera orokorrean edo tributu administrazioako organo eskudunen banan-banan eginiko eskaeraz, erregelamendu bidez zehaztutako moduan eta epeetan.

3. Artikulu honetan ezarritako obligazioak ez betetzea ezin da banka-sekretuan babestu.

Kontu korrante, aurrezki depositu eta epekako depositu, mailegu eta kreditu kontuetako mugimenduak eta gainerako eragiketa aktibo eta pasiboak -kontu iragankorretan islatzen direnak edo entitatearen, bankuen, aurrezki kutxen, kreditu kooperatiben eta banku edo kredituen trafikoan aritzen diren pertsona fisiko edo juridikoen kargurako txekuetan edo beste motatako pagamendu aginduetan gauzatzen direnak barne direla- xedeztat dituzten banan-banako errekerimenduak egingen dira Ekonomi eta Ogasun kontseilariak baimena eman ondotik. Banan-banakako errekerimenduetan txekuearen edo pagamendu aginduaren identifikazio-datuak zehaztuko dira, edo bestela ikergai diren eragiketak, ukitutako tributudunak eta zein den hartzen duen denbora.

Aurreko lerrokadan ezarritako prozedurarekin bat, tributu egoera erregulatzeko izandako konprobazio edo ikuskaketen barnean eginiko ikerketak uki dezake mugimenduen jatorria eta helmuga edo txeeen nahiz pagamenduko beste agindue-na, baina kasu horietan ezin da pertsonen identifikazioa edo jatorri eta helmuga horietan aurkitzen diren kontuak baino haratago joan.

4. Funtzionario publikoak, profesional ofizialak barne, tributu administrazioarekin lankidetzan beharturik daude, tributu arloan eragina duen mota guztietako informazioa ematera, salbu eta aplikatzekoa denean:

- a) Korrespondentziaren edukiaren sekretua.
- b) Administrazioari helburu estatistikorako, eta horretarako bakarrik, emandako datuen sekretua.

Notarioen protokoloen sekretuak Notariotzari buruzko 1962ko maiatzaren 28ko Legearen 34 eta 35. artikulua aipatzen dituen tresna publikoak biltzen ditu, ezkontideen sozietatearen araubide ekonomikoari buruzkoak salbu.

5. Gainerako profesionalek tributu arloan garrantzizko informazioa tributu administrazioari emateko duten obligazioa ez da iritsiko beren jarduera dela-eta ezagutzen dituzten ondarez besteko datu pribatuetara, baldin eta haiek jakitera emateak arriskuan jartzen badu pertsonen ohorea edo intimitatea edo haien familiarena. Ez da iritsiko, halaber, aholkularitza edo defentsako zerbitzu profesionalek ematearen ondorioz bezeroen datu konfidentzialetara.

Profesionalek ezin izanen dute sekretu profesionala aipatu beren tributu egoera konprobatze-ari oztopo egiteko asmoz.

Ohorea, Intimitate Pertsonala eta Familiarra eta Norberaren Irudia izateko Eskubidearen Babes Zibilar buruzko maiatzaren 5eko 1/1982 Lege Organikoaren 8. artikulua 1. idatz-zatien ondorioetarako, agintari eskuduntzat hartuko da Ekonomi eta Ogasun kontseilaria.

104. artikulua. Agintariak eta instituzioek datuak emateko duten obligazioa.

1. Agintariak, edozein motatakoak direla ere, Estatuko eta lurraldetako beste entitate publikoetako bulego zibil edo militarretako buru edo arduradunak, erakunde autonomoak eta sozietate estatalak; ganbara eta korporazioak, lanbide elkargo eta elkarteak; Gizarte Aurreikuspeneko mutualitateak, gainerako entitate publikoak, Gizarte Segurantzaren kudeatzaileak barne, eta, oro har, funtzio publikoetan dihardutenak, denak behartuta daude tributu administrazioari ematera

hark izaera orokorreko xedapenen edo errekerimendu konkretuen bidez eskatzen dituen tributu arloan garrantzia duten datu eta aurrekari guztiak, eta hari eta haren agenteei laguntza eta babesa ematera beren eginkizunetan.

Parte hartuko dute, gainera, tributuen kudeaketan eta ordainarazpenean, zeren bidez eta ohartarazpen, jasanarazte eta atxikipen dokumental nahiz diruzkoen bidez, indarra duten lege edo arauetan ezarrita dagoen bezala.

2. Obligazio berak izanen dituzte partidu politikoek, sindikatuak eta enpresarien elkarteak.

3. Epaitegi eta auzitegiek tributu administrazioari eman beharko dizkiote, ofizio bidez nahiz hark eskatuta, beren ardurapean dituzten ekintza judizialean ezagutzen dituzten tributuetan eragina duten datu guztiak, eginbide sumariaren sekretua gordez, betiere.

4. Foru lege honen 103. artikuluan, artikulua honen aurreko idatz-zatian edo lege mailako beste edozein arautan xedatutakoari jarraikiz, tributu administrazioari datu pertsonalak emateko ez da beharrezkoa izanen ukituaren baimena. Eremu horretan ere ez da aplikatuko datu pertsonalak Babesteari buruzko abenduaren 13ko 15/1999 Lege Organikoaren 21. artikuluko 1. idatz-zatian administrazio publikoei buruz ezarritakoa.

105. artikulua. Tributu informazioaren izaera eta xedeak.

1. Tributu administrazioak bere eginkizunetan lortutako datuak, txostenak edo aurrekariak isilpean gordetzekoak dira eta ezin izanen dira erabili tributuen edo baliabideak, zeinen kudeaketa agintzen zaion, benetan aplikatzeko ez bada, eta ezin izanen zaizkie hirugarrenei laga edo jakitera eman, lagapenak ondokoak xedatzen dituenen salbu:

a) Organo jurisdikzionalak edo Ministerio Publikoak delitu publikoak aztertu edo zehatzea.

b) Lankidetzak, beste tributu administrazioekin, zerga obligazioak beren eskumenen eremuan betetzeko.

c) Lankidetzak, Lan eta Gizarte Segurantzaren Ikuskaritzarekin eta Gizarte Segurantzako Entitate Kudeatzaileekin eta Zerbitzu Komuneekin, iruzurraren kontrako borrokan, Gizarte Segurantzako sistemako kotizazioan eta kuoten bilketan, eta orobat, sistema beraren kargurako prestazioak lortzean eta haiez baliatzean.

d) Lankidetzak, iruzurraren kontrako borrokan beste edozein administrazio publikorekin, fondo

publikoen edo Europako Batasunaren karguko laguntzak edo dirulaguntzak lortu edo eskuratzeko.

e) Lankidetzatza, ikerketako batzorde parlamentarioekin, lege ezarritako esparruan.

f) Adin txikikoen eta ezinduen eskubideen eta interesen babesa, Organo jurisdikzionalak edo Ministerio Publikoak ematen dutena.

g) Lankidetzatza, Kontuen Ganbarekin, Ekonomi eta Ogasun Departamentuaren fiskalizazio eginkizunetan.

h) Lankidetzatza, epaile eta auzitegiekin, ebazpen judizial irmoak betearazteko. Informazioa lortzeko eskaera judizialari ebazpen espresua eman behar zaio. Delako ebazpenean, gaiak ukitutako interes publiko eta pribatuak neurtu ondokik eta zordunak ondasunik eta eskubiderik ba ote duen jakiteko bide edo iturriak agortu eta gero, arrazoitu behar da tributu administrazioari datuak eskatzeko premia.

2. Datu, txosten edo aurrekari horien berri duten agintari edo funtzionario guztiak beharturik daude horietaz erabateko isiltasuna gordetzera, aipatu kasuetan izan ezik. Izan daitezkeen erantzukizun penal edo zibilak gora-behera, isilpean gorde beharra haustea hutsegite diziplinario oso larritzat joko da beti.

Delitu publiko bat egin dela ikusten bada, tributu administrazioak erruduntasun-testigantza ondorioztatuko du edo delitu kontsideratzen diren egitateen zerrenda esplikatua igorriko dio Ministerio Fiskalari, berak, Zerbitzu Juridiko eskudunaren bitartez, kereila bidez, zuzenean behar den prozedura hastea galarazi gabe.

3. Aurreko idatz-zatietan aurreikusiriko esparruan, tributudunek artxibo administratiboetan diren erregistro eta dokumentuak, espediente baten parte direnak, eskura izanzen dituzte, baldin eta espediente horiek eskaera egiten den egunean bukatutako eta eskatzaileak esku hartutako prozeduretakoak badira.

3. atala Froga

106. artikulua. Frogaren karga.

1. Kudeaketaren prozeduran ezezik baita erreklamazioen ebazpenean ere, bere eskubideaz baliatu nahi denak, hori normalean osatzen duten egitateak frogatu beharko ditu.

2. Obligazio hori bete dela ulertuko da baldin eta tributu administrazioak dituen frogaren elementuak era konkretuan zehazten badira.

107. artikulua. Frogen balorazioa eta baliabideak.

Tributu prozeduretan aplikatuko dira Nafarroako Zuzenbide Zibilaren Bilduman, Kode Zibilean eta Prozedura Zibileko Legean zehazten diren frogen baloraziorik eta baliabideei buruzko arauak, ondoko artikuluetan ezarritakoak izan ezik.

108. artikulua. Aitorpenen egiazkotasun presuntzioa.

Foru Lege honen 96. artikulua aipatzen dituen tributu aitorpenak egiazkoak direla kontsideratuko da, eta tributudunak horiek zuzendu ahal izateko frogatu beharko du haiek betetzerakoan egitateko akatsa egin zela.

109. artikulua. Aitorpena.

1. Tributudunen aitorpena egitatezko kasuen gainekoa izanzen da eta ez besterik.

2. Aitorpenak ez du balioko, dagozkion legeko arauak aplikatzearen emaitzari buruzkoa denean.

110. artikulua. Presuntzioak.

1. Tributuen arloko legeek ezarritako presuntzioak desegin daitezke kontrako frogaren bitartez, espreski debekatuak dauden kasuetan izan ezik.

2. Foru legeak ezarri ez dituen presuntzioak frogatzat onartuak izateko, ezinbestekoa da frogatutako egitatearen eta ondorioztatu nahi denaren artean lotura zehatza eta zuzenekoa izatea, giza irizpidearen arauen arabera.

111. artikulua. Erregistro Publikoen frogatze ahalmena.

Tributu administrazioak eskubidea du edozein ondasun, eskubide, enpresa, zerbitzu, jarduera, ustiapen edo eginkizunen titulartzat hartzea Zerga Erregistroan edo izaera publikoko besteetan horrela ageri dena, kontrakoa frogatzen ez den bitartean.

IV. KAPITULUA Tributuaren arloko likidazioak

112. artikulua. Motak.

1. Tributu likidazioak behin-behinekoak edo behin betikoak izanzen dira.

2. Behin betikoak izanzen dira:

a) Administrazioak zergagaita eta haren balorazioa konprobatu ondoren, behin-behineko likidazioa izan bada nahiz ez bada.

b) Tributu bakoitzari buruzko foru Legean adierazitako epean konprobatu ez direnak, preskripzioa inola ere kaltetu gabe.

3. Tributu baten likidazioan, oinarria zehazten bada beste batzuentzat ezarritakoaren arabera, hura ez da behin betikoa izanen harik eta azken horiek irmo bihurtu arte.

4. Gainerakoetan behin-behinekoak izanen dira, direla konturakoak, direla osagarriak, kaudiozkoak, partzialak edo osoak.

113. artikulua. Ofiziozko behin-behineko likidazioak. Konprobazio laburtua.

1. Tributu administrazioa ez dago behartua likidazioak tributudunen aitortzearen kontsignaturak datuei egokitzera.

2. Kudeaketa organoek behin-behineko likidazioak diktatzen ahal dituzte ofizioz, tributu aitortzearen kontsignaturak datuen eta aitortzearekin aurkeztutako edo propio eskatutako frogagiriaren arabera.

Era berean, behin-behineko likidazioak diktatzen ahal dituzte ofizioz, bere esku dituen frogaelementuek agerrarazten dutenean zerga-gauzatu dela, aitortu gabeko elementuak badaudela edo tributu zorraren zenbatekoa determinatzen duten elementuak, aitortutakoez bestekoak, badaudela.

Era berean, behin-behineko likidazioak diktatu-ko dira, noiz eta tributu itzulketak burutzen direnean, tributu administrazioak itzultako diru kopurua tributudunak galdatutakoarekin bat ez datorrenean, betiere lehenbiziko lehenaldian aurreikusitako inguruabarrak gertatzen badira edo idatz-zati honetako bigarren lehenaldian aipatzen diren frogaelementuak eskura badaude.

3. Likidazio horiek egiteko, kudeaketa organoek behar diren konprobazio laburtu guztiak egiten ahal dituzte, baina inola ere ezin izanen dira hedatu enpresa- edo lanbide-jardueren kontabilitate liburuak aztertuz.

Dena den, tributu itzulketak egiteaz gero, tributudunak aurkeztu beharko ditu, horrela eskatzen bazaio, tributu arauetan ezarritako erregistro eta dokumentuak, tributu administrazioak bidezkoak diren konprobazioak egin ahal ditzan.

4. Likidazioa diktatu aitzin, espedientearen interesatuei erakutsiko zaie edo, hala behar baldin bada, haien ordezkariari, gehienez ere 15 eguneko epean alegazioak egin eta egoki iruditzen zaizkien dokumentuak eta frogagiriak aurkeztu ahal izan ditzaten.

114. artikulua. Tributu likidazioen jakinarazpena.

1. Tributu likidazioak jakinaraziko zaizkie tributudunei, honakoak agerraraziz:

a) Haien funtsezko elementuak. Likidazioan agerraraziko dira era konkretuan likidazioa arrazoitzen duten egitateak eta elementuak.

b) Erabili daitezkeen inpugnazio baliabideak, halakoak jartzeko epeak eta organoak aipatuz.

c) Tributu zorra pagatzeko tokia, epea eta modua.

2. Behin betiko likidazioak, behin-behinekoak zuzentzen ez badituzte ere, egintza administrati-boaren bidez egin beharko dira eta erregelamenduak dioenari jarraikiz jakinaraziko zaio interesatuari.

3. Ordainagiri bidezko aldiaren aldiak kobrantza-ko tributuetan, tokatzen den erregistro, errolda edo matrikulan alta emateari dagokion likidazioa jakinarazi ondoren, ondoko likidazioen berri taldeka eman daiteke, horrela dela ohartarazten duten ediktuen bitartez. Aitortzearen emaitzen gaineko tributu oinarria handitzen bada, horren berri eman beharko zaio tributudunari, hura arrazoitzen duten egitate eta elementu gehigarriak modu konkretuan adieraziz, non eta aldaketa egiten ez den foru legearen bidez baimendutako birbalorazioen ondorioz.

4. Erregelamendu bidez xedatzen ahal da zein kasutan ez den aginduz bete beharrekoa jakinarazpen espresua, tributu administrazioak aitortzearen dokumentua edo alta hartzeko partearen aurkeztu duenari idatziz ohartarazten badiho, betiere.

5. Tributudunak jakinarazpena hartzea errefusatzeko badu edo tributu administrazioarenak ez diren arrazoiengatik jakinarazpena egitea ezinezkoa bada, foru lege honen 99. artikuluko 3 eta 4. idatz-zatietan xedatutakoak aginduko du.

115. artikulua. Jakinarazpen akastuna.

1. Jakinarazpen akastunek ondorioak sortuko dituzte tributudunak espreski jakinarazpena jaso duela adierazten, bidezkoa den errekurtsioa jartzeko edo tributu zorra pagatzen duen egunetik aitzina.

2. Sei hilabete barru ondorioak sortuko dituzte tributudunei banan-banan egindako jakinarazpenek, betekizunen bat bete gabe utzitakoek, non eta epe horretan protesta formal bat egiten ez den tributu administrazioari akatsa zuzen dezan eskatuz.

V. KAPITULUA**Diru bilketa**

116. artikulua. Borondatezko eta exekuziozko aldiak.

1. Tributuen diru bilketa borondatezko aldiaren edo exekuziozko aldiaren burutuko da.

2. Borondatezko aldiko pagamendua foru lege honen 52. artikuluan aurreikusitako moduan eta ondorioekin burutuko da.

3. Exekuziozko aldia hasiko da:

a) Tributu administrazioak likidatutako zorretarako, dirusarrera egiteko epea, erregelamenduz ezarritakoa, amaitu eta hurrengo egunean.

b) Dirusarrera egin gabe aitorpen-likidazioaren edo autolikidazioaren bidez pagatu beharreko zorretarako, dirusarrera egiteko epea, erregelamenduz ezarritakoa, amaitzen denean edo, epea bukatu bada hura aurkeztean.

4. Diru bilketaren prozedura administratiboan egiten diren jakinarazpenen araubidea foru lege honen 99. artikuluan ezarria da.

117. artikulua. Diru bilketa exekuzio aldiaren.

1. Exekuzio aldiaren hasierak pagatu ez den zorraren 100eko 20ko errekarua sortarazten du, bai eta hari dagozkion berandutza interesena ere.

Errekargua 100eko 10ekoa izanen da pagatu gabeko tributu zorra pagatzen bada artikulua honen 3. idatz-zatian ezarritako premiamenduzko probidentzia zordunari jakinarazi aurretik, eta ez dira eskatuko exekuzio aldia hasten denetik sortutako berandutza interesak.

2. Exekuzio aldia behin hasita, tributu administrazioak likidatutako edo autolikidatutako zorren diru bilketa, foru lege honen 116.3 artikuluan aipatzen dena, eginen du, pagatzera behartuta dagoenaren ondarearen gaineko premiamenduzko prozeduraz.

3. Premiamenduzko prozedurari hasiera emanen zaio zordunari jakinarazitako probidentziaren bidez, zeinetan zehaztuko baita zenbat zor duen eta errekerimendua eginen baitzaio errekaru eta guzti osorik paga dezan.

Zordunak ez badu erregelamenduz ezarritako epean pagatzen, ondasunak bahituko zaizkio, eta horrela ohartaraziko zaio premiamenduzko probidentzian.

4. Aipatutako probidentzia, organo eskudunak luzatua, aski titulu da premiamenduzko prozedura irekitzeko eta epai judizial baten indar exekutibo

bera dauka pagatzera behartuta dauden ondasun eta eskubideen kontra ekiteko.

5. Zordunak ordaindu beharko ditu premiamenduzko prozeduraren kostuak.

118. artikulua. Kautelazko neurriak.

1. Tributu zorra kobratuko dela bermatzeko, tributu administrazioak behin-betiko kautelazko neurriak hartzen ahal ditu susmorik badu, bestela egitera, kobrantza ez dela eginen edo hagitz zaila izanen dela.

2. Neurriak saihestu nahi den kaltearen arabera finkatuko dira. Kalte konponezina edo konpongaitza sor dezakeen neurririk ez da inola ere hartuko.

Kautelazko neurriak honelakoak izan daitezke:

a) Tributu itzulketetatik edo Foru Komunitateak egin beharreko beste pagamenduetatik atxikitzea, zorraren kobrantza bermatzeko behar den zenbatekoan, hain zuzen.

Tributu itzulketa baten kautelazko atxikipena, osoa edo partziala, jakinarazi beharko zaio interesatuari itzulketa akordioarekin batera.

b) Ondasunen edo eskubideen prebentziozko bahitura.

c) Legez aurreikusitako beste edozein.

Prebentziozko bahitura segurtatuko da dagozkion erregistro publikoan notatuz edo bahitutako ondasun higigarriak gordailatuz.

3. Tributu zorra likidatuta ez baina sortua baldin bada eta hura pagatzeko erregelamenduzko epea iragan baldin bada, eta hirugarrenei atxikitako edo erasandako zenbatekoei badagokie, tributu administrazioak kautelazko neurriak hartzen ahal ditu zor haren kobrantza segurtatzeko.

Horrela hartzen diren kautelazko neurriak hila-beteko epean ofizioz jasoko dira, non eta organo eskudunak neurriak luzatzea erabakitzen ez duen, edo behin betiko bilakatzen ez diren premiamenduzko prozeduraren esparruan.

4. Horrela hartzen diren kautelazko neurriak jasoko dira, tributu zorra pagatzen ez bada ere, neurri horiek hartzea justifikatu zuten inguruabarrak desagertzen badira edo, interesatuaren eskariz, askitatzat jotzen den beste motatako bermeaz ordezteak erabakitzen bada.

Kautelazko neurriak behin betiko neurri bilaka daitezke premiamenduzko prozeduraren esparruan. Bestenaz, ofizioz jasoko dira, eta ezin luzatuko dira sei hilabeteko epetik goiti, hartzen direnetik hasita.

5. Erabakitzen ahal da prebentziozko bahitura dirutan edo salgaitan egitea, establezimendurik gabeko irabazizko jardueretan, deklaratu ez diretan, aritzeagatik eskatzea tokatzen den tributu zorra pagatuko dela segurtatzeko adinako diru kopuruan.

Era berean, tributu administrazioari aurretiaz aitortu ez zaizkion ikuskizun publikoetako dirusarreretan ere esku hartzen ahal da.

119. artikulua. Premiamenduzko prozeduraren izaera.

1. Premiamenduzko prozedura erabat administratiboa izanen da. Tributu administrazioa da eskudun bakarra horretaz arduratzeko eta gora-behera guztiak ebazteko.

2. Prozedura hori ez zaie gehituko prozedura judizialei ez eta exekuziozko beste prozedurei ere. Horren hasiera edo jarraipena ez da etengo beste haiek hasi direlako, salbu eta bidezkoa denean, Gatazka Jurisdikzionalari buruzko maiatzaren 18ko 2/1987 Lege Organikoan edo heldu den idatz-zatian ezarritakoak dioenaren arabera.

3. Legeak, prozeduraren izaera kontuan hartuta, kredituak kobratzeko ezarri duen lehentasun hurrenkera errespetatzea galarazi gabe, tributuen bilketarako premiamenduzko prozedurari exekuziozko beste prozedura batzuk metatzen bazaizkio -singularrak nahiz unibertsalak, judizialak nahiz judizialak ez direnak-, prozedurarekin tratutako ondasunen exekuziorako lehentasuna ondoko erregelen arabera zehaztuko da:

a) Beste prozesu batzuekin edo exekuziozko prozedura singularrekin batera suertatzen bada, premiamenduzko prozedurak izanen du lehentasuna, prozedura horretan zehar burututako bahitura zaharrena denean.

b) Premiamenduzko prozedura exekuziozko prozesu edo prozedura konkurtsalekin edo unibertsalekin batera suertatzen bada, premiamenduzko lehentasuna izanen du prozedura horretan zehar ondasunen edo eskubideen bahituraren exekuziorako, baldin eta bahitura hura prozesu konkurtsalaren hasierako eguna baino lehen egin bada.

4. Tributu kredituen lehentasunezko izaerak Foru Komunitateari prozesu konkurtsaletan abstenitzeko eskubidea ematen dio. Hala ere, prozesu konkurtsaletan zehar itundutako akordioak edo hitzarmenak sinatzen ahal ditu, eta horretarako tributu administrazioako organo eskudunaren baime-na besterik ez da behar.

120. artikulua. Bermearen exekuzioa.

Zorra bermatzen baldin bada abal, bahitura, hipoteka edo beste edozein bermeren bitartez, lehenbizi exekutatu egingen da. Exekuzio hori diru bilketako organo eskudunek burutuko dute, premiamenduzko prozedura administratiboaren bitartez.

121. artikulua. Lehentasun-ordena.

1. Bahitura zordunaren ondasunen gainean burutuko da, tributu zorra, Foru Komunitateko Diruzaintzan dirusarrera egiten den egunetik sortu diren edo sortuko diren interesak eta prozeduraren kostuak pagatzeko adinako diru kopuruan, proportzionaltasun printzipioa errespetatuz, betiere.

2. Bahituraren ordena honi jarraituko zaio:

a) Eskudirua edo kreditu entitateetan irekitako kontuetan.

b) Unean berean edo epe laburrean gauzatu daitezkeen kredituak, efektuak, baloreak eta esku-bideak.

c) Soldatak, lansariak eta pentsioak.

d) Ondasun higiezinak.

e) Merkataritza edo industria arloko establezimenduak.

f) Metal preziatuak, harri finak, joiak, urrea eta antzinako gauzak.

g) Era guztietako etekinak eta errentak.

h) Ondasun higigarriak eta aziendak.

i) Kredituak, eskubideak eta baloreak, epe luzera gauzatu daitezkeenak.

3. Aurreko ordenari jarraikiz, tributu administrazioak une horretantxe ezagutzen dituen ondasunak edo eskubideak bahituko dira, hurrenez hurren, harik eta zorra pagatuta dagoela juzkatzen den arte; azkeneko tokian utziko dira tratatu ahal izateko zordunaren etxean sartzea eskatzen dutenak.

Zordunaren eskariz bahituraren ordena alda daiteke, berak seinalatutako ondasunek bermatzen badute lehentasunez tratatu beharrekoen eraginkortasun eta arintasun berberarekin kobratuko dela zorra eta horrela eginez ezein hirugarreni kalterik egiten ez bazaio.

4. Ez dira bahituko Legeak izaera orokorrean bahiezintzat jotzen dituzten ondasunak edo eskubideak, ez eta, horiek bahituz, bahitzearen kostua ordaintzeko adina ez dela aterako juzkatzen denean.

5. Tributu zorra solidarioki pagatzera behartuta daude, bahitu izandako ondasunen edo eskubideen balioaren zenbatekora iritsi arte, ondoko pertsonak:

a) Pagatzera behartutakoaren ondasunak edo eskubideak tratatzea eragozteagatik, horiek ezkutatu dituztenak edo horretarako laguntzaile direnak.

b) Beren erruz edo alferkeriaz bahitzeko aginduak betetzen ez dituztenak.

c) Bahituraren berri izanik ere, ondasunak desagertzen laguntzen edo amore ematen dutenak.

122. artikulua. Entregatu edo gordailatutako ondasunen bahitura.

1. Tributu administrazioak kreditu entitate bateko bulego bati edo beste pertsona edo entitate gordailuzain bati entregatu edo haien esku utzitako fondo, balore eta bestelako ondasunen berri duenean, haien bahitura xedatzen ahal du bidezkoa den zenbatekoan, aipatu bulegoan dauden identifikazio datuak eta kontu, gordailu edo eragiketak zehaztu beharrik gabe. Baloreen kasuan, bahitura egiten den momentuan pertsona edo entitate gordailuzainek emandako informazioetik ondorioztatzen baldin bada han daudenak ez direla homogeneousak edo haien balioa aurreko artikuluko 1. idatz-zatian adierazitako zenbatekoa baino handiagoa dela, diru bilketa organoak zehaztuko du zein diren tratatu beharrekoak.

2. Fondoak edo baloreak titular baten baino gehiagoren izeneko kontuetan gordailatuak daudenean, zordunari dagokion partea baizik ez da bahituko. Ondorio horietarako, bereizgabeko titularitateko kontuak direnean, gordailuzainen aurrean solidaritate aktibodunak edo komuneko titularitate bateratukoak, saldoa zati berdinetan banatutzat hartuko da, non ez den titularitate material desberdina frogatzen.

3. Bahiturak ukituriko kontuaren bidez kobratzen badira soldatak, lansariak edo pentsioak, errespetatu beharko dira Prozedura Zibileko Legean ezarritako mugak, kasuan kasuko soldata, lansari edo pentsioari dagokion zenbatekoari dagokionez. Alde horretatik kontuan hartuko da kontzeptu horregatik aipatu kontuan sartutako zenbatekoa.

123. artikulua. Ondasunen eta eskubideen konprobazioa eta ikerketa.

1. Diru bilketa organoek konprobatu eta ikertzen ahal dute tributu zor bat ordaintzera behartuta daudenek ondasunik edo eskubiderik ba ote

duten eta haien egoera, haien kobrantza segurtatu edo egiteko, eta foru lege honen 102.etik 104.era arteko artikuluek tributu administrazioari onartzen dizkioten ahalmen guztiak edukiko dituzte, han ezarritako baldintzak beterik. Halaber, ondorio horietarako, organo eskudunak baimena ematen ahal du egindako ikerketek mugimenduen edo txeeen edo bestelako pagamendu aginduen jatorria eta destinoa uki ditzaten, baina kasu horietan ezin izanen da pertsonen eta jatorri eta destino horiek biltzen dituzten kontuen identifikazioa baino haratago joan.

2. Zor bat ordaintzera behartuta dagoen orok tributu administrazioak eskatzen dionean, adierazi beharko ditu bere ondareko ondasun eta eskubideak, tributu zorra pagatzeko adinakoak, foru lege honen 121. artikuluko 2. idatz-zatian aurreikusitako ordenan.

3. Bilketa organoek aurrera eramanez dituzte premiamendu prozeduran zehar diktatzen diren egintzak gauzatzeko behar diren ekintza materialak.

Tributudunak ez baditu betetzen bilketa organoek propio diktatutako ebazpenak edo errekerimenduak, organo horiek zilegi izanen dute horien exekuzio subsidiarioa gauzatzea, organo eskudunak hartutako erabakiaren bitartez.

4. Ahalmen horiek erabiltzerakoan edo premiamendu prozeduran zehar beharrezkoa bada ukitutakoaren etxean sartzea edo arakatzea, tributu administrazioak ukitutakoaren baimena eskuratu beharko du edo, hori ezean, epailearen baimena.

5. Premiamendu prozeduran zehar, diru bilketa organoetan lan egiten duten funtzionarioek diru bilketa eginkizunetan luzatutako eginbideak dokumentu publikoak dira eta beren formalizazioa arazoitzen duten egitateen frogagarri, non ez den kontrakoa konprobatzen.

6. Diru bilketako organoetan lan egiten duten funtzionarioak agintaritzako agenteak dira dagozkien bilketa eginkizunetan aritzen direnean. Agintari publikoek behar den babesa eta laguntza emanen die diru bilketa kudeatzeko egintzan.

124. artikulua. Bahitura gauzatzea.

1. Bahitura-ekintza bakoitza eginbidean dokumentatuko da, eta eginbide hori ekintza horren xedeko pertsonari jakinaraziko zaio.

Bahitura buruturik, zordunari jakinaraziko zaio eta, kasua bada, ondasunen hirugarren titularrari, edukitzaileari edo gordailuzainari, haiekin ez bada ekintzarik egin, bai eta zordunaren ezkontideari, bahitutako ondasunak irabazizkoak edo konkista

bidezkoak direnean, eta horien jabeak edo titularkideei.

2. Bahituriko ondasunak erregistro publiko batean inskribatzekoak izanez gero, tributu administrazioak eskubidea izanen du dagokion erregistroan bahituraren prebentziozko notazioa egiteko, organo eskuduneko funtzionario batek luzatutako manuarekin bat, eta epailearen bahitura manua- ren balioa izanen du. Horrela eginiko prebentzioz- ko notazioak ez du aldatuko foru lege honen 62. artikuluan ezarritako tributu kredituak kobratzeko lehentasun-ordena.

3. Ondasun higigarriak bahitzen direnean, tri- butu administrazioak zilegi izanen du erregela- menduan adierazten den moduan haiek gordaila- tzea.

4. Merkataritza nahiz industria arloko estable- zimenduaren bahitura agintzen denean edo, oro har, enpresa baten osagai diren ondasunen eta eskubideena, pentsatzen baldin bada jardueraren zuzendaritzan segitzeko zordunaren kaudimenari kalte konponezinak ekartzen ahal dizkiola, organo eskudunak, negozioaren titularrari edo entitateko administrazio organoari entzun ondoren, erabaki dezake funtzionario bat izendatzea, negozioaren kudeaketan esku hartuko duena erregelamenduz ezarritako moduan, eta hark fiskalizatuko ditu akordio administratiboan zehazten diren egintzak, exekutatu aurretik.

125. artikulua. Premiamendu prozeduraren etenaldia.

1. Premiamendu prozedura eten eginen da errekurso eta erreklamazio ekonomikoak eta administratiboak arautzen dituzten xedapenetan aurreikusiriko moduan eta baldintzetan.

2. Premiamendu prozedura berehala etengo da, bermea jarri beharrik gabe, interesatuak frogatzen baldin badu ezen, zorra zehazterakoan, akats material, aritmetiko edo egitateko bat suertatu dela bere kaltetan, edo zorra pagatu dela, barkatu, konpentsatu, atzeratu edo eten egin dela.

126. artikulua. Hirugarrengotzak.

1. Hirugarren baten asmoa baldin bada bahitu- ra jasotzea, haren ustez bahitutako ondasunen edo eskubideen jabetza berari dagokiolarako, edo hirugarren batek pentsatzen badu Foru Komunitatearen lehentasunezko kreditua berreskuratzeko eskubidea duela, hirugarrengotzako erreklama- zioa eginen dio administrazio organo eskudunari.

2. Jabetzako hirugarrengotzako erreklamazioa izanik, premiamendu prozedura eten eginen da, ondasun eztabaidatuei dagokienez, bidezkoak

diren segurtatze neurriak hartu ondotik, pagatzera behartuta dagoenaren gainerako ondasun edo eskubideen gainean -bahitzeko modukoak badira-, prozeduraren bidetik jarraitzea galarazi gabe, harik eta zorra pagatu arte. Horrelakoetan, erre- klamazioaren xedeko ondasunen gaineko bahitu- ra indargabe geldituko da, baina horrek ez dio erreklamatzaileraren titularitateari inolako onarpe- nik ematen.

3. Hirugarrengotza eskubide hobekoa baldin bada, prozedurak jarraituko du ondasunak gauza- tu arte, eta handik ateratakoa gordailatuko da hirugarrengotzaren ondorioetarako.

4. Diru bilketaren araudian zehaztuko da hiru- garrengotzako erreklamazioak tramitatu eta eba- zteko prozedura.

127. artikulua. Bahitutako ondasunen beste- rentzea.

1. Tributu administrazioak ezin izanen du pre- miamendu prozeduran zehar bahitutako ondasu- nak eta eskubideak besterendu, harik eta exeku- taturiko tributu zorra irmo bihurtu arte, salbu eta eskudirua denean edo finantza entitateetan sartu- takoa, ezinbesteko kasuak suertatzean, ondasun galkorrak direnean, edo balioa galtzeko arrisku hur-hurrekoa duten ondasunak, edo zergadunak espreski haien besterentzea eskatzen duenean.

2. Bahitutako ondasunak enkante, lehiaketa edo zuzeneko adjudikazio bidez besterenduko dira, erregelamenduz finkatutako kasu eta baldin- tzetan.

3. Premiamendu prozedura bukatzen ahal da bahitutako ondasunak Foru Komunitateari adjudi- katzearekin, erregelamenduz araututako prozedu- raren bidez besterendu ezin izan direnean.

Ondasun horiek adjudikatuko dira pagatu ez den zorraren truke, eta ez da izaten ahal beste- rentzeko prozeduran hasierako prezioztat hartu zen balorazioaren 100eko 75 baino handiagoa.

4. Ondasunak adjudikatu aitzin, bahitutako ondasunak edozein momentutan libra daitezke, nola eta tributu zorra, kostuak eta prozeduran zehar sortutako ondoko interesak pagatuz.

128. artikulua. Premiamenduari aurka egiteko arrazoiak.

1. Premiamenduaren bidezkoatasunari aurka egiteko arrazoi hauek izanen dira zilegi, eta ez besterik:

- a) Zorra pagatzea edo iraungitzea.
- b) Preskripzioa.

c) Atzeratzea.

d) Likidazioaren jakinarazpenik eza edo hura deuseztatu edo etetea.

2. Premiamendu probidentzia ez jakinaraztea aski arrazoi izanen da premiamendu prozeduran zehar gertatzen diren egintzak inpugnatzeko.

129. artikulua. Diru bilketaren kudeaketaren eskumena.

1. Kontrako agindurik ez badago, Foru Komunitateko Administrazioak edo hari loturiko edo menpeko Zuzenbide publikoaren arloko entitateek kudeatu beharreko tributu zorretako dirua exekuzio aldian biltzeko, premiamendu prozedura erabiliko du Ekonomi eta Ogasun Departamentuak edo kudeaketa hori esleitua duen erakunde publikoak.

2. Administrazioarekin edo entitate interesatuarekin sinatutako hitzarmen bat dela medio, zeina Nafarroako Aldizkari Ofizialean argitaratu beharko baita, aurreko idatz-zatiaren arabera ez dagokion tributu baliabideen bilketaren kudeaketa bere gain hartu ahal du exekuzio aldiko diru bilketa esleitua duen erakunde publikoak.

VI. KAPITULUA

Tributu Ikuskaritza

130. artikulua. Eginkizunak.

1. Tributu Ikuskaritzak eginkizun hauek izanen ditu:

a) Zergagaien gaineko ikerketa, Administrazioak atzeman ez dituenak aurkitzeko.

b) Tributu oinarrien behin betiko integrazioa, konprobazioen bidez, estimazio zuzeneko eta objektiboko kasuetan eta zehar bidezko estimazioari dagozkion ikuskaritza ekintzen bitartez.

c) Konprobazio eta ikerketaren ondoriozko tributu likidazioak egitea, erregelamendu bidez ezartzen den moduan.

d) Ikuskaritzaren beraren ekimenez edo Administrazioako beste organoek eskatuta, partikularrei edo beste erakundeei buruz egin beharreko galdeketa eta informazio ekintzak burutzea, zuzenean nahiz zeharka tributuen aplikaziora bideratuko dituztenak.

2. Ikuskapen organoetan lan egiten duten funtzionarioak agintaritzako agenteak dira, dagozkien ikuskatze eginkizunetan aritzen direnean. Agintari publikoek ikuskatze eginkizunetarako behar den babesa eta laguntza emanen dute.

131. artikulua. Tributuen arloko ikuskaritzak non esku hartzen ahal duen.

1. Tributu Ikuskaritzak ahalmena izanen du zergapeko jarduera nahiz ustiapenetan aritzen direneko finka, negozioko lokal eta gainerako establezimendu eta tokietan sartzeko, foru lege honen 101. artikuluan aurreikusitako eginkizunak gauzatzeko.

2. Finkaren edo eraikinaren jabeak edo egoileak, edo hura zaintzen duen pertsonak, bertan sartzeara eragozten badie ikuskatzaileei, hauek ezin izanen dute ikuskatu Ekonomi eta Ogasun kontseilariaren aurretiazko baimen idatzia ez badute; pertsona fisikoen edo juridikoen helbidearen kasuan, beharrezkoa izanen da epailearen manamendua.

132. artikulua. Dokumentazioa aztertzea.

1. Zergagaiarekin zerikusia duten tributudunaren liburuak eta dokumentazioa, programa informatikoak eta euskarri magnetikoko artxiboak barne, Tributu ikuskatzaileek aztertuko dituzte haren etxean, lokalean, despatxuan edo bulegoan, hura bertan dela edo haren ordezkia.

Hala eta guztiz ere, interesatuaren edo haren ordezkariaren adostasunez, aztertzen ahal du diru Ekonomi eta Ogasun Departamentuko bulegoetan, horrela egitea egoki jotzen bada, jarduera mota ikusita edo aztertu beharreko dokumentazioa gutxi dela kontuan hartuta.

2. Tributuen arloko arauetan ezarritako erregistroen eta dokumentuen kasuan, edo arauak eskatzen dituzten frogagiriaren kasuan, haiek aztertzeko tributu administrazioako bulegoetara eramatea eskatzen ahal da.

3. Aurreko idatz-zatietan aipatutako dokumentazioa gordetzeko, edo tributu zorra zehazteko balio duen beste edozein frogagiri, beharrezkotzat kontsideratzen diren kautelazko neurriak hartzen ahal dira, haiek galdu, desegin edo aldatu ez daitezken. Neurriok helburuaren heinekoak izanen dira. Inola ere ez da hartuko kalte konponezina edo konpongaitza ekar lezakeen neurririk. Neurriok hauek izan daitezke, kasuen arabera: zergapeko produktuak edo salgaiak prezintatzea, gordailatzea edo inkautatzea, eta orobat, informazioa eduki dezaketen artxiboak, lokalak edo ekipa elektronikoak.

Horrela hartzen diren kautelazko neurriak jaso egingen dira haiek hartzeko arrazoiak desagertzen badira.

133. artikulua. Tributu Ikuskaritzak bere eginkizuna non betetzen ahal duen.

1. Ikuskapen egintzak honako tokietan egin daitezke berdin:

a) Tributudunak bere helbide fiskala duen tokian edo haren ordezkariaren etxean, despatxuan edo bulegoan, azken hori Nafarroan baldin badago, betiere.

b) Zergapeko jarduerak osoan nahiz partez burutzen diren tokian.

c) Zergagaiaren frogaren bat, partziala bada ere, dagoen lekuan.

d) Foru lege honen 135. artikuluko 2. idatz-zatiak aipatzen dituen bulego publikoetan, ikuskatu behar diren elementuak toki haietan aztertzerik badago, eta aurretik aipaturiko gainerako lekuen ordezeko moduan.

2. Tributu Ikuskaritzak kasuz kasu zehaztuko du non eginen dituen ekintzak, eta dagokion jakinarazpenean agerraraziko du.

134. artikulua. Ikuskapen ekintzen dokumentazioa.

Tributu Ikuskaritzaren ekintzak, subjektu pasiboentzat eragin ekonomikorik duten neurrian, eginbide, jakinarazpen eta aurretiazko akta edo behin betikoetan dokumentatuko dira.

135. artikulua. Ikuskapenaren aktak: edukia eta luzatzeko tokia.

1. Ekintzen emaitza dokumentatzen duten Tributu ikuskapeneko aktetan hauek adieraziko dira:

a) Zein pertsonekin luzatzen den, haren izena eta deiturak, eta zeren izenean eta nola ageri den.

b) Zergagaiaren funtsezko elementuak eta tributudunari egotzi beharrekoak.

c) Tributu egoerei buruz Ikuskaritzak bidezko kontsideratzen duen erregularizazioa.

d) Tributudunaren adostasuna edo desadostasuna.

2. Tributu Ikuskaritzak zehazten ahal du ezen, aurreko idatz-zatian aipatutako aktak luza daitezkeela hala tributudunaren bulegoan, lokalean edo negozioan, despatxuan edo etxebizitzan, nola tributu administrazioko bulegoetan edo ekintzak egin direneko udalerriko udaletxeko bulegoetan.

3. Tributu Ikuskaritzak luzatutako aktak eta eginbideak dokumentu publikoak dira eta eta beren formalizazioa arrazoitzen duten egitateen frogagarri, non ez den kontrakoa konprobatzen.

136. artikulua. Desadostasuneko aktak eta aurrez eraturako froganak. Baimen askirik gabe sinatutako aktak.

1. Tributudunak ez badu akta sinatzen edo, sinatu arren, bertan kontsignaturiko gorabehere-

kin ados dagoela ez badu baieztatzen, akta horien tramitazioa erregelamendu bidez ezarritako prozedurari jarraikiz burutuko da.

2. Ez da beharrezkoa izanen tributudunak Tributu Ikuskaritzaren akta sinatzea zergagaiaren aurrez eraturako frogarik baldin badago, baina, horrelakoetan dagozkion ekintza administratiboen hasiera jakinarazi beharko zaio hari, hamabost eguneko epea izanen duelarik aipatutako aurretiazko frogari buruz izan daitezkeen akatsak edo hutsegiteak alega ditzan.

3. Baimen askirik gabeko pertsonen sinatutako aktak artikuluko honen 1. idatz-zatiak dioenaren arabera tramitatuko dira.

137. artikulua. Ikuskapen planak.

Tributu administrazioak urtero Ikuskapen Plana argitzen duten irizpide orokorrak argitaratuko ditu.

138. artikulua. Konprobazio eta ikerketa ekintzen anpliazioa.

1. Tributudun orok, baldin eta Tributu Ikuskaritzak aurrera daraman konprobazio eta ikerketa ekintza baten helburu bada, tributu administraziokari eskatzen ahal dio orokorra izan dadila ekintzak ukitzen dituen tributu eta ekitaldiari dagokienez, baina eskaera horrek ez ditu abian diren ekintzak etenen.

2. Tributudunak eskaera egiteko hamabost eguneko epea izanen du, ikuskapen ekintza partzialen hasiera jakinarazten denetik hasita.

3. Tributu administrazioak konprobazio orokorra hasi beharko du eskaera egiten denetik sei hilabeteko epean.

4. Tributudun orok eskatu ahalko du berak aurkezturiko tributu-aitorpenak egiazta daitezela. Baldin eta, eskaera aurkeztu eta gero, Administraziok ez badu ekintza sei hilabeteko epean hasten ez eta hamabi hilabeteko epean bukatzen ere, eskaeran aipaturiko zergeri eta epeei dagokienez aurkezturiko aitorpenak zuzenak direla eta ezin izanen direla ondoren zuzendu ulertuko da.

139. artikulua. Epea.

1. Tributu Ikuskaritzak burututako konprobazio eta ikerketa ekintzak eta lidikazioari buruzkoak hamabi hilabeteko epean bukatu beharko dira, haien hasiera tributudunari jakinarazten den egunetik aitzina. Alta, epe hori beste hamabi hilabeteko luzatzen ahal da, erregelamenduz ezartzen diren norainoko eta baldintzetan, ekintzetan inguruabar hauetakoren bat gertatzen bada:

a) Ekintzak bereziki konplexuak izatea. Inguaruabar hori gertatu dela ulertuko da ikusirik pertsonaren edo entitatearen eragiketen kopurua, jardueren barreiadura geografikoa edo talde finkatu gisa tributatzea, edo nazioarteko gardentasun fiskaleko araubidean.

b) Jardueretan zehar aurkitzea tributudunak tributatu administrazioari ezkutatu egin diola berak burututako jarduera enpresarial nahiz profesionalen bat.

2. Aurreko idatz-zatian aurreikusitako epearen ondorioetarako, ez dira kontatutako tributudunari egozten ahal zaizkion atzerapenak ez eta erregelamendu bidez zehazten diren etenaldi justifikatuak ere.

3. Ikuskapen jarduerak sei hilabetez eteten badira, tributudunari ezin egotz dakizkiokeen arrazoiengatik, edo aurreko 1. idatz-zatiak aipatzen duen epea ez bada betetzen, ondorioa izanen da ez dela ulertuko jarduera horien ondorioz preskripzioa eten egin denik.

4. Aurreko idatz-zatien ondorioetarako, ulertuko da konprobazio eta ikerketa ekintzak eta likidazioari buruzkoak bukatzen direla ekintza horien ondoriozko egintza administratiboa diktatzen den egunean.

VII. KAPITULUA

Egintzaren berrikuspena bide administratiboan

1. atala

Berrikuspenerako prozedura bereziak

140. artikulua. Egintza deusezen berrikuspena.

1. Nafarroako Foru Komunitateko Gobernu Kontseiluari dagokio edozein unetan, Nafarroako Kontseiluak irizpena eman ondoren, zuzenbide osoz deusezak deklaratzeko araubide juridikoari eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak horretarako eskatzen dituen betekizunak betetzen dituzten administrazio egintzak.

2. Prozedura eta egintza deusezen berrikuspena, egintza deuseztagarrien kaltegarritasunari buruzko deklarazioa, egintzen errebokazioa eta akats-zuzenketa eginen dira aurretik aipaturiko araubideari jarraituz.

141. artikulua. Kudeaketa bidean diren egintzen berrikuspena.

Akzio administratiboak preskribitzen ez dueino, Ekonomi eta Ogasun kontseilariak ebazpen bidez hala aginduta berrikusi ahal dira tributatu kudea-

keta bidean diktatutako egintzak, ondoko kasuetan:

a) Interesatuaren entzunaldi tramiteko espediente aldez aurretik eginik, argi eta garbi legea hausten dutela kontsideratzen denean.

b) Tributatu administrazioak, berrikusi behar den egintza diktatzerakoan, bat ere kontuan hartu ez dituen zergagaiaren elementuak konprobatzen dituzten frogak aurkezten direnean.

142. artikulua. Bidegabeko dirusarrerak itzultzea.

1. Tributudunek eta haien oinordeko edo esku-bide-hartzaileek eskubidea izanen dute tributatu zorrak pagatzerakoan Foru Komunitateko Diruzaintza bidegabe eginiko dirusarrerak berreskuratzeke. Horrelakoetan foru lege honen 50.2.c) artikuluan erregulatutako berandutza interesa aplikatu da.

2. Bidegabe eginiko dirusarrerak mota desberdinei erreparatuz, erregelamendu bidez erregulatutako da berreskuratzeke eskubidea eta hura gauzatzeko modua aitortzeko prozedura, zeina konpentsazio bidez gauzatzen ahal baita, foru lege honen 59. artikulua agintzen duen moduan.

143. artikulua. Akats materialak zuzentzea.

Tributatu administrazioak, ofizioz nahiz interesatuak eskatuta, edozein momentutan zuzenduko ditu bere egintzetako akats materialak, egitatekoak edo aritmetikoak.

144. artikulua. Erreklamazio ekonomikoa eta administratiboa.

Foru Lege honen 140, 141, 142 eta 143. artikuluen babesean irekitako prozeduretan ematen diren ebazpenen kontra erreklamazioak jarri daitezke, kapitulu honen 4. atalean erregulatzen direnak, hain zuzen.

145. artikulua. Berrikusi ez daitezkeen egintzak.

Ez dira inola ere berrikusiko epai irmoz berretsitako egintza administratiboak.

146. artikulua. Kaltegarritasun aitorpena.

Foru Lege honen 140 eta 143. artikuluetan aurreikusitako kasuez aparte, tributatu administrazioak ezin izanen du berak egindako zuzenbidezko adierazpen egintzak deuseztatu, eta horiek deuseztatzeke aldez aurretik interes publikorako kaltegarriak direla deklaratu beharko du eta administrazioarekiko auzibidean inpugnatu, aipatu jurisdikzioaren Legeari jarraikiz.

2. atala**Errekurtsoak: arau orokorrak**

147. artikulua. Errekurtsoa paratzeko eskubidea.

Tributudunek eskubidea dute, legez aurreikusten den moduan, administrazio bidez errekurtsoak eta erreklamazioak jartzeko tributu administrazioak diktatutako egintzen kontra. Eskubidea dute, halaber, egintza horien jakinarazpenean ager ditzaten bidezkoa den errekurtsoa edo erreklamazioa, horiek jartzeko epea eta zein organotan egin behar diren.

VII. kapitulu honen jakinarazpenen araubidea foru lege honen 99. artikuluan ezarri da.

148. artikulua. Inpugnatutako egintzen exekuzioa etetea.

1. Errekurtso nahiz erreklamazio ekonomiko-administratiboa jartzeak ez du eteten inpugnatutako egintzen exekuzioa, eta, beraz, horrek legeko ondorioak dauzka, baita kuota edo eskubide likidatu, interes eta errekarguetako dirua biltzea ere.

2. Aurreko idatz-zatiak xedaturikoa gorabehera, jarraian zehazten diren baldintzetakoren bat betetzen denean, errekurtsoa ebazteko eskumena duen organoak, ofizioz edo errekurtso-jartzaileak hala eskatuta, zilegi izanen du inpugnatutako egintzaren exekuzioa etetea, behar bezala arrazoiuriko alderaketa egin ondoren etete horrek interes publikoarentzat edo hirugarrenentzat ekarriko lukeen kaltearen eta errekurrituriko egintzaren berehalako eraginkortasunaren ondorioz errekurtso-jartzaileari sortzen zaion kaltearen artean:

a) Exekuzioaren ondorioz kalte konponezinak edo konpontzen zailak eragin ahal izatea.

b) Inpugnazioa oinarritua egotea administrazio publikoen eta administrazio prozedura erkidearen araubide juridikoari buruzko legedian zehazturiko zuzenbide osozko deuseztasuneko kausetakoren batean.

3. Inpugnatutako egintzaren exekuzioa eten egingen da tributudunaren eskariz, baldin eta, errekurtso edo erreklamazio ekonomiko-administratiboa jartzerakoan, erregelamenduz eskatzen diren bermeak aurkezten baditu.

4. Errekurtsoa ebatzi behar duen organoak errekurtsoa izan duen egintzaren exekuzioa eten dezake, bermerik gabe, nabari baldin bada hura diktatzean akats aritmetiko, material edo egitateko bat izan dela.

5. Jarritako erreklamazioa ezatsi dela-eta, tributu zorra pagatzerakoan, berandutza interesak,

etenaldiak irauten duen denbora osoari dagozkionak, ordainduko dira foru lege honen 50.2.c) artikuluan ezarritako zenbatekoan.

6. Berraztertze errekurtsoa jarri izanagatik erabakitzen den etenaldiak erreklamazio ekonomiko-administratiboan ere erregelamenduz ezarritako kondizioetan segituko du.

7. Tributudunak administrazioarekiko auzi-errekurtsoa jartzen badu, bide administratiboan erabakitako etenaldiak segituko du, aski bermerik dagoeno, harik eta organo judizial eskudunak aipatu etenaldiari dagokion erabakia hartzen duen arte.

149. artikulua. Bermeen kostuen itzulketa.

1. Tributu administrazioak tributu zor baten exekuzioa eteteko aurkeztutako bermeen kostua itzuliko du, haren zenbatekoa konprobatu ondotik, zor hura epai edo ebazpen administratiboaren bidez bidegabekoa dela deklaritzen denean eta aitorpen hori irmo bilakatzen denean.

Tributu zorra partzialki bidegabekoa dela deklaritzen bada, aipatu bermeen kostuari dagokion partera iritsiko da itzulketa.

Itzulketaren prozedura eta abalaz besteko bermeen kostua zehazteko modua erregelamendu bidez erregulatuko dira.

2. Era berean, jarritako errekurtsoa edo erreklamazioa partzialki onartzen diren kasuetan, tributudunak eskubidea izanen du ekarritako bermearen murriztapen proportzionala izateko, erregelamenduz ezartzen diren baldintzetan.

3. atala**Berraztertze errekurtsoa**

150. artikulua. Errekurtsoaren erregulazioa.

1. Tributu egintzen kontrako berraztertze errekurtsoa aukeran jartzekoa izanen da, eta interesatuek zuzenean jartzen ahal dute egintza horien kontrako erreklamazio ekonomiko-administratiboa.

2. Interesatuak berraztertze errekurtsoa jartzen badu, ezin izanen du erreklamazio ekonomiko-administratiboaren erreklamazioa sustatu harik eta berraztertzeak espreski nahiz ustez ebatzi arte.

3. Berraztertze errekurtsoa jarriko da errekurrituriko egintza kudeaketa bidez diktatu zuen organoan berean, zeina errekurtsoa ebazteko gai baita, non eta haren eskumena goragoko beste bati esleitzen ez zaion.

Errekurtsoa idatziz jarriko da, egintza jakinarazi eta biharamunetik hilabeteko epean.

4. Berraztertze errekurtsuak espedientean ageri diren arazo guztiak, errekurtsuan agertu edo ez, ezagutarazten dizkio organo eskudunari, haiei buruzko ebazpena eman dezan.

5. Berraztertze errekurtsua ezetsi egin dela ulertuko da baldin eta jarri zenetik hilabete bat igaro bada eta epe horretan berraztertze errekurtsuari buruzko ebazpen espresurik jakinarazi ez bada.

6. Berraztertze errekurtsu baten ebazpenaren kontra ezin daiteke berriro horrelako errekurtsorik jarri.

151. artikulua. Etenaldiaren eragina.

Berraztertze errekurtsuak eten egiten ditu beste errekurtsu edo erreklamazio batzuk paratze-ko epeak. Epe horiek hasi-hasieratik kontatzen hasi beharko dira isilbidez ezetsi dela ulertzen den egunetik aurrera edo, bestela, emandako ebazpena jakinarazten den egunetik.

4. atala

Inpugnazio ekonomiko-administratiboak

152. artikulua. Modalitateak.

Erreklamatu daitezkeen egintzen inpugnazio ekonomiko-administratiboak modalitate hauetan sailkatzen dira:

- a) Erreklamazio ekonomiko-administratiboa
- b) Aparteko berrikuspen errekurtsua.

153. artikulua. Organo eskuduna.

Inpugnazio ekonomiko-administratiboaren ardura eta ebazpena Nafarroako Gobernuari dagozkio. Eginkizun horiek horretarako propio sortutako organo bati esleitzen ahal zaizkio.

Nafarroako Gobernuaren ebazpenek bide administratiboa agortuko dute eta haien kontrako administrazioarekiko auzi-errekurtsua jartzen ahalko da, jurisdikzio horrek berak duen Legeari jarraikiz.

154. artikulua. Erreklamazioetan uki daitezkeen gaiak.

Erreklamazio ekonomiko-administratiboa dela ulertuko da ondoko gaiak ukitzen dituen, bertan egitatezko arazoak eragiten badira nola Zuzenbidezkoak:

a) Tributuoak eta ordainarazpen parafiskalak kudeatu eta ikustatu, baita, oro har, Nafarroako Ogasun Publikoaren Zuzenbide Publikoko dirusarrera guztiak bildu ere.

b) Foru lege bidez horrela ezartzen direnei buruzko beste edozein gai.

155. artikulua. Inpugnatzekoak izan daitezkeen egintzak.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak planteatu daitezke, aurreko artikuluan mugatu diren gaien buruz, ondoko egintzak aurkatzeko:

a) Eskubide bat behin-behinekoz nahiz behin betikoz aitortu edo ukatzen edo obligazio bat deklaratzeko dutenak.

b) Tramitzeko egintzak, gaiaren funtsa zuzenean nahiz zeharka erabaki, kudeaketa prozedurari epemuga jarri, ezinezko bihurtu, haren jarraipena eten, edo interesatua babesgabe uzten dutenak.

2. Tributu kudeaketari dagokionez, inpugnatzeko modukoak dira, bereziki, honako hauek:

A) Ondoko egintza administratiboak:

a) Behin-behineko edo behin betiko likidazioak.

b) Autolikidazio bat zuzentzeko eskaeraren ondorioz ematen diren ebazpen espresuak nahiz ustezkoak.

c) Ondasunen eta eskubideen balioaren konprobazioak onesten dituztenak, bai eta balore edo oinarriak finkatzeko egintzak ere, haiek erregulatzeko dituen araudiak horrela ezartzen badu.

d) Tributuen arloko salbuespen edo hobarien araubideak aldeztuz aurretik aitortzen edo ukatzen dituztenak.

e) Tributudun bati aplikatzeko den tributu araubidea ezartzen dutenak, etorkizunean hark bere kargura izanen dituen obligazioak, are formazkoak ere, determinatzen dituen heinean.

f) Tributu zehapenak ezartzen dituztenak.

g) Diru bilketazko kudeaketak sortutakoak.

h) Aurrekoen bestera, tributuen arloan diktaturako arauetan espreski inpugnatzekoak direla adierazten direnak.

B) Ondoko tributu egintzak:

a) Tributu arloan eragina izan dezaketen egintzak, legeak aurreikusitakoak.

b) Legeak konturako dirusarrerak edo atxikipean egitera behartutako pertsonen burutzen dituzten konturako dirusarrerak edo atxikipean.

156. artikulua. Erreklamazioak bultzatzeko legitimazioa.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak bultzatzea zilegi dute:

a) Tributudunek.

b) Beste edozein pertsonak, haren interes legitimoak kudeaketako egintza administratiboek ukituak gertatzen badira.

2. Ez daude legitimatuak:

a) Funtzionarioak, non eta aitorturik duten eskubideren bat gertutik eta zuzenean urratzen ez zaien.

b) Partikularrak, Administrazioaren delegazioz edo haren agente nahiz mandatarari gisa dihardutenean.

c) Salatzailleak.

d) Itun edo kontratu baten indarrez tributu obligazioak beren gain hartzen dituztenak.

157. artikulua. Berrikuspenaren anpliazioa.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboak organo eskudunari jakitera emanen dizkio, ebazpena eman dezan, kudeaketa espedienteak bildutako arazo guztiak, interesatuek planteatutakoak izan ala ez.

2. Aurrean adierazitakoari jarraikiz, organo eskudunari iruditzen bazaio interesatuek planteatu ez dituzten arazoak aztertzea eta haiei buruzko ebazpena ematea komeni dela, prozeduran ageri direnei azalduko die eta 15 eguneko epea jarriko die alegazioak egin ditzaten.

158. artikulua. Prozedura.

1. Erreklamazio ekonomiko-administratiboa idatziz eginen da, errekurrituriko egintzari edo, bestela, berraztertze errekurtsoren isilpeko ezespenari buruzko jakinarazpena egin eta biharamunetik hilabeteko epean.

2. Erreklamazio ekonomiko-administratiboek gehienez ere urtebete iraunen dute. Epe hori iraganik, interesatuak erreklamazioa ezetsizat hartzen ahal du, bidezkoa den errekurtsoa jarri ahal izateko. Azken errekurtsorik hori jartzeko epea aurrekoa ezetsi eta biharamunetik hasiko da kontatzen.

3. Jarritako erreklamazioa onartzearen ondorioz lehen sartutako dirua itzuli behar baldin bada, interesatuak eskubidea izanen du dirusarrera egin zuen egunetik sorturiko berandutza interesak eskuratzeko.

159. artikulua. Berrikuspenerako aparteko errekurtsoa.

Berrikuspenerako aparteko errekurtsoa jarriko da araubide juridiko eta administrazio prozedura erkideari buruzko legediak ezarritako araubideari jarraituz.

Xedapen gehigarriak

Lehena. Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko foru legearen aldaketa.

Foru Lege honek indarra hartzen duenetik ondorioak izanen dituztela, Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko abenduaren 26ko 8/1988 Foru Legearen ondoko artikulua honela erredaktatuko dira:

Bat. 17. artikulua.

“17.1. artikulua. Nafarroako Ogasun Publikoak jaso behar dituen tributuak, ordainarazpen para-fiskalak, prezioak eta, orokorrean, eskubide publikoko dirusarrera gisako diru kopuruak kobratzeko, lege ezarritako ahalmena izanen du eta kasuan kasuko prozedura administratiboei jarraikiz jokatu-ko du.

2. Tributuen kudeaketa Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrean xedatutakoari lotuko zaio.

3. Eskubide publikoko gainerako dirusarreraren kudeaketa berariazko xedapenetan eta osagarri gisa Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrean xedatutakoari lotuko zaio.

4. Artikulu honen 1. zenbakian biltzen ez diren Nafarroako Ogasun Publikoaren eskubideak zuzenbide pribatuaren arau eta prozedurei jarraikiz gauzatuko dira.”

Bi. 19. artikulua.

“19.1 artikulua. Kontrako xedapen espresua, foru legearen mailakoa, ematen ez den bitartean, inolako ohartarazpen eta errekerimendurik gabe, Nafarroako Ogasun Publikoari zor zaizkion zenbatekoek indarra duen berandutza interesa sortuko dute, hura sortu zeneko aldiari dagokiona, haien epea akitu eta biharamunetik hasi eta erabat ezeztatu arte.

Aurreko lerrokadan aurreikusitakoa aplikatuko zaie entitate finantzario laguntzaileek, bulego lidingatzaileek eta Nafarroako Ogasun Publikoaren kontura dirua biltzen ari diren entitateek bildutako zenbatekoei, baldin eta ezarritako epean zenbateko horiek sartu ez badira.

2. Berandutza interesa legeak ezarritako diru-interesa izanen da, lege berezietan ezarritakoa galarazi gabe.”

Bigarrena. Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 22/1998 foru legearen 91.4 artikulua honela erre-daktatu da:

“4. Artikulu honetako 1. idatz-zatian ezarritako itzulketa egiteko epea pasatu eta Ekonomi eta Ogasun Departamentuari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interese aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorraren 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe”

Hirugarrena. Sozietateen gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen 86.4 artikulua honela erredaktatu da:

“4. Artikulu honetako 1. idatz-zatian ezarritako itzulketa egiteko epea pasatu eta tributazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interese aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrari buruzko 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe.”

Laugarrena. Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko Foru Legearen aldaketa.

Ondorioak foru lege honek indarra hartzen duenetik izanen dituela, Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legearen 61.3 artikulua honela erredaktatu da:

“3. Artikulu honetan eta hurrengoan aipatzen diren kasuetan, Administrazioak behin-behineko likidazioa egin beharko du Zerga itzul dadila eskatzen den aitorten-likidazioa aurkezteko epea bukatu eta sei hilabeteko epearen barnean.

Aitorten-likidazioaren edo, bestela, behin-behineko likidazioaren ondorioz itzultzeko diru kopururik gertatzen bada, tributazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interese aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrari buruzko 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe.”

Behin-behineko likidazioa lehenengo lerroka-dan ezarritako epean egin izan ez bada, tributazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa egiteko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interese aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorrari buruzko 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe.”

tezkeen likidazioak, behin-behinekoak nahiz behin betikoak, galarazi gabe.

Zenbaki honen lehenengo lerroka-dan ezarritako epea pasatu eta tributazioari egotz dakizkiokeen arrazoiengatik itzulketa pagatzeko agindurik eman ez bada, itzuli beharreko kopuruari berandutza interese aplikatuko zaio, Tributuei buruzko Foru Lege Orokorraren 50.2.c) artikulua ezarritakoa, itzulketa egiteko epea amaitzen den egunetik pagamendua agintzen den egunera arte, subjektu pasiboak hala eskatu beharrik izan gabe.

Erregelamendu bidez zenbaki honetan aipatzen den ofiziozko itzulketa egiteko prozedura eta modua ezarriko dira.”

Bosgarrena. Oinordekotzaren eta Dohaintzen gaineko Zerga.

Foru Diputazioak 1970ko apirilaren 10eko Erabakiak, Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituenak, V. tituluko VIII. kapituluaren ezarritako obligazioak ez betetzea Tributuen Foru Lege Orokorrean xedatutakoaren arabera zehatuko da.

Seigarrena. Aitorten-likidazioen edo autoliquidazioen, tributuetan eragina duten egintzen eta konturako dirusarreraren edo atxikipenen inpugnazioa.

Aitorten-likidazioak edo autoliquidazioak, tributuetan eragina duten egintzak eta konturako dirusarrerak edo atxikipenak inpugnatzeko bidea araudi berariazkoan erregulatuko da.

Zazpigarrena. Ekonomi eta Ogasun kontseilariari baimena eman zaio Foru Agindu bidez erregula dezan foru lege honen 90. artikuluan aipatzen diren zergadun eta entitateek zein kasu eta baldintzatan aurkeztu ahal dituzten baliabide elektroniko, informatika eta telematikoa erabiliz aitortenak, jakinarazpenak, aitorten-likidazioak, autoliquidazioak edo eta tributuen arloko araudiak eskatutako beste agiri guztiak.

Xedapen indargabetzailea

1. Foru lege honek indarra hartzean indarrik gabe geldituko dira hemen ezarritakoari kontra egiten dioten xedapen guztiak eta, bereziki, ondoko hauek:

a) Nafarroako Ogasun Publikoa.

– Nafarroako Ogasun Publikoari buruzko abenduaren 26ko 8/1988 Legearen 17.2 artikulua aldatu zuen apirilaren 2ko 4/1996 Foru Legearen xedapen gehigarria.

b) Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zerga.

– Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen urriaren 3ko 212/1986 Legegintzako Foru Dekretuaren hamargarren kapitulua.

– Pertsona Fisikoen Errentaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 22/1998 Foru Legearen VIII. tituluko I, IV eta VI. kapituluak; IX. eta X. tituluko; eta 68, 83, 87, 88, 89 eta 90. artikuluko.

c) Ondarearen gaineko Zerga.

– Ondarearen gaineko Zergari buruzko azaroaren 19ko 13/1992 Foru Legearen 27. artikulua, 35. artikulua eta Lehen xedapen gehigarria.

d) Sozietateen gaineko Zerga.

– Sozietateen gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen ekainaren 13ko 153/1986 Legegintzako Foru Dekretuaren IX. kapitulua.

– Sozietateen gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 24/1996 Foru Legearen VII. tituluko IV. eta VI. kapituluak eta VIII. eta IX. tituluko.

e) Balio Erantsiaren gaineko Zerga.

– Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legearen 117. artikulua.

f) Zerga Bereziak.

– Zerga Bereziei buruzko abenduaren 30eko 20/1992 Foru Legearen 49.2 eta 50. artikuluko.

g) Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zerga.

– Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergaren xedapenen Testu Bategina onetsi zuen apirilaren 26ko 129/1999 Legegintzako Foru Dekretuaren 38. artikuluen 1, 2, 3, eta 4. idatz-zatiak eta 39. artikuluen 2. idatz-zatia.

– Ondare Eskualdaketen eta Egintza Juridiko Dokumentatuen gaineko Zergaren Erregelamendua onetsi zuen maiatzaren 17ko 165/1999 Foru Dekretuaren 85. artikuluen 1, 2, 3, eta 4. idatz-zatiak eta 86, 87, 96, 97, 100, 101, 102, 109 eta 110. artikuluko.

h) Oinordekotzaren gaineko Zerga.

– Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituen Foru Diputazioaren 1970eko apirilaren 10eko

Erabakiaren artikuluko hauek: 8, 22, 202, 203, 204, 205, 206, 222, 223, 226, 228, 232, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249 eta 290.

– Oinordekotzaren gaineko Zerga ordainarazteko Arauak onetsi zituen Foru Diputazioaren 1970eko apirilaren 10eko

Erabakiaren V. tituluko IX, X eta XI. kapituluak, 338.1goa, artikuluen hirugarren, laugarren eta bosgarren lerroak izan ezik.

i) Beste xedapen batzuk.

– 1981eko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko Foru Parlamentuaren 1981ko maiatzaren 19ko Erabakiaren 40. artikuluko 3. zenbakia eta 44 eta 45. artikuluko.

– 1987ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko abenduaren 26ko 19/1986 Foru Legearen 38 eta 40. artikuluko.

– 1988ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko maiatzaren 12ko 3/1988 Foru Legearen 70. artikulua.

– 1989ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko maiatzaren 2ko 3/1989 Foru Legearen 67. artikulua.

– Identifikazio Fiskaleko Zenbakia erregulatze-ari buruzko uztailaren 31ko 182/1990 Foru Dekretuaren 14.4 artikulua.

– 1991ko ekitaldiko Nafarroako Aurrekontu Orokorrei buruzko otsailaren 26ko 5/1991 Foru Legearen 67. artikulua.

– Tributuen arloko hainbat gai erregulatzen dituen apirilaren 19ko 3/1994 Foru Legearen 4. artikulua.

– Tributuen arloko aldaketei buruzko abenduaren 30eko 23/1998 Foru Legearen Lehen xedapen gehigarria.

2. a) Tributuen arloko arau-haustea eta zehapenak foru lege honetan eta gainontzeko tributuen arauetan ezarritakoak gobernatzeko dituen.

b) Balio Erantsiaren gaineko Zergari buruzko abenduaren 30eko 19/1992 Foru Legeko 116.2 artikuluko indarrean iraunen du.

3. Indarra duten arauetan espreski indargabetzen diren xedapenei buruzko aipamenak ulertu beharko da haiek erregulatzen duten gai bera foru lege honetan erregulatzen duten xedapenei egiten zaizkiela.

Azken xedapenak

Lehena. Indarra hartzea

Foru Lege honek 2001eko apirilaren 1ean hartuko du indarra eta honakoetan aplikatuko da:

a) Egun horretatik aurrera egiten diren arau-hausteetan, bai eta handik aurrera sortzen diren legez eska daitezkeen errekarquetan, lotzen zaizkien tributuen ordainarazpen eguna edozein dela ere, foru lege honen 14.2 artikuluan xedatutakoa galarazi gabe.

Foru Lege honen 52.3 artikuluan ezarritako errekarquak aplikatuko zaizkie aldez aurreko errekerimendurik gabe epez kanpora aurkeztutako aitorpen-likidazioen edo autolikidazioen dirusarre-rei, bai eta aldez aurreko errekerimendurik gabe epez kanpora aurkeztutako aitorpenen ondoriozko likidazioei, baldin eta hark indarra hartzen duenetik aurkezten badira.

Foru Lege honen 117.1 artikuluan ezarritako errekarquak aplikatuko zaizkie exekuzio aldiko tributu zorren pagamenduei, aldi horren hasiera Legeak indarra hartu ondoren gertatu baldin bada.

b) Tributuen arloko kudeaketa nahiz diru bilketako prozeduretan, eta orobat, tributu ikuskapenen eta administrazio bideko egintzen berrikuspenen prozeduretan, aipatu dataz geroztik hasitakoak badira. Lehenagotik hasitakoak aurreko araudiak gobernatuko ditu, harik eta bukatu arte.

Hala ere, zehapenak jartzeko ez da subjektu arau-hauslearen tributu egoera konprobatzeko eta ikertzeko konprobazio prozeduretan irekitako espediente erabiliko, baldin eta konprobazio horietan foru lege honek indarra hartzen duenean dagozkion aktetan ekintzen emaitza oraindik jaso ez bada.

Bigarrena. Foru legearen garapena.

1. Nafarroako Gobernuari baimena ematen zaio foru lege hau garatu eta exekutatzeko behar diren xedapen guztiak eman ditzan.

2. Arau horiek onesten ez diren bitartean, erregelamenduzko arauak indarra izaten segituko dute, foru lege honi kontra egiten ez dioten heinean.

H saila:
BESTELAKO TESTU ARAU EMAILEAK

Nafarroako Foru Komunitateko Arartekoa aukeratzeko arauak

HAUTAGAIK AURKEZTEKO EPEAREN LUZAPENA

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2000ko abenduaren 14an egindako bilkuran, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, ondoko erabakia hartu zuen, besteak beste:

1. Nafarroako Foru Komunitateko Ararteko izateko hautagaiak aurkezteko epea abenduaren 19ko 12ak arte luzatzea. Arauak 2000ko

azaroaren 13ko 97 zenbakiko NPAOn argitaratu ziren.

2. Erabaki hau Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

Iruñean, 2000ko abenduaren 14an

Lehendakaria: José Luis Castejón Garrués

HARPIDETZAREN PREZIOA ALDIZKARI OFIZIALA ETA BILKURA EGUNKARIA Urte bat..... 6.200 pta. Aldizkari Ofizialaren aleko prezioa..... 145 » . Bilkura Egunkariaren aleko prezioa..... 180 » .	IDAZLARITZA ETA ADMINISTRAZIOA NAFARROAKO PARLAMENTUA «Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofiziala» Arrieta 12, 3 31002 IRUÑA
--	--